

Kroski obzorja

GLASILO OBČINE SEŽANA | LETNIK XXIII | ŠTEVILKA 3 | JUNIJ 2021 | TISKOVINA | POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 6210 SEŽANA

OBČINA
SEŽANA

IZ VSEBINE:

- Trideseta obletnica Inkubatorja Sežana
- Evropska prvakinja Lina Funa
- Javni razpisi Občine Sežana
- KrasPass degustacije in doživetja

Prihaja na odre Kosovelovega doma Sežana

Ponedeljek, 28. junij 2021, ob 18.00

28. Primorski poletni festival
Gledališče Koper
Maja Aduša Vidmar – MODRO PIŠČE
Predstava za otroke.

Torek, 29. junij 2021, ob 18.00

Odprtje razstave fotografij članov
FOTO KLUBA ŽAREK SEŽANA
z naslovom 'ČLOVEK IN ULICA'

Torek, 29. junij 2021, ob 20.30

Produkcija magistrskega programa AGRFT
UL Dramska igra
Eva Stražar in Urban Kuntarič – ŽETEV IN
KLETEV

Četrtek, 1. julij 2021, ob 21.30

Koncert: BOŠTJAN PERTINAČ Z GOSTI

1.–3. julij 2021

POP UP ŠOPEK,
začasna trgovina ustvarjalcev

Petek, 2. julij 2021, od 17.00 do 20.00

ANA DESETNICA – festival uličnega gledališča
17.00 – UnderTree:
IZRUVANI – raziskovalni cirkus (Slovenija)
18.00 – Jakob Bergant:
KOSOVC II – NOVO UPANJE – cirkuška
predstava (Slovenija)
19.00 – Thetare Labaaz: RAM – glasbeno
klovnovska predstava (Nemčija)

Sobota, 3. julij 2021, ob 21.00

Gledališče Koper in SNG Nova Gorica:
Iztok Mlakar – TUTOŠOMATO
Za Gledališki abonma in izven.

Nedelja, 4. julij 2021, 20.30

Prešernovo gledališče Kranj
Rok Vilčnik – rokgre: VEČJA OD VSEH
Izven.

Ponedeljek, 5. julij 2021, ob 19.00

Gledališče Labirint:
Lojze Kovačič – MOŽIČEK MED DIMNIKI
Lutkovna predstava za otroke, za starost 3+.

Ponedeljek, 12. julij 2021, ob 19.00

GLASBA Z OKUSOM IN ZGODBO
Vodnikova domačija Šiška, Špela Frilc in
Zvezdana Novaković – VARUŠKA ZA MED-
VEDE (za starost 2+).

Četrtek, 15. julij 2021, ob 21.00

GLASBA Z OKUSOM IN ZGODBO
Homo Narrans, Andrej Fon in Tea Vidmar –
BAJKOMAT

18.–28. julij 2021

POLETNI KINO NA KRASU

Ponedeljek, 19. julij 2021, ob 18.00

Lutkovno gledališče Nebo
Grigor Vitez/Petra Stare – ZRCALCE
Lutkovna predstava za otroke, za starost 3+.

Ponedeljek, 19. julij 2021, ob 21.00

Koncert dua JAN-BAN
JAN ŠOŠTARIČ (violina),
IZAK BAN (električni klavir)

Petek, 23. julij 2021, ob 18.00

Gledališče DELA & EX-teater
Tolpa Lutkalica – STARI IN DRZNI
Lutkovni variete za odrasle.

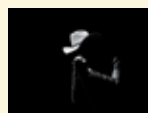
Ponedeljek, 26. julij 2021, ob 19.00

SSG in DreamArt v sodelovanju s Cankarje-
vim domom Ljubljana
Feri Lainšček, Lojze Kranjčan – NA DVORI-
ŠČU
Glasbena predstava za otroke, za starost 3+.

Sreda, 28. julij 2021, ob 20.00

POLETNI KINO NA KRASU – sklepní večer
Koncert skupine ZAJTRK

Petek, 20. avgust 2021, ob 21.00

Koncert skupine LAIBACH
Ob 30-letnici Kosovelovega doma Sežana.

Več na: www.kosovelovdom.si

Izdaja:
Občina Sežana

Odgovorna urednica:
mag. Magdalena Svetina Terčon

Namestnica odgovorne urednice:
Ivica Podgoršek

Uredniški odbor:
**Jana Hreščak, Anet Jagodič, Olga Knez,
Miha Ravbar Vidmar, Sara Škapin**

Lektorica:
mag. Magdalena Svetina Terčon
(razen oglasnih sporočil)

Tisk:
Grafika Gracer d. o. o.

Število izvodov:
5350, Sežana, junij 2021

Glasilo je vpisano v Razvid medijev,
ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS,
pod zaporedno številko 388.

ISSN 2536-3832

Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila
dobite na tel. št.: 05/ 73 10 148,
e-mail: glasilo@sezana.si,
Petra Arko Kovačič.

Slika na naslovnici:
Jovana Đukić

Glasilo si lahko ogledate v el. obliki na:
www.sezana.si - Kraški obzornik

Ali se tudi vi veselite letošnjega poletja?

Jaz se ga zagotovo, kljub visokim temperaturam, ki nas spremljajo zadnje dni.

Veselim se trenutka odmika od strahu pred epidemijo. Veselim se dolgih dni, ki si jih bom lahko zapolnila s številnimi dogodki in sprehodi v naravo. Na poteh okoli kraških vasi, ki nam odkrivajo številne lepote, vročina nima moči.

Že v preteklih mesecih se mi je Kras odkril v svoji popolnosti. Spoznala sem veliko koticov, v katerih sem začutila prisotnost naših prednikov. Koliko čudovitega so nam zapustili! V vsakem kamnu, zidu, stavbi, drevesu je toliko lepote, ki nam lahko polepša sedanost in nas bogati. Vzela sem si čas za branje. Dogodke pa sem spremljala po spletu in se mogoče malo razvadila. Dom je naenkrat postal moje središče, iz katerega sem zrla v svet ali pa je svet prišel k meni.

Kaj pa sedanost, ki nas spremlja na vsakem koraku? Tudi sedanost je čudovita. Toliko lepih zgodb se je stkalo v zadnjih mesecih. In koliko ljudi, mlajših in starejših, je nanizalo kroglice v čudovito, pisano verižico, ki smo si jo podelili. Kaj verižico, verigo!

Veliko se je dogajalo na prostem. Kajti ljudje, ki smo vrecel številnih idej, smo v drugačnih okoliščinah iskali nove možnosti izražanja. Ponovno smo našli pot drug do drugega in tudi do sebe. Vzeli smo si čas za lepoto okrog nas in v nas. Podarjali smo jo in sprejemali. Resnično smo potrebovali drug drugega.

Želim si, da bi trajalo – to ponovno odkrivanje človeka, in ponovno odkritje počasnosti. Želim si ... oh, mogoče preveč, a vendar čisto malo. Želim si ... saj veste, kaj!

In resnično se veselim novega poletja!

In čestitam naši domovini ob 30. rojstnem dnevu.

mag. Magdalena Svetina Terčon

Prosimo vas, da nam vse prispevke in fotografije pošiljate na glasilo@sezana.si. Rok za oddajo člankov za naslednjo številko je 6. 8. 2021. Članki naj obsegajo največ 3000 znakov s presledki, vsebovati pa morajo naslov članka ter navedbo avtorja besedila in fotografij. Fotografije morajo biti ustrezne ločljivosti (300 dpi, vendar ne večje od 3 MB).

16. seja Občinskega sveta Občine Sežana

27. 5. 2021

Sprejeti sklepi in drugi akti:

1. Sklep o izdaji soglasja k številu in vrsti oddelkov ter sistemizaciji delovnih mest v javnem vzgojno-izobraževalnem zavodu Vrtec Sežana v šolskem letu 2021/22.
2. Poslovnik Občinskega sveta Občine Sežana.
3. Predlog Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Kosovelov dom Sežana – kulturni center Krasa – prva obravnava.
4. Sklep o izdaji soglasja k spremembam Statuta javnega zavoda Zavod

za šport, turizem in prosti čas Sežana z dne 13. 4. 2021.

5. Predlog Odloka o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo v občini Sežana – prva obravnava.
6. Volitve in imenovanja:
 - Sklep o izdaji mnenja z obrazložitvijo kandidatki za ravnateljico javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Vrtec Sežana;
 - Sklep o predlaganju kandidata za predstavnika delničarjev občin v Nadzorni svet Komunalno stanovanjskega podjetja, d. d., Sežana;

- Sklep o razrešitvi članov Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pri Občinskem svetu Občine Sežana (ponovno odločanje);
- Sklep o imenovanju nove Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja za preostanek mandatnega obdobja 2018–2022.

Gradivo k točkam dnevnega reda, ki jih je Občinski svet Občine Sežana obravnaval na 16. seji, dne 27. 5. 2021, je dostopno na spletni strani www.sezana.si.

Občinska uprava

OBVEŠČAMO VAS,

da so bili v Uradnem listu RS, št. 90/2021, z dne 4. 6. 2021 objavljeni naslednji javni razpisi v občini Sežana:

- Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti kulturnih društev v občini Sežana za leto 2021;
- Javni razpis za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov v občini Sežana v letu 2021;
- Javni razpis za sofinanciranje programov veteranskih in domoljubnih organizacij v občini Sežana za leto 2021.

Razpis in obrazci so dosegljivi na spletni strani Občine Sežana: <http://www.sezana.si>.

JAVNI RAZPIS

za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana v letu 2021

Obveščamo vas, da je bil dne 4. 6. 2021 v Uradnem listu RS objavljen **Javni razpis za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana v letu 2021**, ki ga razpisuje Občina Sežana.

Javni razpis je **odprt do porabe sredstev, vendar najdlje do vključno 31. 8. 2021**.

Besedilo javnega razpisa, celotna razpisna dokumentacija in priloge so objavljeni na spletni strani Občine Sežana www.sezana.si, pod rubriko »Javni razpisi, naročila in natečaji«.

1. Pravna podlaga za izvedbo javnega razpisa:

Na podlagi določil Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18 – ZNOrg), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13 in 81/16), Odloka

o proračunu Občine Sežana za leto 2021 (Uradni list RS, št. 28/21 in 54/21), Pravilnika o subvencioniranju obnov kraških suhih zidov v občini Sežana (Uradni list RS, št. 32/18) ter Letnega programa kulture v občini Sežana za leto 2021 (št. 032-3/2021-6, sprejet na seji Občinskega sveta Občine Sežana dne 25. 3. 2021).

2. Razpisovalec:

Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

3. Namen javnega razpisa:

Namen javnega razpisa je spodbujanje ohranjanja avtentične kraške kulturne krajine na območju občine Sežana, katere pomemben element so kraški suhi zidovi.

4. Predmet javnega razpisa:

Predmet razpisa je subvencioniranje naslednjih dveh sklopov:
I. obnova suhega zidu, izvedena v letu 2021 na območju občine Sežana

neposredno ob javnih površinah oz. ob javnih, turističnih, učnih in drugih poteh, ki so namenjene širši javnosti;
II. usposabljanje »Gradnja suhozidnih konstrukcij« po programu, ki je priloga razpisni dokumentaciji in se ga je oz. bo prijavitelj udeležil v letu 2021.

5. Sredstva in višina subvencioniranja:

Občina Sežana razpisuje sredstva za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana iz proračuna za leto 2021 (proračunska postavka 180212 – Subvencioniranje obnove kraških suhih zidov) v okvirni vrednosti 15.000,00 EUR. Razpis je odprt do porabe sredstev, vendar najdlje do vključno torka, 31. 8. 2021.

Glede na sklope iz 3. točke se subvencije podelijo na naslednji način:

- za prijave pod sklop I. se subvencionira 30 % ocenjene vrednosti, vendar največ do 3.000,00 EUR. Ocenjena vrednost za adaptacijo porušenega

dela suhega zidu (to vključuje rušenje, zlaganje, odbiranje in ponovno zidanje) je 70,00 EUR/m², za ponovno izgradnjo kraškega suhega zidu (to vključuje zidanje zidu, kjer je nekoč dejansko že obstajal) pa je 40,00 EUR/m²;

- za prijave pod sklop II. se subvencionira največ 125,00 EUR, kar znaša 50 % od celotne vrednosti usposabljanja.

Posamezni prijavitelj se lahko prijavi na enega ali oba sklopa razpisa.

Za fizične osebe, ki so upravičene do dodelitve subvencij na podlagi tega javnega razpisa, dodeljena subvencija predstavlja bruto znesek, od katerega bo odštet zakonsko predpisan davčni odtegljaj po splošni stopnji 25 %.

Sredstva se dodeljujejo upravičencem enkrat mesečno po vrstnem redu prispelih popolnih vlog in glede na točkovno razvrstitev v istem obdobju (t. j. v istem mesecu) prispelih popolnih vlog, in sicer v juliju, ko se bodo odpirale vloge prispele v juniju, v avgustu, ko se bodo odpirale vloge, prispele v juliju ter v septembru, ko se bodo odpirale vloge, prispele v avgustu. V primeru porabe sredstev, vloge, ki so prispele v istem obdobju in so dosegle najmanjše število točk, ne bodo subvencionirane. V tem primeru se upravičenci lahko prijavijo na razpis v naslednjem letu.

6. Pogoji za sodelovanje na razpisu:

Pogoji za sodelovanje na razpisu za subvencioniranje prijav pod sklopom I.:

- prijavitelj je lahko pravna oseba, ki je lastnik ali najemnik ali upravljavec zemljišča, na katerem se nahaja suhi zid ali je zemljišče javno dobro,
- prijavitelj je lahko fizična oseba, ki je lastnik, solastnik, najemnik ali upravljavec zemljišča, na katerem se nahaja suhi zid,
- v primeru, ko prijavitelj ni lastnik zemljišča, na katerem se nahaja suhi zid, mora v pridobiti soglasje (so)lastnika, zemljišče, na katerem se nahaja suhi zid mora biti na območju občine Sežana,
- v primeru, ko gre za obnovo mejnega suhega zidu, mora prijavitelj pridobiti soglasje lastnika mejaša,
- v primeru prijave obnove mejnega zidu s strani obeh lastnikov zemljišč, ki ju razmejuje isti suhi zid, se subvencija razdeli glede na lastništvo in ocenitev vloge,
- v primeru, ko gre za obnovo suhega

zidu v registrirani nepremični kulturni dediščini ali kulturnem spomeniku, mora prijavitelj pridobiti kulturnovarstveno soglasje,

- prijavitelj mora upoštevati tipologijo in standarde kvalitetne kraške suhozidne gradnje, ki je del razpisne dokumentacije, ter usmeritve komisije pri opravljanju nadzora,
- prijavitelj mora imeti zagotovljena finančna sredstva v višini najmanj 70 % upravičenih stroškov,
- vloga prijavitelja mora doseči najmanj 90 od 190 točk, da se lahko subvencionira (vloga se točkuje na podlagi meril za subvencioniranje navedenih v točki 7).

Pogoji za sodelovanje na razpisu za subvencioniranje prijav pod sklopom II.:

- prijavitelj je lahko fizična oseba (študent, upokojenec ali brezposelna oseba), ki ima stalno prebivališče v občini Sežana, ali je lastnik, solastnik, najemnik ali upravljavec zemljišča, na katerem se nahaja suhi zid in se to zemljišče nahaja na območju občine Sežana,
- prijavitelj mora imeti zagotovljena finančna sredstva v višini najmanj 50 % upravičenih stroškov.

7. Izpolnjevanje razpisnih pogojev:

Izpolnjevanje pogojev ugotavlja Komisija za vodenje postopka javnega razpisa za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana v letu 2021 (v nadaljevanju: komisija). Le-ta bo predlagala zavržbo vlog neupravičenih prijaviteljev, prepoznanih vlog, vlog, ki bodo prispele po porabi sredstev, ter vlog prijaviteljev projektov, ki ne izpolnjujejo splošnih razpisnih pogojev. Prav tako bo komisija predlagala zavržbo vloge prijavitelja, ki se je v obdobju preteklih dveh let uspešno prijavil na javni razpis za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana in je za ta namen z Občino Sežana sklenil pogodbo o subvencioniranju obnove prijavljenega suhega zidu, vendar svojih pogodbenih obveznosti ni izpolnil.

8. Merila za subvencioniranje:

Prijave bo po vrstnem redu prispetja pregledala in ocenila komisija enkrat mesečno, in sicer v juliju vloge, ki bodo prispele v juniju, v avgustu vloge, ki bodo prispele v juliju ter v septembru vloge, ki bodo prispele v avgustu. Komisija bo prijavitelje razvrstila glede na točkovanje popolnih prijav, ki bodo

prispele v istem obdobju (t. j. v istem mesecu).

Razvrščanje prijav pod sklop I. bo potekalo po naslednjih kriterijih:

a) obstoječe stanje zidu
zidu ni več, vendar je nekoč dejansko že obstajal.....30 točk
zid je v celoti porušen.....20 točk
zid je delno porušen.....10 točk

b) nevarnost rušenja suhega zidu
rušenje zidu pomeni uničenje kulturne dediščine ter ogroža ljudi in živali.....30 točk
rušenje zidu pomeni uničenje kulturne dediščine.....20 točk
grozi delno porušenje zidu.....10 točk

c) obseg obnove
zid bo v celoti obnovljen.....20 točk
zid bo delno obnovljen.....10 točk

d) pomen in lokacija suhega zidu
zid ima velik javni pomen in je lociran na ali ob javni površini.....30 točk
zid ima srednji javni pomen in je lociran na površini, vidni iz javnih površin.....20 točk
zid ima majhen javni pomen in je komaj viden iz javnih površin.....10 točk

e) dostopnost in izpostavljenost suhega zidu
zid je javno dostopen in izpostavljen iz obeh strani ali gre za podporni zid20 točk
zid je javno dostopen in izpostavljen z ene strani.....10 točk

f) tipologija suhega zidu
pri obnovi suhega zidu se bo upoštevala izvorna izvedba vrha zidu....10 točk

g) standardi kvalitetne kraške suhozidne gradnje
zid bo v celoti obnovljen s kamnom iz dotičnega suhega zidu.....20 točk
zid bo obnovljen deloma s kamnom iz dotičnega suhega zidu, deloma s kamnom iz bližnje okolice, ki ni iz kamnoloma.....10 točk

h) prijava tudi pod sklop II.....30 točk

Vloga prijavitelja, ki se prijavi pod sklop I, se točkuje. Maksimalno število točk po merilih za subvencioniranje je 190 točk. Spodnja meja, da se lahko obnova suhega zidu subvencionira, je 90 točk. Večje število doseženih točk pomeni večjo možnost za pridobitev sredstev v sklopu točkovanja popolnih

prijav, ki bodo prispele v istem obdobju (t. j. v istem mesecu).

9. Uporaba meril:

Komisija bo glede na izpolnjevanje meril razpisa ocenila kvaliteto v istem obdobju oddanih prijav in izločila tiste, ki niso v skladu z razpisnim področjem ter pripravila predlog prejemnikov sredstev in predlog razdelitve razpisanih sredstev.

10. Obdobje za porabo sredstev:

Dodeljena proračunska sredstva morajo biti porabljena v proračunskem letu 2021, kar pomeni, da mora biti zaključena obnova suhega zidu in/ali zaključen program usposabljanja »Gradnja suhozidnih konstrukcij« ter predloženo poročilo z dokazili o izvedbi, najkasneje do 30. 11. 2021.

11. Razpisni rok:

Rok, do katerega morajo biti oddane prijave, prične teči naslednji dan po objavi razpisa v Uradnem listu RS. Razpis bo odprt do vključno torka, 31. 8. 2021. Prijave, ki ne bodo oddane pravočasno (do 31. 8. 2021), ne bodo obravnavane. Prav tako ne bodo obravnavane prijave, ki bodo na razpis prispele pravočasno, vendar po porabi za razpis zagotovljenih sredstev.

12. Razpisna dokumentacija:

Razpisna dokumentacija za prijavitelje obsega:

- besedilo razpisa,
- prijavni obrazec,
- vzorec pogodbe,
- vzorec zahtevka,
- tipologija in standardi subvencioniranih kraških suhih zidov v občini Sežana s priloženim priročnikom za vzdrževanje in gradnjo prostostoje-

Suhi zid Kosovelje. Slika: Andrej Peunik.

- čih in podpornih kraških suhih zidov,
- program usposabljanja »Gradnja suhozidnih konstrukcij«.

Prijavitelj mora ob prijavi na razpis priložiti naslednjo dokumentacijo:

- izpolnjen prijavni obrazec,
- dokazilo o lastništvu zemljišča, na katerem se nahaja suhi zid – zemljiškknjižni izpisek, ki ni starejši od treh mesecev (če sprememba lastništva še ni vpisana v zemljiško knjigo, mora lastnik predložiti overovljeno kupoprodajno pogodbo ali drugo ustrezno listino),
- soglasje lastnikov ali solastnikov zemljišča v primeru, da je prijavitelj solastnik, najemnik ali upravljavec v primeru prijave pod sklop I,
- soglasje lastnika mejaša v primeru, da gre za mejni zid,
- kulturnovarstveno soglasje v primeru, da gre za obnovo suhega zidu, ki je del v registrirane nepremične kulturne dediščine ali kulturnega spo-

- menika,
- parafriran (podpis na vsaki strani) vzorec pogodbe,
- slikovno gradivo v primeru prijave pod sklop I – trenutno stanje suhega zidu (stanje pred obnovo).

Obrazci za prijavo na razpis se lahko dvignejo na sedežu Občine Sežana v pisarni št. 2B (pritličje stare občinske stavbe – vila Mirasasso). Razpis in obrazci so dosegljivi tudi preko spletne strani Občine Sežana: <http://www.sezana.si>.

13. Oddaja in dostava vlog:

Vloga mora biti izpolnjena na ustreznih razpisnih obrazcih in mora vsebovati vse obvezne priloge in podatke določene v razpisni dokumentaciji.

Vloga mora biti predložena na naslov: **Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana** v zapečateni ovojnici z napisom na sprednji strani: »**NE ODPIRAJ – VLOGA NA JAVNI RAZPIS ZA SUBVENCIONIRANJE OBNOV KRAŠKIH SUHIH ZIDOV V LETU 2021**«. Na hrbtni strani mora biti navedba prijavitelja: naziv oz. ime in priimek prijavitelja, naslov.

Za prepozno se šteje vloga, ki ni bila oddana priporočeno na pošto ali ni bila predložena na vložišču Občine Sežana v razpisnem roku.

Oddaja vloge pomeni, da se prijavitelj strinja z vsemi pogoji in kriteriji razpisa.

14. Odpiranje in obravnava vlog ter obveščanje o izboru:

Komisija bo obravnavala pravilno ozna-

Suhi zid. Slika: Andrej Muravec.

čene prijave enkrat mesečno, in sicer predvidoma v prvi polovici julija, prvi polovici avgusta in prvi polovici septembra, pri čemer bodo julija obravnavane tiste prijave, ki bodo na Občino Sežana prispele od objave javnega razpisa do zadnjega dne v mesecu juniju, avgusta tiste prijave, ki bodo na Občino Sežana prispele od prvega do zadnjega dne v mesecu juliju, ter septembra tiste prijave, ki bodo na Občino Sežana prispele od prvega do zadnjega dne v mesecu avgustu.

V primeru formalno nepopolnih vlog bodo prijavitelji pozvani, da v roku 8 dni od prejetega obvestila dopolnijo vlogo. Nepopolne vloge, ki jih prijavitelji ne bodo dopolnili v navedenem roku, se s sklepom zavržejo. Za nepopolno se šteje vloga, ki ne vsebuje vseh

obveznih sestavin, ki jih zahteva besedilo razpisa in razpisna dokumentacija. Komisija lahko naknadno zahteva še predložitev drugih dokazil o resničnosti navedb v vlogi in na priloženih obrazcih.

Komisija bo opravila strokovni pregled popolnih vlog in morebitna preverjanja na terenu ter vloge ocenila na podlagi pogojev in meril.

O subvencioniranju obnov suhih zidov in razporeditvi sredstev odloči s sklepom direktor občinske uprave oziroma vodja notranje organizacijske enote na podlagi predloga komisije, ki vodi postopek. O rezultatih javnega razpisa bodo prijavitelji obveščeni v roku 45 dni od oddaje popolne vloge.

Zoper sklep vodje notranje organizacijske enote je možno vložiti pritožbo v roku 8 dni od prejema sklepa. O pritožbi odloča župan Občine Sežana. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi prijavitelji.

Z izbranimi prijavitelji bodo sklenjene pogodbe o sofinanciranju obnov kulturnih spomenikov. Če se prejemnik sredstev v roku 8 dni od prejema poziva k podpisu pogodbe nanj ne odzove, se šteje, da je umaknil vlogo za pridobitev sredstev.

15. Informacije in pojasnila:

Dodatne informacije v zvezi z razpisom lahko prijavitelji dobijo pri Katji Fedrigo na sedežu Občine Sežana v pisarni št. 2B (pritličje stare občinske stavbe – vila Mirasasso), tel.: 05 73 11 151, e-pošta: katja.fedrigo@sezana.si.

Gasilski dom za sežanske gasilce in center za požare v naravi

V sklopu vzpostavitve nacionalnega centra Civilne zaščite, ki ga načrtuje Ministrstvo za obrambo, bodo v Sežani uredili podcenter za požare v naravi. Predvidoma naj bi ga začeli graditi prihodnje leto. Ob njem pa bo občina zgradila še gasilski dom za PGD Sežana.

Sežanski podcenter za požare v naravi je del načrtovanega nacionalnega centra civilne zaščite, ki ga bodo uredili v Šentvidu, vključeval pa bo še dva podcentra, za protipoplavno zaščito (v severovzhodni Sloveniji) ter za žled in ujme (na Kočevskem). Načrti za podcenter v Sežani so pripravljene, zanj je tudi že pridobljeno gradbeno dovoljenje, denar pa naj bi dobili iz evropskega svežnja. Projekt so namreč vključili v nacionalni Načrt za okrevanje in odpornost, ki ga je potrdila vlada in poslala Evropski komisiji.

Podcenter je načrtovan kot nadgradnja obstoječe sežanske enote izobraževalnega centra za zaščito in reševanje. Ob njem pa namerava Občina Sežana zgraditi gasilski dom za PGD Sežana. »Načrti za gasilski dom so pripravljene, izdano je tudi že gradbeno dovoljenje. Še pred koncem leta bomo objavili razpis za izbor izvajalca, v prihodnjih letih

pa bi dom zgradili,« napoveduje župan David Škabar.

Podobne roke so zastavili tudi na ministrstvu oziroma na Upravi RS za zaščito in reševanje. Predvidoma poleti naj bi bilo jasno, ali bo Načrt za okrevanje in odpornost potrjen, nato naj bi še pred koncem leta izbrali izvajalca del, prihodnje leto pa začeli graditi. Do leta 2025 naj bi bil podcenter za požare v naravi v Sežani dokončan in v njem naj bi se začeli izobraževati gasilci in drugi pripravniki enot zaščite in reševanja. Vzpostavitev podcentra je ocenjena na 2,56 milijona evrov, od tega naj bi približno 2 milijona zagotovila EU.

Občina Sežana namerava poleg gasilskega doma zgraditi še skladišče za potrebe Rdečega križa, Karitas in Civilne zaščite. Vse skupaj je ocenjeno na 3,5 milijona evrov, občina pa namerava vsaj del denarja pridobiti na razpisih.

O tem, da bi obe naložbi vodili sočasno in v sodelovanju, so se na srečanju z županom Davidom Škabarjem pogovarjali Darko But (generalni direktor URSZR), Leon Behin (direktor urada za operativno URSZR), Rade Rot (z direktorata za logistiko MORS) in Stanislav Lotrič (namestnik generalnega direktorja URSZR).

Besedilo in slika: Občinska uprava

Sprejem za evropsko prvakinja

V ponedeljek, 10. maja 2021, smo na Občini Sežana gostili prav posebno junakinjo. Sežanski župan David Škabar je namreč pripravil sprejem za Lino Funo, evropsko prvakinja olimpijski disciplini kombinacije v športnem plezanju.

Za izjemen športni uspeh na evropskem mladinskem prvenstvu v Permu v Rusiji je župan Lini s ponosom čestital in poudaril, da je z izrednimi predstavami, ki so plod poguma, truda in talenta dokazala, da je vrhunška športnica. Ob čestitkah je spomnil na številna odrekavanja, predvsem pa na požrtvovalnost in vztrajnost, potrebno za preboj med svetovno plezalno elito, zato je ob tem iz-

postavil tudi pomembno vlogo staršev, trenerja in vseh posameznikov, ki Lino spremljajo in podpirajo na njeni uspešni športni poti.

Sprejem, ki so se ga udeležili tudi Linin trener Luka Fonda ter Niko Zadnik in Matej Glavina iz Športne zveze Občine Sežana, se je zaključil v prepričanju, da se bomo ob Lininih uspehih tudi v prihodnje še mnogokrat veselili.

Besedilo in sliki: Občinska uprava

Tudi Sežano je preplaval olimpijski duh

V petek, 21. maja 2021, je tudi občina Sežana gostila enega najpomembnejših olimpijskih simbolov, olimpijsko baklo, ki simbolizira trdnost in trajnost, modrost in samozavest, svetlobo in upanje, skupaj z olimpijskimi krogi pa tudi povezovanje.

Iz Kobilarne Lipica sta baklo v Sežano ponesla jahača Kobilarne Lipica Birgit Fabris Sauer z lipincem 233 Maestom Thais XXXIX in Miro Dragič z lipi-

cancem 261 Maestosom Slavina XIX. Na sežanskem atletskem stadionu sta jo predala županu Občine Sežana Davidu Škabarju.

»Bakla spodbuja povezanost ljudi, prijateljstvo in ljubezen do športa,« je poudaril sežanski župan, ki je baklo prevzel v družbi Saše Prokofjev, udeleženke olimpijskih iger v Sydneyju, sežanskih in dutovskih osnovnošolcev, dijakov Šolskega centra Sežana in predstavn-

kov športnih društev Hopla, Poskokec, Kraši tekači, Run For Life in Planinskega društva Sežana ter nogometašev Tabora Sežana, rokometišev Mitola in rokometišev Sežane, košarkarjev Mesarije Prunk, balinarjev Skale in karateistov kluba Samurai.

Prijetna in slovesna prireditev je potekala v organizaciji Športne zveze Občine Sežana.

Besedilo in slike: Občinska uprava

Nova oglasna tabla

Občina Sežana je ob Partizanski cesti (pri drogeriji Tuš) uredila novo oglasno tablo za obveščanje o javnih kulturnih programih. V upravljanje in uporabo jo

je v juniju 2021 dobil Kosovelov dom Sežana za obveščanje o filmskih in drugih dogodkih, del table pa bo namenjen ostalim javnim kulturnim progra-

mom Občine Sežana.

Oseba za stik: Ariana Pertinač (ariana@kosovelovdom.si).

Besedilo in sliki: Kosovelov dom Sežana

Prireditve ZB za vrednote NOB Sežana ob dnevu OF

V ZB NOB Sežana so 22. in 23. aprila 2021 organizirali spominske slovesnosti ob 27. aprilu, dnevu OF v občinah Divača, Hrpelje - Kozina in Sežana. V četrtek, 22. aprila 2021, so najprej obiskali Vareje, kjer so ob spomeniku padlim za svobodo položili venec. V imenu OO ZB NOB Divača je spregovoril predsednik Miro Martinčič, v imenu divaške občine pa županja Alenka Štrucl Dovgan. Divaška županja je spregovorila tudi v Divači, ob spomeniku v parku, ki je posvečen padlim v NOB, kjer so pripravili krajšo slovesnost, v kateri so nastopili učenci OŠ dr. Bogomirja Magajne. Pozdravni nagovor je imel predsednik ZB NOB Sežana Bojan Pahor, kot govornik pa je na prireditvi sodeloval Fabio Steffe, predsednik Policijskega veteranskega društva SEVER za Primorsko in Notranjsko. Četrtekove prireditve so zaključili ob spomeniku, posvečenem ustanovitvi Istrskega odreda in Istrskega vojnega območja na Kozini, kjer je prisotne pozdravila županja Saša Likavec Svetelšek. Pred polaganjem cvetja je sledil kulturni program, v katerem so sodelovali učenci Osnovne šole Dragomirja Benčiča – Brkina, spregovorila pa sta še predsednik Območnega združenja slovenskih častnikov Dejan Stančič in predsednik ZB NOB Sežana

Bojan Pahor. Vse komemoracije so bile posnete in predvajane na spletnih straneh Občin Divača in Hrpelje - Kozina. 23. aprila 2021 pa so organizirali osrednjo prireditev ob spomeniku borcem in žrtvam NOB v Lokvi pri Sežani. Na njej je predsednik ZZB NOB Slovenije Marjan Križman po kratkem pozdravnem govoru podelil zlato plaketo ustanovitelju in skrbniku vojaškega muzeja Tabor – Lokev. Osrednji govorec je bil predsednik Območnega združenja VVZS Janez Pajer, s pozdravnimi nagovori pa sta sodelovala župan Občine Sežana David

Škabar in predsednik ZB NOB Sežana Bojan Pahor. S partizanskimi pesmimi je prireditev obogatila Marjetka Popovski. Po zaključku prireditve se je delegacija, v kateri so bili župan Občine Sežana David Škabar, predsednik ZB NOB Sežana Bojan Pahor, predsednik Območnega združenja VVZS Janez Pajer in predsednik Območnega združenja slovenskih častnikov Dejan Stančič, odpravila v Sežano, kjer je položila venec k osrednjemu spomeniku padlim in žrtvam v NOB.

Besedilo: Katja Vuga
Slika: Olga Knez

Obnova pastirske hiške pri Lokvi

Na Območni razvojni agenciji Krasa in Brkinov smo v okviru projekta Visit Kras 2 ob koncu aprila 2021 za potrebe prikaza suhozidne gradnje sodelovali pri obnovi pastirske hiške.

Ob pomoči Borisa Čoka iz Partnerstva za ohranitev in popularizacijo kraške suhozidne gradnje, ki je našel zapuščevo in obnove potrebno pastirsko hiško, smo se na sončen pomladanski dan odpravili v bližino Lokve in se lotili obnove.

Hiško, ki je bila zgrajena po I. svetovni vojni, naj bi zgradil pastir Jože Mljač – po domače Pepi Lačnov, ko je pasel krave na domačem pašniku z ledinskim imenom Pri Ralčovki. Hiška se imenuje Lačnova hiška ali v lokavskem narečju 'šiška'. Ime je dobila po lastnikih. Zgrajena je bila na suho kot pastirsko zatočišče pred jutranjim mrazom, burjo ali nenaadno nevihto za enega ali dva pastirčka. Hiška je po tipologiji samostojna, z nosilnim zidom podkvaste tlorisne oblike.

Širina zidu variira od 80 cm do 50 cm. Nad vhomom je bila položena kamnita preklada (guranc) naravne oblike, streha je bila zgrajena iz škril različnih velikosti in debelin s previsevanjem v kupolo (velb) krožno z nosilnega zidu do višine cca 60 cm. Vhod ima na zahodni strani, kar pomeni, da so jo uporabljali tudi, ko je pihala močna burja. V notranjosti

je še ohranjen podolgovat kamen kot klopca, s katerega je lahko pastir sede opazoval in spremljal pašo živine. Hiška je bila zgrajena z naravno oblikovanim kamenjem, ki ga je bilo v bližnji okolici na pretek. Skoraj zagotovo hiške ni gradil pastir Jože sam, ampak mu je pri tem še nekdo pomagal ali ga učil zidanja. To lahko ugotovimo na osnovi velikosti in teže nekaterih vzdanih kamnov.

Obnove smo se lotili tako, da smo prostor okoli in znotraj hiške najprej počistili. Uporabili smo kamenje, ki je bilo del porušene hiške, pomagali pa smo si tudi s kamenjem, ki smo ga našli v okolici. Pri obnovi nam je pomagal tudi Čokov prijatelj Boris Spleit iz Kobdilja, sodelovala pa je še ekipa iz podjetja Arctur, d. o. o., ki je v 3D načinu posnela celoten postopek obnove pastirske hiške. Digitalizirane enote kulturne dediščine bodo skupaj s posnetkom obnove pastirske hiške kmalu dostopne tudi na spletu.

Digitalizacija kulturne dediščine je aktivnost v okviru razpisa »Dvig kompetenc vodilnih turističnih destinacij in razvoj turistične ponudbe v vodilnih turističnih destinacijah v letih 2020 in 2021«, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Besedilo in slike: Boris Čok in Petra Škerlj

Kosovelje – moje veselje

Kosovelje – moje veselje so lesene napisne table pred vhodi v malo kraško vasico Kosovelje, kjer na 30 hišnih številkah stanuje nekaj več kot 40 prebivalcev, ob koncu tedna pa se vanjo vrača še približno toliko 'vikendašev'. V vasi, ki spada v občino Sežana, meji pa na komensko občino, na različne načine ohranjajo bogato kulturno in tehnično dediščino. Prav tako pa so številne osebnosti zaznamovale kraj in širši prostor, za kar so jim in jim še bodo v prihodnje postavili na pročeljih hiš posebne spominske plošče.

Tokrat so si člani Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras, ki jo že od vsega začetka vodi predsednica Nadja Mislej Božič, ob zaključku, 21. maja 2021, izbrali prav to kraško vasico s pristrčnimi in ljubeznivimi domačini.

S prijatelji so si najprej na travniku pred vasjo ogledali kamniti del kapelice iz 1. sv. vojne. Na tem zidu so pred več kot sto leti slonele lesene konstrukcije

strehe in zvončnice kapelice vojaške bolnišnice, ki je nosila oznako 808. Kapelica je bila kasneje uporabljena kot zatočišče pred dežjem, po 2. sv. vojni pa je razpadla. A po besedah predsednika vaške skupnosti Kosovelje Dušana Luina jo nameravajo obnoviti.

Prav Dušan Luin je slušatelje tretje univerze in njihove prijatelje popeljal po vasi in jim predstavil bogato zgodovino vasi, katere ime izhaja še iz rimskega obdobja, ko je tod mimo vodila rimska pot po Krasu. Prav tako je predstavil znane domačine, ki so se uveljavili v svetu. O njih pričajo kamnite spominske plošče na pročeljih domačij. Tako so ponosni na prvega krajinskega arhitekta, načrtovalca in urejevalca parkov Karla Jurca (1875–1918) in njegovega sina Leopolda Jurca (1905–1988), župnika, dekana in prvega ravnatelja semenišča v Pazinu ter dobitnika državnega odlikovanja za zasluge za narod. Spominsko ploščo so postavili tudi na znani kovačiji Albina

Zlobca (1906–1985), ki je delovala od 1939 do 1985. Ob 100-letnici konca 1. sv. vojne je bila postavljena tudi plošča članoma trdne kmečke družine: Dominiku Štoku, ki se je vrnil z ruske fronte v Galiciji, in ženi Mariji, ki se je z družino vrnila iz begunstva v Škofji Loki. V vasi so imeli dva znana kamnoseka. To sta Franc Žerjal (1882–1954), znani kamnoseški mojster v Nabrežini, ki je doživel rusko fronto, ujetništvo in revolucijo, in njegov sin Milan Žerjal (1911–1986), vodja kamnoloma v Koprivi, ki je izdelal spomenik padlim vaščanom Kosovelj. V hiši, v kateri je bil 6. novembra 1943 ustanovljen okrožni odbor slovenske protifašistične zveze žena za Kras, stojita plošči, posvečeni mizarškemu mojstru in priljubljenemu ljudskemu godcu Jožetu Lavrenčiču (1879–1966) in njegovemu sinu Stanetu Lavrenčiču (1925), ki je zastavil in vodil tovarno pohištva Krasoprema Dutovlje, sežansko občino, Kraški vodovod in zastavil in vodil projekt vodooskrbe Krasa.

Ena izmed spominskih plošč je namenjena tudi Jordanu Zaharju (1928), ki je bil za največji projekt, najhitrejši gliser na svetu hidrokrilec PT-150 že leta 1986 vpisan v Guinnessovo knjigo rekordov in je tudi častni vaščan Kosovelj. Po mami Ivanki Colja je iz Kosovelj tudi projektant Silvan Križman. Prav on je udeležence zaključnega srečanja popeljal po svojem muzeju z bogato zbirko kmečkega in gospodarskega orodja in pripomočkov, ki so jih uporabljali nekoč, in orodij starih obrtnih poklicev od kovača, mizarja, čevljarja, sodarstva, mehanika, zidarja, kmeta, vojaka ipd. Kamnosek Jernej Bortolato iz bližnje

vasi Pliskovica pa je sklesal kamnite ploščice s hišnimi imeni.

V vasi živi tudi svetovno priznani slovenski krajinski slikar in mojster akvarelov Marko Krvina, ki pa se v zadnjih letih posveča predvsem tehniki olja na platno. Zbrane je popeljal po svoji domačiji in predstavil svoja likovna dela, ki so prejela več nagrad v mednarodnem prostoru in sodijo med vidnejše dosežke likovne ustvarjalnosti na svetu. Na pobudo Toma Križnarja je ustvaril zbirko 28 slik Nube – čisti ljudje – Oči in ušesa boga II. Gre za portrete afriškega ljudstva Nube za svetovno razstavo, ki

potuje po evropskih in svetovnih prestolnicah.

Posebno doživetje je bil obisk zdravilnega parka Srce z domačinko Agnes Luin Jeverica. Park z 21 energijskimi točkami in zeliščni vrt se razprostira na 6.500 m². Žal pa je bilo časa premalo, da bi se zbrani tudi napolnili z zdravilno energijo, zato so obljubili, da se v park Srce vrnejo. So si pa v zdravilnem energijskem parku Srce malo 'privezali dušo' in se okrepčali s sadjem in čajem ter vodo. Za več energije pa je poskrbela Ankica Pahor Šugič, ki je ponudila energijske ploščice.

Mislej Božičeva pa je izkoristila priložnost in razdelila zgoščenke, ki so nastale ob lanskem zaključku šolskega leta, ko so praznovali 10-letnico delovanja društva, in publikacijo Čez in naokrog, ki je nastala kot rezultat ob lanskih dnevih branja v Štanjelu. Srečanje so še zaključili z ogledom gradišča, starega več kot štiri tisoč let.

V Kosovelje – moje veselje, kjer obiskovalce pričakajo lesene table za dobrodošlico, pa se bodo rade volje še vračali, so zatrdili ob zaključku srečanja.

Besedilo in slika: Olga Knez

Obnova vojaške kapele iz prve vojne v Kosoveljah

Kdorkoli se je že kdaj peljal mimo Kosovelj, je opazil kamnito ostalino sredi travnika. Kdor ne pozna zgodbe o Feldspitalu 808, si težko predstavlja vsebino tega lepo oblikovanega objekta nenavadne oblike. Gre za zidani del vojaške kapele, ki je med letoma 1915 in 1919 stala sredi kompleksa vojaške bolnice – Feldspital 808 pri Kosoveljah. Iz vzdanih plošč lahko razberemo imena arhitekta, gradbinca, glavnega zdravnika in vodje bolnišničnega kompleksa. Po ustnem izročilu naj bi ta kompleks obsegal dvajset enot. Na sredi bolnišničnih barak je stala kapela z visokim zvonikom in navčkom, ki je na žalost prevelikokrat zvonil.

Med prvo vojno so bili prebivalci Kosovelj razseljeni po različnih avstrijskih deželah. Cela vas je bila spremenjena v sanitetni center. Severno od vasi je bila speljana železnica od Dutovelj do

Kostanjevice. Postaja na Velikih rovnah je služila tako za dovoz potrebnega materiala kot ranjencev. Na severni strani vasi je bil sprejemni center, kjer so pregledali, okopali in previli ranjence in jih nato peljali v bolnišnico na južno stran vasi. V vasi je prebivalo vojaško osebje te bolnišnice. Domačini so se iz begunstva vračali šele na pomlad 1919. Za obnovo hiš je zelo prav prišel les bolnišničnih barak. Barake so bile hitro razrušene, kapela pa je ostala nedotaknjena vse do leta 1948, ko je leseni del na hitro napa del novi politični hrošč, ki se pa na srečo ni lotil tudi kamnitega dela.

Za vaščane Kosovelj predstavlja ta kapela simbol in identiteto vasi, zato si že nekaj časa prizadevamo, da bi jo obnovili. Bo že deset let, odkar je Občina Sežana proglasila ostaline te kapele za kulturni spomenik lokalnega pomena. O izgledu te kapele je vse do nedav-

nega obstajala le ena fotografija, napravljena med obema vojnoma, tako da je Republiški zavod za varstvo kulturne dediščine imel zadržke za obnovo strešnega dela te kapele. Na srečo je zbiratelj starih fotografij Marko Mohorčič iz Sežane na nekem sejmu v Nemčiji pri vnuku oficirja, ki je bil fotograf na avstrijski zahodni fronti, odkril več fotografij, ki prikazujejo posvetitev te kapele. Na nekaj fotografijah je lepo videti, kako kakšna je bila kapela takrat. Preseneča nas, da gre za zelo lepo arhitekturo in nadvse pozorno izvedeno gradnjo, in to sredi vojne vihre.

Na osnovi stvarnih izmer in novoodkritih fotografij je naš arhitekt Tomaž Bekš pripravil preliminarne načrte za obnovo manjkajočega lesenega strešnega dela kapele. Po pridobljenih ocenah za obnovo niso potreben visok znesek. Tudi izvajalcev, ki bi znali to izvesti, je v

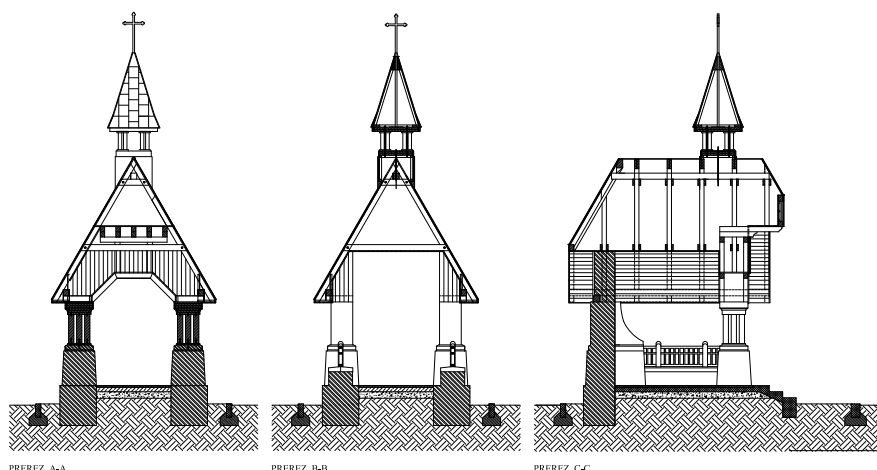

Izvorni fotografiji sta last Marka Mohorčiča iz Sežane.

Sloveniji kar nekaj. Fundacija Pot miru iz Kobarida bi z veseljem vključila ta obnovljeni kulturni spomenik v mednarodni projekt Pot miru, ki v svojem južnem delu vključuje tudi objekte iz prve svetovne vojne na Krasu. Na sestanku 23. julija 2020 v Sežani, kjer je bila prisotna tudi Maša Klavara, direktorica omenjene fundacije, in predstavniki vasi Kosovelje, se je župan sežanske občine David Škabar odločil imenovati projektno skupino, ki naj izvede obnovo tega kulturnega spomenika. Projektno skupino vodi Katja Fedrigo, višja svetovalka za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Vsaka obnova kulturne dediščine mora imeti tudi širši družbeni namen. Ta kulturni objekt predstavlja simbol povezovanja različnih narodov, ki so bili po sili razmer takrat tu. Gre za Avstrijce, Madžare, Čeha, Slovake, Poljake, Ukrajince, Ruse, Hrvatke, Bosance in seveda Slovence. To je razlog, da načrtujemo, da se že v fazo obnove vključijo tudi ambasade teh narodov. Iz tega sodelo-

PREREZI A-A, B-B, C-C

Načrt za obnovo kapele je izrisal arhitekt Tomaž Bekš.

vanja se lahko na občinski in širši ravni gradijo kulturne, turistične in konkretne gospodarske povezave. Vsekakor je na ravni občine, da izkoristi te možnosti, ki

se nudijo kar same od sebe. Že sedaj namreč prihaja iz teh držav veliko obiskovalcev na ta prostor, kjer je bil Feldspital 808 in ta krasna kapela.

Besedilo: Dušan Luin

Deseti pohod po poti Kosovelove brigade

»Vsaka pot se začne s korakom.« Tako smo zapisali 16. maja 2011 na vabilo za prvi pohod, ki smo ga poimenovali Po poti ustanavljanja Kosovelove brigade.

Pohodniki se od takrat vsako leto ob obletnici ob 9. uri zberemo pri spomeniku padlim v NOB v Gabrovici pri

Komnu in nadaljujemo pot do spomenika, posvečenega ustanovitvi brigade Srečka Kosovelova. Spomenik se nahaja na kraški gmajni, med borovci v bližini Pliskovice. Po pohodu se udeleženci še malo podružimo na družabnem srečanju v Pliskovici.

Lansko leto in letos pohoda nismo organizirali, zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja epidemije covid-19.

Vseeno smo se tudi letos zbrali v Gabrovici pri Komnu in odkorakali do spomenika.

Ko smo uzrli spomenik, smo bili prijetno presenečeni: črke na spomeniku so bile sveže pobarvane, spomenik očiščen, prav tako okolica spomenika, položeno je bilo tudi cvetje.

Sotovariši, za opravljeno delo hvala!

Ob spomeniku smo izvedeli marsikaj o Kosovelovi brigadi in položili lovrovjev venček, ki ga je izdelala simpatizerka našega pohoda. Po recitacijah smo spomin na preminule borke in borce počastili s trenutkom spoštljive tišine.

Slava jim!

Druženje smo zaključili z obljubo, da se prihodnje leto ponovno srečamo!

ZDRUŽENJE BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
SEŽANA

KRAJEVNA ORGANIZACIJA
BORCEV ZA VREDNOTE NOB
DUTOVLJE 65, 6221 DUTOVLJE

Besedilo in slika: Neva Filipčič

Devet tisoč cvetov Danile Živec

Danila Živec (1947), rojena v Gorjanskem na Komenskem Krasu, se je pred več kot 50 leti preselila v Sežano in nato v Dane pri Sežani, kjer si je z možem Ivanom ustvarila prijeten in topel dom. Po 38 letih dela v Iskri in Krasmetalalu v Sežani se je pred 20 leti upokojila. A ljubezen do rož in vsega lepega, kar je povezano s cveticami, goji že od ranega otroštva.

Da ima zlato roko in zelene prste, se lahko prepričajo številni pohodniki in obiskovalci Dan, ki lahko v vsakem letnem času občudujejo njeno razkošno in raznoliko cvetje. Na 6.000 m² vrta na pomlad še prav lepo zacvetijo narcise in hiacinte, sledijo jim pa še druge cvetlice, ki jih ni malo, in tudi skrbnega dela na suhi kraški zemlji od zore do mraka ne manjka. Pa ne samo kopanja, okopavanja, pletja, sejanja, saditve, presajanja, rezanja, potrebno je tudi zalivanje, saj je rdeča kraška zemlja suha, pa tudi burja prispeva svoj delež k še večji suši. Še zlasti je zemlja potrebna vode v poletnem času in Kraševci vedo, kaj pomeni voda.

V lanskem letu je Danila naštela in si zvesto zapisovala, koliko uvelih cvetov je pobrala. Naštela jih je več kot devet

tisoč, kar pa pomeni, da ima na svojem velikem vrtu še več čebulic, ki niso vzkli-le. Največ dela opravi sama, zato je po cele dneve od zore do mraka na vrtu. Seveda ji pomaga tudi mož Ivan, ki je delal v Iskri, Preskrbi in Distriestu in s katerim sta poročena že 52 let.

Mnogo cvetja Danila podari prijateljem in krajanom, marsikatera cvetlica pa najde mesto tudi na grobu njenih staršev ali oz. sorodnikov v Gorjanskem

kot tudi na cerkvenih oltarjih, še posebej ob velikih praznikih ali drugih praznovanjih. Na kmetiji so pred desetletji imeli več kot dva tisoč trst, živino, pa tudi kokoši, danes pa vzrejajo le še zajce. Na vrtu pa ne manjkajo niti zelenjava in sadna drevesa, najraje pa pripravlja marmelado iz češenj in sliv, s katero z velikim veseljem namaže palačinke in pripravlja najrazličnejše sladice.

Besedilo in slika: Olga Knez

Zasadili 150 vrtnic

Skopo je kraška vasica, v kateri prebiva približno 250 prebivalcev in spada v KS Dutovlje, ki jo vodi predsednica Neva Filipčič. Na pobudo domačina Ivana Vodopivca so pred kratkim na javnih površinah zasadili kar 150 vrtnic. Pobudnika akcije Vodopivca se mnogi občani spominjajo kot uspešnega predsednika Izvršnega sveta in Skupščine Občine Se-

žana. Danes pa je Vodopivec, ki mu skrb za sočloveka ni tuja, že drugi mandat predsednik sežanskega Društva upokojencev.

V vasi so torej zasadili največ rdečih in rumenih vrtnic, za katere bodo skrbeli domačini, ki jih bodo zalivali, obrezovali, okopavali in tudi uživali v njihovi lepoti. Vrtnice so zasadili na vhodih v vas, v

samem vaškem jedru, pred turistično kmetijo Radišič, cerkvijo sv. Mihaela in obnovljenim napajališčem, ki je nekoč služilo za napajanje živine. Obnovili so tudi zunanost Županove hiše, kjer je bil sedež vaškega glavarstva, po vojni pa zbiralnica mleka. Lepšo podobo je dobilo tudi kužno znamenje v obliki križa iz 1726. leta. Prav na Vodopivčevo pobudo so vaščani s pomočjo občinskih sredstev uredili dve cestni povezavi in sicer Skopo–Kosovelje, kjer si je mogoče ogledati obnovljeno vaško jedro, se zaustaviti in napolniti z energijo v energijskem zdravilnem parku Srce, ki ga imata v lasti Agnes Luin Jeverica in Stane Jeverica, ter si ogledati etnološki in vojaški muzej Silva Križmana. Druga pot pa iz Skopega vodi do bližnje Coljave, kjer na kmečkem turizmu Ostrouška–Pelicon z odlično domačo hrano in pijačo postreže Sandra Pelicon. Obnovljene ceste pa privabljajo v te kraške vasi več turistov, kolesarjev in pohodnikov, ki jih prijazni domačini lepo sprejmejo. V vasi Skopo pa si je mogoče ogledati tudi vaško cerkev sv. Mihaela, ki je bila

skupaj s pokopališčem prvič omenjena približno 1665. leta in je svojo baročno podobo dobila v 18. stoletju. Zvonik, ki je nadomestil prvotno zvonico, pa je bil prizidan leta 1800. Notranjost cerkve

je oblikovana v poznobaročnem stilu, krasijo jo tudi trije poznobaročni oltarji iz druge polovice 18. stoletja. Cerkev je vključena v evropski naravovarstveni projekt Življenje ponoči (2010–2014), v

sklopu katerega so obstoječe reflektorje okoli cerkve nadomestili z novimi. Ti porabijo manj energije in so manj moteči za nočne živali.

Besedilo in slika: Olga Knez

Sedemdeset ročno izdelanih čestitk za 70. rojstni dan Mirjane Metlikovec

Le kdo je ta prikupna in simpatična in visoka 26-letna gospodična, ki se je iz Avstralije preselila najprej v Ljubljano, nato v Sežano, so se spraševali mnogi Kraševci in stranke že pred 50 leti takratnega servisa Iskra v Sežani, kjer je bila zaposlena in ki ga je vodil zvezni selektor v trapu in mednarodni strelski sodnik Slavko Milič. To je Mirjana Metlikovec, ki je postala gospa in si z možem Frenkijem Metlikovcem kupila hišo ter si ustvarila dom v Orleku. Mirjana je 16. aprila dopolnila 70 let. Ne samo nešteto telefonskih klicev, ampak 70 in še več prekrasnih ročno izdelanih voščilnic je prejela za okrogli jubilej. Spomnile so se je številne prijateljice iz cele Slovenije, s katerimi se udeležuje izobraževanja in delavnic ročnih del v okviru društev invalidov.

Poštar je imel kar veliko dela, da je prinesel ne samo čestitke, ampak tudi pakete iz Ljubljane, Kočevja, Slovenske Bistrice, Ajdovščine, Nove Gorice, idrijsko klekljano čipko iz Idrije pa tudi teran in refošk ter celo 40 domačih jajc. Seveda so se je spomnile tudi prijateljice s

Krasa in Brkinov, s katerimi že vrsto let ustvarja prečudovite izdelke ob rednih ponedeljkovih srečanjih (seveda ne v času epidemije, ko je bilo vse zaprto oz. omejeno) v prostorih Medobčinskega društva invalidov Sežana oz. v dvorani Kras Carso. Tudi sama sem jo obiskala, saj se z Mirjano pozna že več kot 40 let, ko sem se priženila v Orlek in rodila hčerko Mojco, ki se je rada družila z nje-

nim sinom Markom. Prav ob okroglem jubileju slavljenke sem občudovala pisano paleto voščilnic z najrazličnejšimi motivi, ki so jih spretne roke izdelale in so krasile njeno prikupno hišico sredi te kraške vasi. Mirjani je v veliko veselje, da je povezana s številnimi ljubiteljicami ročnih spretnosti in da svoje znanje prenaša na mlade.

Besedilo in slika: Olga Knez

Zopet z mag. Hećimovičem v naravo

15. maja 2021, po dobrih dolgih osmih mesecih, od 12. septembra 2020, se je devet članov zeliščarske sekcije Kulturnega in športnega društva Šator Štorje, ki jo vodi Vera Lah, pod vodstvom botanika mag. Stipeta Hećimoviča zopet odpravilo v naravo. Delovanje ljubite-

ljev narave in zdravega načina življenja se je iz Zadružnega doma v Štorjah že pred časom preselilo v Dolnje Ležeče.

Tokrat so uživali v lepem sončnem vremenu ob spoznavanju rastlin in njihovih zdravilnih lastnosti. Mag. Hećimović, ki že vrsto let zahaja na Kras in je tudi

gost Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras, pravi, da za vsako bolezen rožca raste. S svojim obsežnim znanjem je pomagal ozdraveti in lajšati bolečine že marsikateremu bolnemu. Zato so se slušatelji ne le seznanjali z zdravilnimi zelišči in divjimi rastlinami, ampak tudi z njihovo uporabo. Posvetili so se rastlinam, ki v maju rastejo na Krasu. Tako so spoznali krvavi mleček, krvomočnico, lipo, pokalico, lučnik, zvončnico, milnico, divji pelin, lucerno, skrečnik, tropotec, plešec, jagode, krvomočnico ali smrdljivičko idr. Botanik Stipe, ki je v Sloveniji že tri desetletja, pa je odgovarjal tudi na najrazličnejša vprašanja v zvezi z zelišči in zdravjem.

Sklenili so, da se bodo srečevali prvo soboto v mesecu in k druženju ob izobraževanju vabijo nove člane.

Besedilo in slika: Olga Knez

Kulturo smo postavili na cesto!

Ob koncu maja in v začetku junija sta se v Sežani odvila dva dogodka v sklopu projekta Kulturo na cesto!, ki sva ga zasnovali grafični oblikovalki in ustvarjalci s Krasa, Jovana Đukić in Maša Pušnik.

Temelji za projekt so nastali iz najinega opažanja, da v Sežani primanjkuje skupnih prostorov, delavnic oz. ateljejev za kreativne delavce (in za študente ter dijake kreativnih področij), kjer bi se lahko zbirali, si delili ideje in opravljali ter razstavljali svoje delo. Verjameva, da bi tovrstni prostori omogočili mladim ustvarjalcem, da najdemo svoje mesto

v skupnosti in snujemo projekte, ki bi obogatili naše lokalno in širše dogajanje, obenem pa bi mladi čutili manjšo potrebo po migriranju v večja mesta, saj bi svoje somišljenike našli že v svojem domačem kraju.

S tem namenom sva se odločili združiti kraško kreativno silo in na zelo praktičen način pokazati, da si samo skupaj lahko zgradimo prihodnost, za katero želimo, da bo zasnovana na osnovi naših teženj, potreb in vrednot. Pripravili sva odprti poziv za ustvarjalce s Krasa in odzvalo se je šest kreativnih duš. Ker v Sežani prostorov in ateljejev za ustvarjalce še

nimamo, sva se odločili, da ustvarjalni proces postaviva ven, na ulice našega mesta. S pomočjo sponzorjev in podpornikov sva zakupili štiri TAM-TAM plakatna mesta, ki so bila za obdobje projekta prekrita z belimi plakati in na katerih je slikalo, kolažiralo in risalo osem kraških ustvarjalk. Podprli so nas: Kosovelov dom Sežana, Klub študentov Sežana, MC Podlaga in TAM-TAM.

Dogodka sta med obiskovalci in ustvarjalkami sprožila številne zanimive debate, tople trenutke in nove ideje. Razglabljali smo o našem mestu, o njegovih pomanjkljivostih, predvsem pa potencialih – in verjameva, da smo korak bližje mladostni, inovativni in sveži Sežani, naklonjeni potrebam sodobnih generacij. Vsekakor si želiva, da se tovrstni projekti na redni bazi odvijajo tudi v prihodnosti.

Na dogodkih so se predstavile: Ana Batistič, Jovana Đukić, Maja Koder, Urša Mahnič, Maša Pušnik, Zala Reberc, Ana Stevanovski in Kresna Dara Valečič.

Projekt Kulturo na cesto! lahko spremljate tudi prek družbenih omrežij: [facebook.com/kulturonacesto](https://www.facebook.com/kulturonacesto) in [instagram.com/kulturonacesto](https://www.instagram.com/kulturonacesto).

Besedilo in sliki:

Maša Pušnik in Jovana Đukić

Darja Zdolšek: Moji obrazi

Darja je začela svojo ustvarjalno pot že zgodaj, v Piranu, kot majhna punčka. Ustvarjala je skozi igro, prerisovala najljubše animirane like in že v nižjih razredih osnovne šole začela upodabljati znane glasbenike. Prvi portret je bil Madonnin in tisti, ki so ga videli, so si bili enotni, da se v njem kaže nov slikarski talent. Žilico je podedovala po mami, ki sama tudi riše. Mama jo je spodbujala, da se je kot najstnica začela udeleževati piranskih ektemporov. Slikarskih veščin se je učila tudi na slikarskih tečajih pod vodstvom Apollonia Zvesta, Andreja Trobentarja in Aleša Sedmaka. Sodelovala je tudi v likovni sekciji italijanske skupnosti, ki jo je vodila učiteljica Lilijana Stepanov. Ves ta čas je izpopolnjevala svojo tehniko risanja, najbolj pri srcu pa so ji bili portreti znanih slovenskih in tujih glasbenikov. Pričujoča razstava prikazuje majhen košček ustvarjanja pri Ljiljani Stepanov, ki je znala iz Darje izveliči tisto 'nekaj', zaradi česar so ti

portreti še vedno tako zgovorni in živi. Darja danes živi v Domu na Krasu, kjer v sklopu Centra aktivnosti nadaljuje z ustvarjanjem. Njen zdajšnji opus obsega dela od slikanja pokrajin do živali, ki so njeni še posebej priljubljeni motivi.

Vse slike pa so polne barv, kot je barvita njena vesela primorska duša.

Razstava slik je postavljena na Občini Sežana.

Besedilo in sliki: Julija Drgan

Umetniki ustvarjajo navkljub karanteni

V četrtek, 27. maja 2021, so se v Štanjelu zbrali ustvarjalci s Krasa in širše okolice. Združeni v Kulturnem društvu Kras so v Grajžerjevi galeriji na ogled postavili svoja likovna in kiparska dela ljubiteljski in že uveljavljeni umetniki: Teja Hla-

čer, Radovan Gregorič, Slavko Guštin, Cveto Vidovič, Nevenka Vojvoda, Erna Kopše, Karmen Kastelic Pipan, Sonja Peroci, Danica Stupar, Tanja Samec, Sonja Marija Trampuž, Slavica Vodopivec, Anamarija Samec, Jadranko Mahnič,

Mirjam Kocijan, Radko Oketič, Kristina Žnidaršič, Silva Pangos, Božidar Žgur in Cvetka Oblak. Ogledamo si lahko dela v različnih tehnikah: akvarele, pastele, grafike, olje na platnu, akrile, keramike, visokotemperaturne steklokeramike ...

Otvoritev razstave je bila, skladno z ukrepi in smernicami Vlade RS, zaprta za javnost.

Razstavo je odprla predsednica društva Erna Kopše, ki je v svojem nagovoru povedala, da člane povezuje ljubezen do ustvarjanja, želja po spodbujanju širšega kroga domače publike za obiskovanje razstav, ter poudarila pomen likovnega ustvarjanja v času splošnega zaprtja države. Poudarila je, da razstavljalci s svojim delom v svet pošiljajo pozitiven naboj in za seboj puščajo pozitivne sledi. Domačinka Irena Husu je otvoritev razstave popestrila z branjem svojih pesmi in kulturnemu dogodku pridala še dotik poetičnosti.

Razstava je bila za javnost odprta do 17. junija.

Besedilo: Irena Husu
Slika: Vlasta Markočič

Instrumentalna glasba na fotografijah Igorja Petarosa

Letošnji Teden ljubiteljske kulture, ki se je pričel 21. maja in traja do konca maja, so na Krasu in v Brkinih v letošnjem Jurčičevem in Ipavčevem letu nadaljšali kar do druge polovice julija. 24. julija se je sklenil z zaključno projekcijo v amfiteatru Kosovelovega doma v Sežani. V razstavnem kotičku trgovine Spar v Sežani pa se na temo instrumentalne glasbe predstavlja predsednik Foto kluba Žarek Sežana Igor Petaros.

Letošnji Teden ljubiteljske kulture ni posvečen samo literaturi in bralni kulturi, ampak tudi instrumentalni glasbi. V projekt letošnjega TLK, ki ga koordinira vodja sežanske izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Vladislava Navotnik, se je že peto leto vključil tudi sežanski Foto klub Žarek, v katerega so vključeni tudi fotografi iz zamejstva. Sežanski fotografi pa uspešno sodelujejo tudi s Foto klubom Trst 80.

Sežanski FK Žarek v trgovini Spar v Sežani vse od leta 2016 organizira mesečne fotografske razstave, na katerih se predstavljajo njihovi člani. Uspešen sežanski foto klub je že vrsto desetletij v samem slovenskem vrhu. Ima tudi li-

kovno sekcijo in ga od marca 2016, torej že tretji mandat, vodi predsednik Igor Petaros iz Divače. Prav ljubiteljski fotograf Igor Petaros, ki se je pred letom dni upokojil kot elektrodispečer na divaški železniški postaji, se na 46. fotografski razstavi v sežanskem Sparu predstavlja na temo Instrumentalna glasba.

»Kot ljubitelj glasbe sem prišel na

svoj račun, saj ob poslušanju glasbe koncerte tudi fotografiram vse od leta 2008. V letu 2010 sem začel delati kot hišni fotograf v Jazz hramu v Divači, ki se je leta 2016 preselil v hotel Kras v Postojno. Pri izbiri fotografij sem dal velik poudarek domačim glasbenikom. Prav posebno mesto pa ima letošnji prejemnik zlate plakete JSKD za življenjsko

delo, glasbenik Zlatko Kaučič. Bobnar, tolkalec, improvizator, skladatelj in glasbeni pedagog, ki pomembno prispeva tako k slovenski zakladnici jazza kot k prepoznavnosti Slovenije v svetu. Tako sem zelo velikokrat obiskal festival Brda contemporary music festival, ki ga že od 1974 vodi organizator Zlatko Kaučič. Večkrat sem užival tudi na prireditviah, kot so Jazz Cerklje, Ljubljanski jazz festival in Jazz wine of peace v Karminu v Italiji in na drugih festivalih,« z veseljem

pove Petaros.

Na razstavi lahko vidimo tudi motive štirih lokalnih glasbenikov iz skupine Just Friends in Oholo ter večkrat doma in v tujini omenjeno in nagrajeno pianistko Kajo Draksler. Večina fotografij je črno-belih. Petaros pojasnjuje, da v črno-beli tehniki lepše prikaže in poudari sam portret glasbenika pa tudi svetlobe je na koncertih največkrat premalo, kar se posebno odraža v kakovosti barvne fotografije. Izbral je tudi nekaj barvnih

fotografij z zanimivo kostumografijo, ki še prispeva k zgodbi legendarnih glasbenikov afriškega porekla.

Petarosova razstava je zamenjala razstavo nemške avtorice Eve Wiersdorff na temo nemškega Porurja, od koder se je leta 2014 preselila v Divačo, in bo na ogled do 20. junija. Za njim pa se bo s fotografijami z motivi psov predstavil kinolog Ivan Tavčar iz Zagajca.

Besedilo in slika: Olga Knez

Že tretji učbenik za diatonično harmoniko prof. Zorana Lupinca

Zoran Lupinc je akademsko izobraženi glasbenik, pedagog in skladatelj, ki se je že pri 15 letih lotil igranja 'fajtonarice'. Prav diatonična harmonika je tako postala njegovo pravo poslanstvo. Znan je po tem, da je s svojim inovativnim igranjem, inovativnimi skladbami in tehničnim izpopolnjevanjem glasbila premaknil meje zmogljivosti poustvarjanja na diatonično harmoniko. Že leta 1987 je v italijanskem mestu Athen postal prvi svetovni prvak v igranju na diatonično harmoniko in je eden redkih, ki je pred 10 leti nastopil z diatonično harmoniko v berlinski filharmoniji. Je glasbenik, ki je razvil svojo metodo učenja, izdal vrsto albumov, učbenikov, zbirko skladb in velja za utemeljitelja pouka diatonične harmonike v glasbenih šolah. Leta 2017 je prejel prestižno priznanje Frana Gerbiča za izjemne uspehe na področju glasbene vzgoje in izobraževanja ter glasbenega poustvarjanja, ki ga podeljuje Zveza slovenskih glasbenih šol. Leto kasneje pa je bil sprejet v svetovni muzej odtisov slavni harmonikarjev v kraju Tecoaro Terme v Italiji, v katerem od tedaj hranijo pozlačen odtis njegove desne roke.

Trenutno pa se prof. Lupinc, ki bo letos praznoval 60. rojstni dan, posveča predvsem pedagoškemu delu in razvijanju novega učnega gradiva ter literature za diatonično harmoniko. Prav letos je pri založbi Igorja Podpečana Zlati zvoki izšel njegov že tretji učbenik za diatonično harmoniko, ki pomeni nadaljevanje prvih dveh iz 2003 in 2005. Namenjen je spoznavanju celotnega notnega obsega melodijske strani diatonične harmonike in razvoju tehnike igranja leve roke z melodičnimi vajami na basih. Vsebuje pa veliko daljših in krajših skladb, ki so napisane v drugačnem slogu, kot smo

ga vajeni pri diatonični harmoniki. Prof. Lupinc, doma iz Šempolaja, je prepričan, da bo najnovejši učbenik uspešno izpodrinil glasbeno nepismenost med 'fajtonarji'. Tudi v Kulturnem društvu Kraška harmonika v Sežani, ki prav letos obeležuje 35. letnico svojega delovanja in ga uspešno vodi predsednica Danica Pavlič, so ponosni na svojega častnega člana.

Prof. Lupinc, ki je ugleden profesor ne samo diatonične harmonike, ampak tudi klavirske harmonike in trobil, razširja svojo dejavnost od Divače preko Sežane in Komna vse do Špetra in Čedadada v Furlaniji - Julijski Krajini. Poučuje tudi v harmonikarskem orkestru, v katerem se je že pred dvema letoma povezal sedem slovenskih glasbenih šol. Orkester je nastopil v Castelfidardu na prestižnem mednarodnem glasbenem tekmovanju PIF in igral na glavnem trgu

tega mesta. Uspešno so nastopili na tradicionalnih revijah harmonikarskih orkestror na Jesenicah, dokler jih epidemija ni zaustavila.

Da bi ohranili delovanje harmonikarskega orkestra, pa v poletnem času pripravljajo že peto poletno mednarodno akademijo harmonike, ki bo potekala od 18. do 22. avgusta v Portorožu in Piranu. Petdnevno harmonikarsko doživetje na slovenski obali pomeni tudi priprave na letošnjo revijo komornih skupin in solistov diatonične harmonike. Želijo si, da bi se harmonikarski orkester slovenskih glasbenih šol razširil in pripravil program za koncertiranje v letošnjem letu in v prihodnosti. Ker je še nekaj prostih mest, se lahko zainteresirani prijavijo po e-pošti info@markostumperger.si, za dodatne informacije pa so dosegljivi na tel. 040 357 924.

Besedilo in slika: Olga Knez

Zapisi spomina

Zavod za kulturo in sonaravno delovanje Dobra pot je ob podpori Parka Škocjanske jame in Slovenskega etnografskega muzeja kot vodilnih ustanov na področju ohranjanja naravne in kulturne dediščine v Sloveniji razvil novo mobilno aplikacijo Zapisi spomina.

Namenjena je beleženju in objavljanju védenj, pričevanj, spominov starejših na najrazličnejše vidike življenja in kulture v preteklosti. Projekt s pomočjo sodobne tehnologije popularizira ustno izročilo in obenem opozarja na pomembno družbeno vlogo starejših kot nosilcev izročila.

»Spomin je v samem temelju izročila tako posameznika kot take ali drugačne skupnosti. Še več, zgodovinski spomin se enači z izročilom oziroma dediščino, ki vsakokratno sedanost posameznika ali skupnosti povezuje s prejšnjimi obdobji,« pojasnjuje Darja Kranjc, etnologinja iz Javnega zavoda Park Škocjanske jame.

Namen projekta Zapisi spomina je s pomočjo razvite aplikacije okrepiti vključenost starejših v družbo in opozoriti na to, da se premalo zavedamo, kako dragoceni so spomini, izkušnje in védenja starejših. Starejši so danes pogosto osamljeni, odrinjeni iz družbenega življenja, digitalni prepad med generacijami je vsak dan večji. Zato je še toliko bolj pomembno, da prisledimo, jim prisluhnemo in se zavemo, da nam lahko njihovi spomini služijo kot zgled, kot opomnik, kot smerokaz za prihodnost.

Aplikacija je brezplačna za uporabo,

v njej lahko svoje spomine ali pričevanja svojih staršev oziroma starih staršev objavi vsak, in sicer v obliki besedil, videoposnetkov ali zvočnih posnetkov. Omogoča, da se pripovedi o preteklosti trajno shranijo v digitalni obliki. Z objavljanjem v njej tako poskrbimo, da zgodbe naših dedkov in babic ne gredo v pozabo, temveč postanejo naš skupni temelj, na katerem gradimo danes in jutri.

Vsebina iz aplikacije je za ogled javno dostopna na spodnji povezavi oziroma QR kodi, prek katerih si lahko aplikacijo tudi prenesete in namestite. Slovenski etnografski muzej bo v letu 2021 registriranim uporabnikom aplikacije omogočil enkratni obisk muzeja po polovični ceni.

»Upamo, da bo aplikacija med ljudmi dobro sprejeta, da bo spodbudila pozitivno dožemanje starejših in odpirala mnoge medgeneracijske pogovore,« pravi Nava Vardjan, vodja projekta iz Zavoda Dobra pot.

(Projekt se izvaja v okviru razpisa »Spodbude za rešitve: Dolgoživa družba«, ki ga sofinancirata Stičišče nevladnih organizacij Istre in Krasa – ISKRA in Ministrstvo za javno upravo iz Sklada za nevladne organizacije.)

Povezava do aplikacije:

<https://zapisi-spomina.dobra-pot.si/>

O Zavodu Dobra pot: Zavod Dobra pot je nevladna organizacija, ki je doma v slikoviti pokrajini Brkinov. Skozi številne projekte, programe, delavnice, mednarodne aktivnosti, tabore in mladinske izmenjave si vestno in predano prizadeva za razvoj in ohranjanje naravne in kulturne dediščine podeželja ter spodbujanje vrednot, ki jih lahko spoznavamo skozi dediščino. Več na: <http://www.dobra-pot.si/>.

O Parku Škocjanske jame: Javni zavod Park Škocjanske jame, Slovenija upravlja z Regijskim parkom Škocjanske jame, kjer med drugim skrbi za varstvo kulturne dediščine, in z UNESCO biosfernim območjem Kras in porečjem Reke. Kot tak je skupaj s prebivalci in drugimi lokalnimi akterji zavezan k ohranjanju kulturne raznovrstnosti lokalnega območja. Več na: <http://www.park-skocjanske-jame.si>.

O Slovenskem etnografskem muzeju: Slovenski etnografski muzej (SEM) je muzej 'o ljudeh, za ljudi', muzej kulturnih istovetnosti, prostor dialoga med preteklim in sedanjim, med svojo in drugimi kulturami, med naravo in civilizacijo. Že vrsto let posveča veliko pozornost razvoju partnerstev in raznim oblikam sodelovanj pri spodbujanju obravnavanja etnoloških in antropoloških tem s področja kulture in njene interpretacije v sodobni čas. Več na <http://www.etno-muzej.si>.

Zavod Dobra pot

Ves svet je kakor v modrino potopljen

Kadar ponoči prižgemo luči v Kosovelovi spominski sobi, zasijejo okna v drugem nadstropju stare šole v modri barvi. Kot bi duh v prostoru zažarel in se prelil čez zaspano Sežano. Ravno obratno prepoji modrina notranjost sobe, ko skozi modro obarvane šipe posveti močno zahodno sonce.

V tej sobi z modrimi šipami in težkimi žametnimi zavesami se razkriva bogati duhovni svet enega največjih sloven-

skih pesnikov Srečka Kosovela. Prav zaradi Srečka je Sežana kraj, ki na literarnem zemljevidu znamenitih Slovencev zavzema posebno mesto, česar bi se morali vsi bolj zavedati. To so še kako dobro vedeli v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja, ko so z veliko mero ljubezni, entuziazma, predanosti in vztrajnosti uspeli v prostoru, kjer je bilo svoje čase stanovanje družine Antona Kosovela, urediti Spominsko sobo

Srečka Kosovela.

Letos mineva 45 let od njenega odprtja. Leta 1976 se je na Bazoviški cesti zbrala nepregledna množica ljudi, da bi počastila odprtje sobe. Prav mislim si, kako nenavaden prizor je to moral biti za prebivalce Sežane in okolice. Nedvomno jih je navdal s ponosom.

V vseh teh letih smo v Kosovelovi spominski sobi gostili veliko kulturnih dogodkov in pesnika približali velikemu

število obiskovalcev. In večina si je enotna, da nam je Srečko zapustil najlepše opise kraške pokrajine in da so njegova poezija in razmišljanja še danes izredno aktualna. Njegova beseda je mehka, a tudi trpka in ostra in nas vedno znova navdihuje, preseneča in osuplja.

Pridite na vodeni obisk spominske sobe tudi vi in posvetite nekaj časa temu izjemnemu pesniku in mislecu. Lahko nas obiščete med tednom med 8.00 in 16.00. V času od maja do oktobra pa izvajamo vodene obiske tudi med vikendi, vsako drugo soboto in četrto nedeljo v mesecu (razen 25. 7.) ob 10.00 in 11.30. Obisk je po dogovoru mogoč tudi izven urnika. Z veseljem vas pričakujemo.

Besedilo in slika: Mateja Kralj

V Kosovelovi knjižnici počastili spomin na Branko Jurca

24. maja 2021 je minilo 107 let od rojstva priznane otroške in mladinske pisateljice, pedagoginje in urednice Branke Jurca Potrč. Obletnico so počastili tudi v sežanski Kosovelovi knjižnici, ko so v avlo na vhodu v stavbo postavili dve vitrini s njenimi osebnimi predmeti, ki so last lastnika Vojaškega muzeja Tabor Lokev Srečka Rožeta.

Srečko Rože, ki je bil vpisan v Guinnessovo knjigo rekordov že 1989. leta, je strastni zbiralec ne samo vojaških eksponatov, ampak tudi etnoloških predmetov. V njegovi zbirki najdemo tudi osebne predmete nekaterih vidnih oseb, ki so zaznamovale slovenski literarni prostor, kot so Srečko Kosovel, Ciril Zlobec, France Prešeren, Ivan Tavčar idr.

Pred kratkim pa je dobil tudi bogato zbirko eksponatov 1914. leta v Koprivi rojene pisateljice, pedagoginje, urednice Branke Jurca Potrč.

Branka Jurca se je rodila čuvaju Jožefu Jurcu in materi Ivani, roj. Gulič. Po 1. sv. vojni se je družina preselila v Maribor, kjer je obiskovala osnovno šolo in učiteljsko. Ob začetku 2. sv. vojne pa so se preselili v Ljubljano, kjer se je že leta 1941 pridružila Osvobodilni fronti in zato je tudi prejemnica partizanske spomenice 1941. Kasneje so jo aretirali in poslali v koncentracijsko taborišče Gonars.

Po vojni je bila urednica otroške revije Ciciban in kasneje Otrok in družina. Za knjigo črtic Okoli in okoli je leta 1960 prejela Levstikovo nagrado, za knjigo

Vohljač in prepovedane skrivnosti pa prav tako Levstikovo nagrado leta 1966. Ob 20-letnici Kajuhove bralne značke pa je leta 1986 prejela Kajuhovo plaketo za dolgoletno sodelovanje ob podelitvah Kajuhove bralne značke v občini Velenje. Za velik prispevek k širjenju bralne kulture je leta 1959 prejela zlati znak Zveze prijateljev mladine Slovenije. Po njeni knjigi *Ko zorijo jagode* je Viba film posnela istoimenski mladinski

film na Privškovo glasbo in ob scenariju moža Ivana Potrča, s katerim se je poročila 1952. leta. Pisatelj in urednik Ivan Potrč je bil tudi Prešernov nagradjenec. Umrla je 6. marca 1999 v Ljubljani. Koprivci so ji na njeni rojstni hiši ob 100-letnici njenega rojstva postavili spominsko ploščo.

Poleg nekaterih književnih del pisateljice je Rože razstavil tudi njen portret in priznanja, ki jih je prejela, kot tudi albu-

ma risb učencev likovnega krožka OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica, s katero je veliko sodelovala, in otrok iz vrtca UKC Ljubljana ter literarno mapo za 6. razrede osnovne šole.

Rože je ob obletnici rojstva Branke Jurca tako pripravil razstavo, ki pritegne pozornost obiskovalcev in bralcev sežanske Kosovelove knjižnice. Razstava bo na ogled do konca junija.

Besedilo in sliki: Olga Knez

Lovim pomladni veter pod kostanji

Pod kostanji amfiteatra Kosovelovega doma v Sežani so se po sproščanju koronskih ukrepov na prvem letošnjem literarnem večeru, ki ga je 2. junija 2021 poleg te kulturne ustanove, ki jo vodi direktorica Nina Ukmar, organizirala še domača Kosovelova knjižnica Sežana zbrali obiskovalci na pogovornem večeru ob predstavitvi knjige, Ciril Kosmač: *Lovim pomladni veter*. Soavtorja knjige novinar Primorskih novic Andraž Gombač in Kosmačeva hčerka Nanča Kosmač Kogej, sta na dogodku v Sežani poudarila neprecenljivo pisateljevo pričevanje iz prve roke o tigrovskem uporu, fašističnih ječah, begunskih letih po Sloveniji in Evropi, partizanskem boju idr. Zbrane je pozdravila direktorica domače knjižnice Magdalena Svetina Terčon, primorski gledališki igralec in pisatelj Andrej Jelačin – Toni Karjola pa je zrecital svoji pesmi o organizaciji Tigr.

Gostja večera je v razgovoru s soavtorjem knjige Andražem Gombačem osvetlila očetovo življenjsko pot, ki se je pričela 28. septembra 1910 v Slapu ob Idrijci in zaključila 28. januarja 1980 v Ljubljani. Prav lansko leto je bilo posvečeno pisatelju Cirilu Kosmaču, saj je minilo 110 let od njegovega rojstva in 40 let od smrti tega velikega slovenskega klasika. Ob dvojnem jubileju je pri založbi Beletrina izšla knjiga *Lovim pomladni veter*, v kateri sta avtorja na več kot 650 straneh objavila izbor 33 novel v sedmih razdelkih, ki jih je Kosmač v treh desetletjih objavil le v časopisih in revijah. Gre za doslej le redko znane in celo povsem neznane novele, ki jih še nismo brali v Kosmačevih knjigah. Gombač je zanje izvedel pred dobrim desetletjem med prebiranjem knjige največje poznavalke Kosmačeve literature, sedaj že pokojne slavistke Helge Glušič. Gombač, ki je knjigo uredil in napisal tudi uvodno in spremno besedo,

se je na veliko navdušenje Beletrininega direktorja Mitje Čandra lotil projekta zbiranja gradiva za knjigo, ki razkriva težko pisateljevo življenje in razmere v tistih časih. Spomnimo se le, da je bil Ciril Kosmač, ki je sodeloval s prvo protifašistično organizacijo v Evropi, s Tigrom, z 19 leti najmlajši obtoženec na prvem tržaškem procesu leta 1930. Odredili so mu dveletni strogi nadzor. Po nekaj mesecih je pobegnil čez mejo v Jugoslavijo, med 2. sv. vojno pa se je pridružil partizanom. Dragocen dokument časa je novela *Ogorek*, v kateri izvemo, da je noč pred ustrelitvijo štirih bazoviških junakov Kosmač preživel priklenjen na verigo skupaj s Franjem Marušičem. Ta ga je vprašal po cigareti, in ker je bila zadnja, sta jo pokadila skupaj. Kosmač je tisti ogorek spravil kot spomin na ubitega tovariša in ga hranil, dokler mu ga ni čez slab mesec s čevljem pomečkal paznik v goriški ječi. V zapisu *Osnutek* za daljšo zgodbo pa Kosmač opisuje svoje večletno begunsko življenje v Franciji.

Odlomke iz nekaterih novel iz knjige je

zbranim v Sežani prebral Gombač, ki je med drugim poudaril, da se knjiga bere kot avtobiografija trdoživega in živega naroda, saj je bilo za Kosmača pisanje v slovenščini dejanje upora. Kosmač je po svoji noveli *Očka Orel* napisal scenarij za prvi slovenski celovečerni igrani film *Na svoji zemlji*, ki je bil posnet v Baški grapi. V Kosmačevi rojstni hiši so uredili muzej, zraven še spominsko pot. Zbirka *Lovim pomladni veter* pa ne obeležuje le avtorjevih življenjskih obletnic, ampak tudi pomembne mejnike v sodobni primorski in slovenski zgodovini, za kar se toplo priporoča v branje še zlati mladim. Prav oni pa po Nančinih besedah najbolj kupujejo to dragoceno knjigo.

V sklopu dogodkov Beletrinini trubadurji, ki poteka po vsej Sloveniji od maja do oktobra letos, so se tako tudi na Krasu bralci družili z avtorji. Srečanje pod kostanji v Sežani je bilo tako prijetno toplo in obarvano s primorskim melosom.

Besedilo in sliki: Olga Knez

V družbi s knjigo

V Kosovelovi knjižnici Sežana imamo bogato zbirko. Med 180.000 enotami knjižničnega gradiva lahko vsak najde čtivo zase. Seveda bralci najraje posegamo po novostih. Včasih pa nas pri sprehodu med knjižnimi policami nagovori kakšna zanimiva, skoraj pozabljena knjiga. Privlačni nas lahko barva platnice, ime avtorja ali pa naslov.

In katere so bile najbolj brane knjige letošnje pomladi?

1. Bronja Žakelj: Belo se pere na devetdeset
 2. Susan Elisabeth Phillips: Kaj pa, če je pravi?
 3. Mate Dolenc: Kako dolg je čas
 4. Ela Peroci: Muca Copatarica
 5. Adam Kay: Sveta noč, zgaran na moč: božični dnevnik mladega zdravnika
 6. Tadej Golob: Virus
 7. Renato Ferrari: Murva Fabianijevih: stoletje miru na Krasu
 8. Jojo Moyes: Prodajalnica sanj
 9. Ken Follett: Propad velikanov : prva knjiga trilogije Stoletje
 10. Adam Kay: Tole bo bolelo : skrivni dnevnik mladega zdravnika
 11. Lawrence Durrell: Aleksandrijski kvartet
 12. Chares Martin: Čuvaj voda
 13. Paula Hawkins: Dekle na vlaku
 14. Diane Chamerlain: Hči iz prihodnosti
 15. Veronika Simonitti: Ivana pred morjem
 16. Svetlana Makarovič: Luciferka
 17. Tone Pavček: Majnice : fulaste pesmi
 18. Marc Levy: Ona in on
 19. Svetlana Makarovič: Pod medvedovim dežnikom
 20. Nora Roberts: Pribežališče
- Katere knjige pa so se dotaknile nas, knjižničarjev? Veliko jih je, a tokrat smo uživali v prebiranju naslednjih:

Damjan Šinigoj: Kjer veter spi (Založba Miš, 2020) – nagrada desetnica 2021

Damijan Šinigoj (1964), letošnji dobitnik desetnice, je pisatelj, prevajalec, scenarist, urednik in jamar. Doslej je izdal dva romana za odrasle, Vojake ubijajo, mar ne? (1991) in Neizstreljeni naboj (1994), ter tri zbirke kratke proze, Očkov kotichek (2003), Kratek dnevnik jamarskega zasvojenca (2012), Tretji otrok (2020). Objavil je tudi dva mladinska realistična romana, Iskanje Eve (2014) in Kjer veter spi (2020).

Naslovnica knjige Kjer veter spi.

Glavna literarna lika romana Kjer veter spi (2020), srednješolca Irena in Blaž, sta karakterno na moč različna, a se njuni vlogi nenehno menjujeta, odvisni sta od okoliščin. Nekega dne se podata v jamo. Čeprav je Blaž jamarski pripravnik, pri tem ne ravnata ravno odgovorno, zato obtičita v jami. Književni prostor je na začetku neimenovan kraj, kjer glavna literarna lika živita, nato pa je do konca romana razdeljen na vzporedno dogajanje v 'svetu zunaj' (kjer poteka reševalna akcija) in v jami (Irena, Blaž, gozdar), in sicer na področju Kočevskega roga. Kratka poglavja sledijo temu menjavanju prostorov in literarnih likov. V strnjeni pripovedi enega dne je z bliskovito naglico predstavljena reševalna akcija, najprej sicer namenjena pogrešanemu gozdarju, pozneje pa tudi najstnikoma; hkrati pa čas v jami teče počasi, po minutah. Splet naključij in domnev poveže zgodbo treh pogrešanih, pri čemer avtor nevsiljivo opozarja na problem onesnaževanja, pa tudi na požrtvovalno prostovoljno delo reševalcev. Tretjeosebno pripoved bogati jamarsko izrazoslovje. Avtor v romanu z opisi slika vzdušje, npr. tesnobnost ob prebijanju skozi ožine, ali ali navdušenje nad prostori v jami.

Meje med odprtostjo in zadržanostjo, med strahom in pogumom, mnenja o bližinah, samozavesti in podobnih čustvih in občutkih so zelo krhke. So brez ostrih robov, saj svet ni črno-bel in ljudje v njem prav tako ne. Ljubezen in veter, ta postane simbol rešitve, sta bližu. (Iz ocene)

Jedrt Lapuh Maležič: Napol morilke (Založba Goga, 2021)

Jedrt L. Maležič je samozaposlena v kulturi kot književna prevajalka. Piše od leta 2016, ko sta izšli njeni kratkoprozni zbirki Težkomentarci (LUD Literatura) in Bojne barve (Škuc Lambda). Leta 2018 jima je sledil roman Vija vaja ven (Litera), pravkar pa je izšel njen drugi roman, Napol morilke (Goga). V naslednji knjigi načrtuje vrnitev k osebnejši tematiki lezbične ločitve, a se knjiga še snuje. 20. maja 2021 je bila gostja Kosovelove knjižnice Sežana. Posnetek predstavitve knjige Skoraj morilke si lahko ogledate na facebooku in youtubu.

Naslovnica knjige Napol morilke.

Roman Napol morilke orisuje čas med dvema vojnama. Aktualizira sodobno temo begunstva, izgnanstva in iskanja samega sebe. Pripoveduje usodo treh generacij žensk – none, mame in hčere, ki pred pred fašizmom zbežijo k sorodnikom v Istro in nato v Maribor. Osrednji lik je Marina, ki živi pod velikim nadzorom matere Marije. Čeprav je edina, ki družino preživlja, nima moči, da bi se rešila materinega klerikalnega pogleda na svet in njenega nadzora. Njena hči Zorka pa je samostojna in uporniška. Postane aktivistka, ki najde tudi ključ do noninega srca. Spoznanje, da smo dandanes begunci prav vsi, je boleče in resnično. Pomembno vlogo v usodi teh žensk ima tudi pas, ki je upodobljen na naslovnici. Odgovor na to, kakšna je njegova vloga, spoznamo v knjigi. Odprto pa ostaja vprašanje, ali bomo v sodobnem svetu znali poiskati pot k svobodi in človeku.

**Tomaž Ivešič (urednik in avtor spre-
mne besede): Misliti narod v dolgih
šestdesetih (Slovenski intelektualci
o slovenskem narodu ter njegovi
preteklosti in prihodnosti), INR 2020)**

Tomaž Ivešič je zgodovinar sodobne slovenske in juhovzhodne zgodovine. Iz zgodovine je diplomiral na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru, magistriral pa na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Svoje znanje je izpopolnjeval na Srednjeevropski univerzi v Budimpešti, doktoriral pa na European University Institut v Firencah. Napisal je več del, s katerimi posega na področja politične, kulturne in intelektualne zgodovine, zgodovine nacionalizmov, kršenja človekovih pravic in disidentstva.

Naslovnica knjige Misliti narod v dolgih šestdesetih.

Knjiga, ki je leta 2020 izšla pri Inštitutu nove revije je bila zahteven projekt, saj je bilo treba pred objavo prispevkov v njej urediti avtorske pravice oz. dobiti soglasje za objavo prispevkov, ki jih je zbral in uredil dr. Tomaž Ivešič. To je že na samem začetku vplivalo na samo vsebino in obliko dela. Različni avtorji so v svojih prispevkih podali razmisleke o položaju Slovenije in Slovencev znotraj jugoslovanske federacije in o začetku slovenskega nacionalnega preporeda pod socializmom. V študiji so sodelovali slovenski intelektualci iz matične domovine, zamejstva in emigracije. Knjigo odlikuje pluralnost razumevanja, tako da si na osnovi prebranega besedila pogled na tematiko ustvari vsak sam.

Kolektiv kosovelove knjižnice Sežana

Poletje s Kosovelovo knjižnico Sežana

Knjižnica po-
leti ostaja v
Sežani in naša
vrata bodo od-
prta po sedaj

*bodi kul,
beri ful*

končno (in upajmo, da bo trajalo) ustaljenem urniku, vključno s sobotami od 8.00 do 13.00. Prav tako nas lahko obiščete v podružnicah po njihovem urniku. Če pa vas poletje zanese v druge kraje (končno) ali boste proste dneve (nalašč še naprej) preživljali doma, lahko mi stopimo do vas preko e-vsebin.

V prevročih dneh in dolgih večerih otroke vabimo, da prisluhnete pravljicam v naši pravljичni skrinjici, objavljeni na spletni strani Kosovelove knjižnice ali na facebook profilu mladinskega oddelka.

Še naprej si s člansko številko in geslom lahko izposojate e-knjige na www.

biblos.si ali prisluhnete zvočnim knjigam na www.audibook.si. Vse povezave in druge informacije najdete na naši spletni strani www.kosovelova.si.

Tiste, ki boste obiskali sežansko enoto, vabimo, da se pustite presenetiti s paketi knjig po našem izboru ter se tako prepustite Poletni avanturi (za odrasle) oziroma Avanturici (na mladinskem oddelku).

Osnovnošolce želimo tudi med letošnjimi počitnicami spodbuditi k branju, zato že v tretje organiziramo poletno bralno akcijo Bodi kul, beri ful. Upamo, da se vas čim več oglasi pri nas, v kateri koli enoti. Kar povprašajte po barvitom kartončku ter si izposodite knjige po svojem okusu. V septembru pa se bomo družili na zaključnem srečanju ter podelili nagrade.

Gostili bomo tudi razstave. Trenutno si na mladinskem oddelku še vedno lahko ogledate razstavo Pesniške oblike učencev OŠ Srečka Kosovela, ki so se pri izbirnem predmetu Umetnost pod vodstvom literarne komparativistke Ivane Kočevar preizkušali v pesnjenju. V vitrinah ob vhodu pa je na ogled razstava del, fotografij in dokumentov Branke Jurca, ki jih v svoji bogati zbirki hrani Srečko Rože. V pritličju si lahko pogledate tudi fotografije, ki so nastale ob dogodkih v Tednu ljubiteljske kulture.

Ker letos naša država praznuje 30 let samostojnosti, v Kosovelovi knjižnici ta praznik obeležujemo z razstavo ilustracij slikarja in ilustratorja Damijana Stepančiča, ki je v lanskem letu z Natašo Strlič izdal knjigo Osamosvojitve: skoraj vse o poti k lastni državi. Postavili jo bomo na mladinskem oddelku v Sežani, posamezni panoji pa bodo na ogled tudi v podružnicah.

V juliju si boste v vitrinah na vhodu v knjižnico v Sežani lahko ogledali poslikane kamenčke Dunje Čebon, avgusta pa čajnike, ki jih zbira Vilma Colja. Obenem bo v avgustu v čitalnici postavljena razstava ilustracij Radka Oketiča.

Konec avgusta bo bogat z dogodki, saj bomo v okviru občinskega praznika obeležili 21-letnico odprtja Kosovelove domačije. 30. avgust pa bo v znamenju prvega simpozija o delu Jolke Milič, takrat bomo odprli tudi Jolkin kotiček.

Sproščeno poletje v prijetni družbi (knjig) vam želimo iz Kosovelove knjižnice Sežana.

Besedilo: Marja Filipčič Mulič

Slika: arhiv Kosovelove knjižnice Sežana

Teden ljubiteljske kulture 2021 v Sežani

Letošnji Teden ljubiteljske kulture je bil prav poseben. Najprej nas je covid-19 med seboj precej distanciral, nato dogodka preselil z odrov na spletne portale, potem pa smo TLK podaljšali še že za ves mesec junij, zaključni TLK – venček literature, pa boste lahko spremljali v živo 24. julija 2021 ob 21. uri v amfiteatru Kosovelovega doma v Sežani.

Je že tako, da so spremembe res edina stalnica v našem življenju, zato je njihovo sprejemanje in prilagajanje v dobro vseh zelo dobrodošlo, pravzaprav nujno. Nam je pri ustvarjanju programa TLK dogodkov uspelo združiti literate Krasa in Brkinov, Združenja književnikov Primorske, Društva slovenskih pisateljev, posameznih literarnih in drugih ljubiteljskih ustvarjalcev, ki so nam v času od 21. do 30. maja 2021 vsak dan postregli

z novim zanimivih literarnim dogodkom, ki si jih še vedno lahko ogledate na Youtube kanalu, Facebook strani in tudi na TV Galeja se občasno vrtijo. In verjemite, vredno si jih je pogledati, ker boste skupaj z njimi stopili v čevlje kulturnih ustvarjalcev in morda malce bolje razumeli, da je življenje precej zapleteno in hkrati tudi zelo preprosto, če ga bolje razumeš. In ker lepa slovenska beseda tako dobro dene in potrebno jo je ohranjati, jo negovati in deliti z mlajšimi generacijami in s celim svetom.

Ker letos mineva 140 let od smrti Josipa Jurčiča, smo se z uvodnim dogodkom, Dialog med Jurčičem in Robom, za kratek čas preselili v obdobje, ko se je slovenska beseda ustvarjala s posebno pozornostjo, ko so se besede spoštljivo uporabljale in so bili stavki zapisani z

ritmom, ki te še danes zapelje, da bi jo kar poslušal in poslušal. S hvaležnostjo se poklanjamo obema, pisatelju Josipu Jurčiču in tržaškemu pesniku Ivanu Robu, ki je iz Jurčičevega Desetega brata spesnil genialno parodijo in ki sta vsak po svoje ustvarila enkratno in nepozabno literarno delo, za Slovence zelo pomembno literarno zapuščino. TLK smo nadaljevali s spoznavanjem poezije Bojana Podgorška, ki nas je spremljala na pohodu po Želodkovi krožni poti v Štorjah. Lepo literarno doživetje, ki se še ni končalo, saj je Bojanova prva pesniška zbirka Biseri v smeteh že v nastajanju in bo kmalu zagledala luč sveta. Pa Rodiške pravce, ki jih je zbrala in zapisala Jasna Majda Peršolja in smo jih nekaj slišali v Hrpeljah. Kako lepo je slišati domače narečje, ki te objame, kakor te objame vonj domače hiše. Jasni in Aleksandru Peršolji, ki sta na domačiji Srečka Kosovela v Tomaju posadila svoji vrtnici, so se pridružili še člani LD Zlati čoln, ZKP in DSP in Srečku ter drugemu podarili svoje izbrane pesmi, slišali pa smo tudi nekaj Kosovelovih. Člani LD Zlati čoln pa so pripravili tudi svoj samostojni literarni večer, kjer se je s svojimi pesmimi predstavilo nekaj njihovih članov. Tudi video Tri minute poezije s Krasa je delo članov LD Zlati čoln, ki je bil narejen za nacionalni predvečer TLK Beremo skupaj in burja s Krasa je zapihala po vsej Sloveniji.

Kreda riše s srcem smo poimenovali dogodek, namenjen osnovnošolskim učencem 4. razredov OŠ Srečka Kosovela Sežana, ki so nam pripravili pravi literarni živ žav. Besedovanje, lepljenke, pesmice in kamišibaj zgodbe, ki so jih ustvarili skupaj s svojimi učiteljicami, so poplesavale v šibki burji, ki ni bila moteča, četudi je odnesla kakšno besedo ali stavek na drugi konec igrišča. Lepo se je bilo družiti z njimi, ker smo za kratek čas podoživeli tudi svoja šolska leta.

Knjiga na cesti avtorice Beti Njari je razstava knjig v družbi spremljajočih besed, verzov, keramike, okrašenih steklenic in drugih okrasnih predmetov, ki so za mesec dni okrasili izložbe sežanskih trgovin in lokalov. Okrepčevalnica Center, Trgovina Manufaktura, Gradbeništvo Mahras, Papirnica Pelikan, Trgovina Jaz in ti, Turistična agencija Ideja, Bar Bisteka, Optika Ibis in Trgovina Alpina, so z veseljem sodelovali z nami in nam odstopili svoje izložbe, ki so mimoidočim ustavile korak, jim ponudile pesem, knjigo ali jih osrečile z lepo oblikovani-

20. 5. do 20. 6. 2021 v Centru Spar Sežana

INSTRUMENTALNA GLASBA, fotografska razstava Igorja Petarosa

10. 6. do 10. 7. 2021 v Kosovelovi knjižnici Sežana

UTRINKI TLK 2021, razstava fotografij snemanja dogodkov TLK

18. 6. 2021 ob 17. uri v Vaškem domu Hrpeljah

KONCERT Naša Dežela - VS Karina, Kvartet Utrij, akustična izvedba skupine Ne me jugat

19. 6. 2021 ob 19. uri pred Vojaškim muzejem v Lokvi

VAJA DELA MOJSTRA - odprta vaja pevskih zborov za Primorsko poje

19. 6. 2021 ob 21. uri na Vaškem trgu v Škocjanu

ŠKOCJANFEST - KONCERT – Glasba za dušo Yani Pearl & Martin Martis, vokal, akustična kitara in prečna flavta

20. 6. 2021

- ob 10.30 v Štanjelu,

- ob 15. uri pod lipami pri knjižnici v Kozini,

- ob 17. uri v parku pred Jamo Vilenica in

- ob 19. uri pri Muzeju slovenskih filmskih igralcev v Divači

VAJA DELA MOJSTRA – odprta vaja pevskih zborov za Primorsko poje

26. 6. 2021 ob 21. uri na Vaškem trgu v Škocjanu

ŠKOCJANFEST – Večer skečev ŠTKD Urbanščica

30. 6. 2021 ob 19. uri na novi tržnici v DIVAČI

Odprtje ULIČNE RAZSTAVE fotografij Foto kluba Žarek iz Sežane, »SKRITI KOTIČKI KRASA IN BRKINOV«

24. 7. 2021 ob 21. uri v amfiteatru Kosovelovega doma

Zaključna produkcija TLK 2021 – VENČEK LITERATURE

Prijazno vabljeni na dogodke v podaljšanem Tednu ljubiteljske kulture 2021. Obiskovalce prosimo, da na dogodke pridete zdravi in dosledno upošteвате aktualna navodila, ki jih zahteva NIJZ-ja.

Častni pokrovitelj projekta je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

mi predmeti in zanimivimi sporočili. Za prijetno sodelovanje se vsem lastnikom trgovin in lokalov prijazno zahvaljujemo v imenu celotne ekipe TLK in še posebej v imenu JSKD OI Sežana, saj so z nami sodelovali že v preteklih letih.

Kamišibaj zgodba Kokoška je šla na tržnico, videopoezija Počasi, literarni performans Intervju, kratki film To je zemlja, brat moj, kar kličejo po tem, da si jih pogledate na Youtube kanalu, ker jih je težko opisati, so nam pa segli do srca.

TLK 2021, katerega tema sta bili literatura in glasba, smo zaključili s Poezijo tu in tam, saj so dogodek oblikovali dijaki Srednješolskega centra iz Sežane in na italijanski strani podmladek članov Razvojnega združenja Repentabor, ki že desetletja skrbi, da ob slovensko-italijanski meji kultura živi brez meja, nam je povedala nekdanja predsednica društva Bojana Vidmar.

Podaljšani Teden ljubiteljske kulture pa se začne z odprtjem fotografske razstave Utrinki snemanja TLK dogod-

kov, ki jih je posnel Bor Terčon. Razstava je od 10. junija do 9. julija na ogled v Kosovelovi knjižnici Sežana in vas bo popeljala med ekipo, ki je dogodke ustvarjala. Morda boste tudi vi, tako kot smo mi, ugotovili, da ni pomemben le

cilj, ampak tudi pot.

Še nekaj dogodkov vam ponujamo v podaljšanem Tednu ljubiteljske kulture, ki jih najdete v priloženem programu, izberite si tistega, ki vam bo polepšal dan.

Mi pa vas vabimo, da se nam pridružite 24. julija zvečer v amfiteatru, kjer boste skupaj z nami zaplesali venček literature.

Zahvaljujem se ekipi TLK, ki je skupaj z JSKD OI Sežana ustvarila bogat program TLK, to so: LD Zlati čoln, Kosovelova knjižnica Sežana, Društvo Konstruktivist, Zavod Grinta, TV Galeja, Beti Njari in Irena Kovačević.

Hvala vsem županjam in županom za njihovo sodelovanje in podporo, hvala Ivici Podgoršek in ŠKD Šator Štorje, Bojani Vidmar in RZ Repentabor, OŠ Srečka Kosovela Sežana, ŠC Srečka Kosovela Sežana, hvala Petri Štolfa, Rožani Švara z ekipo in Janu Cvitkoviču za njihove posnetke in hvala vsem, ki nas spremljate.

Besedilo: Vladislava Navotnik

Sliki: Bor Terčon

Čiči čiči čičiphu, glejte, vlak je tu

Sprehod na železniško postajo je za otroke vedno zanimiv. Še posebno, ko je mogoče videti dosti vlakov.

Ob opazovanju vlakov so otroci spoznali veliko novega. Spoznali so potniške in tovorne vlake. Naučili so se jih razlikovati po veliko lastnostih. Prisluhnilo so glasu, ki je prihajal iz zvočnika in napovedal prihod ali odhod vlaka. Ob poslušanju napovedi vlaka, opazovanju in pogovoru, so spoznavali vrstilne števnike – na primer – vlak prihaja na tretji tir. Poizkušali so se v štetju vagonov tovornih vlakov. Spoznali so delo prometnika, strojevodje, sprevodnika. Ogledali so si

čakalnico in spoznali, čemu je namenjena. Povabili so jih tudi v prometni urad, kjer so videli, kako preko računalnika spremljajo gibanje vlakov na železniški postaji. Ogledali so si vagon, ki je namenjen popravilu vlakov in električne napeljave. Otroke je zanimalo, kako se priključijo vagoni, kaj prevažata tovorni vlak, kar jim je razložil prometnik. Spoz-

navali so tudi nevarnosti, ki pretijo na ljudi, če hodijo po tirih. Otroke je na peronu pritegnila ura s kazalci. Ob njej so spoznavali, kako dolga je minuta, saj je sekundni kazalec kar poskočil, ko je 'odtekel' minuto.

V vrtcu pa so otroci spoznali pesmico Čiči čiči čičiphu, si ogledali vlake na spletu, reševali didaktične liste z različ-

nimi navodili, si ogledovali knjige o vlakih in brali zgodbe, se igrali z leseno in plastično železnico, izdelali plakat, risali na temo vlak, izdelali aplikacijo. Vsak otrok si je izdelal svoj vagonček ali lokomotivo v tehniki kaširanja. Izdelke so v garderobi postavili v tovorni in potniški vlak, da so bili na ogled tudi drugim.

Besedilo in slike:
Vanda Femc in Marjana Prelc

Svetovni dan poezije tudi v vrtcu

23. marca 2021 smo v skupini Medvedki (Vrtec Sežana) obeležili Svetovni dan poezije. S poezijo se otroci srečajo že doma, v vrtcu pa si ob poslušanju različnih pesmi razvijajo sposobnost čutnega sodelovanja v literarnem svetu, doživljajo ritem in rimo, bogatijo besedni zaklad, se učijo samostojno pripovedovati itd. Predvsem pa želimo pri otrocih spodbujati doživljanje in izražanje veselja do lepote.

Pri Medvedkih smo spoznali našega pesnika Srečka Kosovela in njegovo pesniško zbirko Medvedki Sladkosnedki. Pesmi so otroci večkrat poslušali, izvajali ritem pesmi z lastnimi in malimi ritmič-

nimi instrumenti in si izbrali pesem, ki so jo najbolj doživeli in jim je bila všeč. Otroci so likovno doživeto izrazili vsebino svoje pesmi in risbe razstavili v garderobi. Ob pomoči staršev so se pesem naučili doma. V tem času smo tudi 'spoznali' našega pesnika Srečka Kosovela in na sprehodih po Sežani raziskovali objekte, poimenovane po njem. Ob obletnici rojstva Srečka Kosovela smo si pred staro šolo ogledali razstavo risb in pesmi Srečka Kosovela, ki so jo pripravili učenci Osnovne šole Srečka Kosovela Sežana, in ugotovili, da bi imel Srečko letos že 117 let. Spoznali smo tudi pot,

po kateri se je Srečko Kosovel vračal domov in jo delno prehodili (Kosovelova pot). Ustavili smo se na travniku, kjer smo od daleč opazovali Tomaj, si odpočili in uživali v igri.

Na dan poezije so bili otroci pred nastopom v velikem pričakovanju in vznemirjeni. V manjših skupinah so svojo pesem doživeto, ritmično in samozavestno povedali in bili nase zelo ponosni. Naš dan poezije in vse, kar smo izvedeli o Srečku Kosovelu, smo posneli. Na pobudo in željo otrok si bodo naš posnetek lahko ogledali otroci iz drugih skupin in starši.

Besedilo in slike:
Nevija Božeglav in Tjaša Zoretič

Podjetniška delavnica med sežanskimi osnovnošolci

Območna razvojna agencija (ORA) Krasa in Brkinov, d. o. o., je v okviru projekta Kakovost in podjetništvo v ponedeljek, 24. maja, ter v torek, 25. maja, 2021 na Osnovni šoli Srečka Kosovela Sežana v okviru tehniškega dneva izvedla delavnico z naslovom Z ustvarjalnostjo in kreativnostjo do podjetništva. Devetošolci so se s podjetništvom seznanjali pet šolskih ur.

Namen delavnice v osnovni šoli je ustvarjati pozitivno podjetniško klimo, omogočiti učencem vpogled v svet podjetnosti in podjetništva ter pridobivanje prvih izkušenj s tega področja. Učenci so na delavnici spoznavali osnovne podjetniške pojme, različne metode za delo v skupini in se učili podjetnega ravnanja. Po uvodnih dinamikah so v drugem sklopu spoznavali različne tehnike generiranja podjetniških idej in tehnik skupinskega odločanja. Delo v manjših skupinah namreč krepi ustvarjalnost, sodelovanje, pripadnost, vključevanje, večino poslušanja sebe in drugih ter še marsikaj. Preko snovanja in sistematičnega obdelovanja podjetniške ideje in njenih vizualnih elementov so učenci v tretjem sklopu spoznali osnovne zakonitosti trženja in nastopanja, saj so svoje podjetniške ideje oziroma 'mini poslovni načrt' tudi predstavili ostalim skupinam.

Podjetniške ideje učencev so bile zelo raznolike – od iskanja rešitev za vsakodnevne tegobe (npr. dišeča razkužila,

ravnanje z odpadki v gozdovih, glasni motorji), razvijanje posla iz hobija (npr. drive-in bike park, elementi dveh računalniških iger v eni, elektroinstalacije) do ponudbe izdelkov iz lokalno pridelane hrane (npr. zdravi prigrizki v šolskem avtomatu, priprava jedi brez dodanega sladkorja) in ponujanja storitev za posamezne skupine (npr. športna trgovina za izposojlo opreme, prostori za brezdomce in osamljene, varstvo otrok). Nekateri skupine so se osredotočile na pripravo vsebinskih podrobnosti za svojo podjetniško idejo, druge so poudarile

razvoj reklamnega oglasa ter logotipa za idejo. Vsem pa je bilo skupno, da so v zaključnem delu delavnice razmišljali tudi, kako bi svojo idejo oplemenitili s sodelovanjem z drugimi skupinami in tudi tako prispevali k povezovanju in razvoju lokalnega okolja.

Besedilo in slika:
Jerneja Modic, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Mladi gasilci na državnem tekmovanju

V soboto 5. junija 2021, so tri ekipe mladincev zastopale barve svoje občine in regije na državnem gasilskem tekmovanju v Celju.

Mladinci iz PGD Lokev, Sežana in Štjak so si nastop na državnem tekmovanju prislužili s prvimi tremi mesti na regijskem gasilskem tekmovanju v letu 2019. Zaradi epidemije je bilo državno tekmovanje v letu 2020 odpovedano in preloženo na letošnje leto. Letos je bila ta gasilska akcija sploh prva aktivnost najmlajših gasilcev po sproščanju ukrepov za zaježitev epidemije, zato so mentorji imeli zelo malo časa za pripravo ekip. Vseeno so mladinci iz vseh treh društev pokazali veliko zagnanost in osredotočenost, da so lahko mentorji v zadnjih dveh tednih pred tekmovanjem uspeli pripraviti ekipe.

Ekipe mladincev so se na državnem tekmovanju pomerile v treh disciplinah, in sicer v vaji z ovirami, vaji razvrščanja in štafeti na 400 metrov. V hudi konkurenci 46 ekip se Krašovcem ni uspelo

uvrstiti v sam vrh za odličja, so pa vse tri ekipe izvrstno zastopale občino in regijo. Mladi gasilci in njihovi mentorji pa so si na ta način pridobili nove dragocene izkušnje za nadaljnje delo in tekmovanja.

Lahko smo ponosni, da so Obalno-kraško regijo na državnem tekmovanju za-

stopale prav ekipe iz Občine Sežana, kar je dokaz, da v gasilskih društvih aktivno delajo z mladino.

Mladim tekmovalcem in njihovim mentorjem čestitamo za dobro opravljeno delo.

Besedilo in slika: Simon Fonda

S spleta v 'tukaj in zdaj'

Spletne aktivnosti smo v Mladinskem centru Podlaga zaključili z majskim predavanjem Petre Mohar: Osnove pasje govorice ali kako poslušati z očmi, ki smo ga organizirali v sodelovanju s Klubom študentov Sežana. Delo z zapuščenimi, prestrašenimi, zanemarjenimi in težavnimi psi je Petro vodilo v raziskovanje različnih psom prijaznih pristopov k prevzgoji, ki zahtevajo dobro poznavanje pasje telesne drže in govorice. Vemo, da psi jasno komunicirajo,

a jih pogosto ne razumemo. Zato nam je Petra Mohar približala osnove pasje govorice in predala koristne informacije za vse, ki psa že imajo ali si ga želijo.

V juniju smo priskočili na pomoč pristojnemu zavetišču za živali na območju občine Sežana. V Zavetišču Horjul zaloga primernih ležišč za živali hitro poide, zato smo v drugi polovici junija zanje zbirali odeje, rjuhe in brisače.

Veseli nas, da smo se z dijaki Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana po dol-

gem času spet srečali v živo. V okviru projekta Mreže MaMa: Mladokracija – Mladi za demokracijo, zanje v juniju pripravljamo dve aktivnosti. Najprej je potekala delavnica seznanitve mladih s konceptom EU državljanstva in njihovimi pravicami ter možnostmi za aktivno participacijo v javnem življenju. Sledi srečanje z odločevalci o participaciji in aktivnem državljanstvu mladih ter podajanje predlogov v trajnostno vključevanje mladih. Pomembno je, da so mladi informirani o svojih demokratičnih možnostih in pravicah ter da imajo stalen in neposreden dialog z odločevalci na lokalni, nacionalni in evropski ravni. Projekt Mladokracija – Mladi za demokracijo je podprt s strani programa Erasmus + Mladi v akciji, pri čemer gre za široko področje povezovanja mladih na lokalni ravni, s čimer lahko vplivamo na odločevalce na lokalni, nacionalni in evropski ravni.

Poletje je pred vrati in z njim tudi naše poletne aktivnosti na prostem. Spremljajte nas na naših družbenih omrežjih in se nam v pridružite.

Besedilo in slika: Špela Miklavc

ANKETA NA PODROČJU MLADINE V OBČINI SEŽANA

Občina Sežana v sodelovanju s Komisijo za mladinska vprašanja in Mladinskim centrom Podlaga pripravlja Strategijo za mlade v Občini Sežana za obdobje 2022–2027, ki bo predvidoma sprejeta proti koncu leta na eni od sej občinskega sveta. Strategija je dokument, v katerem bodo zbrani konkretni ukrepi za mlade s področja izobraževanja, stanovanjske politike, zaposlovanja, mobilnosti, prostega časa in participacije ter drugih področij, ki bodo skozi proces priprave strategije zaznana kot pomembna za mlade. Te ukrepe bo Občina Sežana skušala uresničevati v naslednjih letih in s tem skušala biti mladim prijaznejša občina.

Strategija za mlade je dokument, ki bo vključeval konkretne ukrepe za mlade od 15 do 30 let. K sodelovanju so vabljeni mladi, pa tudi vsi ostali, ki menijo, da lahko z izražanjem svojih stališč in predlogov prispevajo k oblikovanju Strategije za mlade.

Izpolnjeno anketo lahko oddate osebno na vložišču Občine Sežana, v Mladinskem centru Podlaga, izpolnite elektronsko in poskenirano pošljete na naslov: mladi@sezana.si ali pa po navadni pošti na naslov Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

MLADINSKO ORGANIZIRANJE IN PROSTI ČAS

1. Ali si član/članica katere od mladinskih organizacij, organizacije za mlade, športnega kluba, kulturnega društva ali katere druge organizacije?

- a) ne
- b) da

Sem član/članica v naslednji/naslednjih organizacijah:

- _____
- _____
- _____

2. Če si odgovoril/a z DA odgovori še na vprašanje:

Kakšno je tvoje sodelovanje?

- a) aktivno sodelujem pri pripravi programa in/ali posameznih aktivnosti organizacije oziroma sem član upravnega odbora organizacije
- b) izrabljam ugodnosti, ki mi jih članstvo v organizaciji prinaša (obiskovanje dogodkov organizacije, popusti ...)

3. Katerih dogodkov na območju sežanske občine se udeležuješ (Obkrožiš lahko več odgovorov.)?

- a) koncertov in zabav
- b) Mladifesta
- c) Praznika terana in pršuta, Občinskega praznika Občine Sežana
- d) športnih dogodkov
- e) rekreativnih prireditev kot aktivni udeleženec
- f) kulturnih prireditev
- g) kinopredstav
- h) izobraževanj/delavnic/seminarjev
- i) potopisnih predavanj
- j) drugo: _____

4. Katerih prostočasnih aktivnosti v občini Sežana je bilo po tvojem mnenju premalo v času, ko Covid-19 še ni vplival na okolje oziroma aktivnosti (številčno opredeli, pri čemer št. 1 pomeni sploh ne manjka, številka 5 pa pomeni najbolj manjka)?

koncertov in zabav	1	2	3	4	5
rekreativnih in športnih aktivnosti	1	2	3	4	5
aktivnosti s področja kulture	1	2	3	4	5
kino predstav	1	2	3	4	5
tečajev/delavnic/seminarjev	1	2	3	4	5
potopisnih predavanj	1	2	3	4	5
drugo-konkretni predlogi: _____					

ZAPOSLOVANJE

5. Kakšen je tvoj zaposlitveni status?

- a) sem dijak/inja oziroma študent/ka in ne delam
- b) sem dijak/inja oziroma študent/ka in delam preko študentskega servisa
- c) sem redno zaposlen/a za nedoločen čas
- d) sem redno zaposlen/a za določen čas
- e) sem brezposeln/a
- f) sem samozaposlen/a
- g) delam preko podjetniških/avtorskih pogodb
- h) drugo: _____

Če si izbral/a odgovor e (brezposeln/a), odgovori še na vprašanja:

- Ali aktivno iščeš delo?

- a) da, aktivno iščem delo, vendar ga ne dobim,
- b) da, aktivno iščem delo, vendar sem premalo kvalificiran/a za delo, ki ga želim opravljati
- c) da, aktivno iščem delo, a ga ne najdem v svoji stroki
- d) delo iščem občasno
- e) dela ne iščem, pomaga mi država
- f) drugo: _____

- Koliko časa že iščeš/čakaš zaposlitev (k številki pripiši, ali navajaš mesece oziroma leta)? _____

6. Ali si želiš najti zaposlitev na območju občine Sežana?

- a) da
- b) da, pod pogojem _____
- c) ne
- d) ne, zato ker _____

Če si izbral/a odgovor c (ne), odgovori še na vprašanje:

Zakaj si ne želiš zaposlitve na območju občine Sežana (obkrožiš lahko več odgovorov)?

- a) ker ponudba delovnih mest ne ustreza moji izobrazbi ali interesu
- b) ker ni dovolj možnosti za napredovanje
- c) ker gospodarsko okolje v občini Sežana ni perspektivno
- d) ker ni dovolj ponudb nepremičnin (stanovanj, hiš, parcel, itd) kjer bi si lahko uredil samostojno življenje
- e) drugo: _____

7. Ali bi bil/a pripravljen/a ustanoviti podjetje v občini Sežana in na katerem področju/panogi?

- a) da, na področju/panogi: _____
- b) ne

8. Ali se ti zdi, da je sežanska občina podjetništvu prijazno okolje?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

9. Ali poznaš spodbude za pospeševanje podjetništva, ki jih izvaja Občina Sežana?

- a) da
- b) ne

10. Ali meniš, da imaš dovolj informacij o zaposlovanju v sežanski občini?

- a) da
- b) ne

11. Koliko povprečno znaša tvoj mesečni dohodek?

- a) nimam svojega lastnega prihodka
- b) do 200 EUR
- c) 200–600 EUR
- d) 600–1.000 EUR
- e) 1.000–2.000 EUR
- f) nad 2.000 EUR

12. Na kakšen način iščeš informacije o zaposlitvah?

- a) preko Zavoda za zaposlovanje
- b) preko študentskega servisa
- c) preko agencij za posredovanje del
- d) preko družbenih omrežij
- e) preko poznanstev
- f) jih ne iščem
- g) drugo: _____

13. S katerimi ukrepi na občinski ravni bi po tvojem mnenju olajšali zaposlovanje mladih?

- a) dostopen seznam gospodarskih subjektov v občini in njihovi dejavnosti
- b) omogočeno pripravništvo oziroma pridobivanje praktičnih delovnih izkušenj za mlade
- c) nagrada podjetnikom za zaposlovanje mladih
- d) kadrovska štipendijska shema za sežansko občino
- e) drugo: _____

STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

14. Kakšna je tvoja trenutna ureditev bivanjskih razmer?

- a) stanujem pri starših/skrbnikih
- b) stanujem v zasebnem najemnem stanovanju
- c) stanujem v neprofitnem najemnem stanovanju
- d) stanujem v lastnem stanovanju, v lastni hiši
- e) stanujem v stanovanju/hiši staršev, vendar brez staršev
- f) sem dijak/inja oziroma študent/ka in med tednom bivam izven domačega kraja, čez vikend pa: _____
- g) stanujem pri partnerju/ki
- h) drugo: _____

15. Ali si s svojim trenutnim bivanjskim statusom zadovoljen/a?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

16. Ali si želiš samostojno urediti svoje stanovanjsko vprašanje?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Če si izbral/a odgovor a (da), odgovori še na vprašanje: Katere so po tvojem mnenju ovire pri tem?

- a) pomanjkanje finančnih sredstev
- b) premalo zazidljivih zemljišč po dostopni ceni
- c) pomanjkanje stanovanj za najem
- d) kreditna nesposobnost
- e) birokracija
- f) drugo: _____

MOBILNOST

17. Tip naselja, v katerem živiš:

- a) podeželje, vas
- b) mesto

18. Katero prevozno sredstvo v Občini Sežana najpogosteje uporabljaš za prevoz v šolo, na delovno mesto ali na pristočasne aktivnosti?

- a) peš
- b) kolo
- c) javni prevoz (avtobus, vlak)
- d) osebni avtomobil
- e) drugo: _____

19. S kakšnim namenom najpogosteje uporabljaš javni prevoz?

- a) za prevoz v šolo, na študij oziroma v službo
- b) za obisk pristočasnih aktivnosti
- c) nikoli ne uporabljam javnega prevoza
- d) drugo: _____

20. Če si pri prejšnjem vprašanju izbral/a odgovor c (nikoli ne uporabljam javnega prevoza), utemelji, zakaj.

- a) ni dovolj pogost
- b) termini voženj javnega prevoza mi ne ustrezajo
- c) sploh ni možnosti javnega prevoza
- d) javni prevoz je prepočasen
- e) ga ne potrebujem

21. Ali je cena javnega prevoza glede na tvoje finančno zmožnosti sprejemljiva?

- a) da
- b) ne
- c) ne poznam cen javnega prevoza

22. Kako bi ocenil/a stanje prometne infrastrukture v občini?

- a) za infrastrukturo je dobro poskrbljeno
- b) za infrastrukturo ni dobro poskrbljeno

23. Ali za prevoz po občini Sežana uporabljaš tudi kolo?

- a) da, vsak dan
- b) da, večkrat tedensko
- c) ne, nikoli
- d) ne, skoraj nikoli
- e) samo ob lepem vremenu spomladi in poleti

24. Kako bi ocenil/a stanje kolesarske infrastrukture v občini?

- a) za kolesarsko infrastrukturo je dobro poskrbljeno
- b) za kolesarsko infrastrukturo ni dobro poskrbljeno

25. S katerimi ukrepi na občinski ravni bi po tvojem mnenju lahko izboljšali mobilnosti mladih v sežanski občini in izven nje?

- a) ureditev kolesarskih stez
- b) izposojevalnica koles
- c) organizacija prevoza ob prireditvah
- d) več linij javnega potniškega prometa
- e) drugo: _____

IZOBRAŽEVANJE

26. Ali poznaš možnosti za prejem denarnih sredstev za izobraževanje, ki jih ponujata država in občina?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

27. Ali bi se odločil za študij v Sežani, če bi bilo na voljo več visokošolskih izobraževalnih programov?

- a) da
- b) ne, še vedno bi študiral/a izven občine
- c) ne vem

28. Ali se udeležuješ drugih možnosti za pridobivanje znanj, veščin in spretnosti, ki jih organizirajo organizacije, ki delujejo na območju občine Sežana v obliki delavnic, tečajev, seminarjev itd.?

- a) da
- b) ne
- c) občasno

Kdo oziroma katere organizacije po tvojem mnenju mladim v sežanski občini nudijo te priložnosti? Naštej jih:

- _____
- _____
- _____
- _____

29. Kaj meniš o možnostih za dodatno pridobivanje znanj, veščin in spretnosti na območju sežanske občine?

- a) možnosti je dovolj na različnih področjih
- b) možnosti je dovolj, a ni dovolj raznovrstnih vsebin oziroma področij
- c) možnosti je premalo
- d) z možnostmi sem premalo seznanjen/a
- e) drugo: _____

30. Ali meniš, da znanja, veščine in spretnosti, pridobljene izven rednega šolanja in študija, prispevajo k zaposljivosti mladih?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

PARTICIPACIJA

31. Ali se udeležuješ volitev in referendumov?

- a) da, vedno
- b) skoraj vedno
- c) občasno
- d) ne, nikoli

32. Ali spremljaš seje občinskega sveta Občine Sežana?

- a) da
- b) ne
- c) občasno

33. Kako pogosto spremljaš odločitve, sprejete na občinski ravni?

- a) redno
- b) spremljam le odločitve, ki vplivajo name oziroma na določeno organizacijo
- c) redko, skoraj nikoli
- d) ne spremljam

34. Ali meniš, da odločitve, sprejete na občinski ravni, tako ali drugače zadevajo tudi tebe?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

35. Ali si želiš biti bolj vključen/a v sprejemanje odločitev občinske politike?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

36. Ali meniš, da je v sežanski občini na voljo dovolj možnosti za vključevanje mladih v sprejemanje odločitev na občinski ravni?

- a) možnosti je dovolj
- b) možnosti je premalo
- c) teh možnosti ni
- d) nisem seznanjen/a

37. Ali poznaš vlogo Komisije za mladinska vprašanja?

- a) da
- b) ne

38. Na katerih področjih javnega življenja v sežanski občini se želiš aktivneje vključevati?

- a) prireditve
- b) organizacije (športna društva, mladinske organizacije, itd.)
- c) javne tribune, razprave, posvetovanja, okrogle mize in drugo
- d) krajevne skupnosti
- e) nikamor se ne želim vključiti
- f) drugo: _____

ZDRAVJE

39. Ali se ti zdi, da je v sežanski občini dovolj možnosti za rekreacijo v prostem času?

- a) da, tako poleti kot tudi pozimi
- b) da, a le poleti
- c) da, a le pozimi
- d) možnosti je čez vse leto premalo

40. Ali si želiš več možnosti za rekreacijo v prostem času?

- a) da, želim si več možnosti za _____
- b) ne
- c) ne vem

41. Kolikokrat si telesno aktiven?

- a) več kot 3-krat tedensko
- b) 2-krat na teden
- c) 1-krat na teden
- d) občasno, 2–3-krat na mesec
- e) zelo poredko, skoraj nikoli

42. Kako bi ocenil/a zadovoljstvo s svojim zdravstvenim stanjem na lestvici od 1 do 5 (1 pomeni zelo slabo, 5 pa zelo dobro)?

	1-zelo slabo	2-slabo	3-niti slabo niti dobro	4- dobro	5-zelo dobro
fizično zdravje	1	2	3	4	5
psihično zdravje	1	2	3	4	5

43. Na kakšen način bi v sežanski občini lahko izboljšali možnosti za rekreacijo?

- a) več športnih površin
- b) večja dostopnost do športnih dvoran
- c) več možnosti za brezplačno vodeno rekreacijo
- d) več fitnes naprav in drugih pripomočkov na prostem
- e) drugo: _____

INFORMIRANJE

44. Kje bi po tvojem mnenju moral/a dobiti informacije o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti itd. v sežanski občini?

- a) na spletni strani Občine Sežana
- b) v lokalnem časopisu Kraški obzornik
- c) na spletni strani Mladinskega centra Podlaga
- d) drugo: _____

45. Označi, kateri mediji so zate najbolj relevantni za spremljanje politike (Označite 3 relevantne medije):

- a) televizija
- b) radio
- c) časopis
- d) revije
- e) spletni portali
- f) spletni forumi
- g) družbena omrežja

46. Ali se zanimaš za mladinsko dogajanje v občini Sežana?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

47. Označi družbena omrežja, na katerih najpogosteje iščeš oziroma spremljaš aktualno dogajanje (možnih je več odgovorov).

- a) Facebook
- b) Instagram
- c) Twitter
- d) TikTok
- e) Snapchat
- f) YouTube

48. Kje oziroma kako naj se po tvojem mnenju objavljajo informacije o mladinskem dogajanju v občini Sežana?

- a) na spletni strani Občine Sežana
- b) v lokalnem časopisu
- c) na družabnih omrežjih
- d) drugo: _____

DEMOGRAFSKA VPRAŠANJA

49. Starostna skupina:

- a) do 19 let
- b) od 19 do 24 let
- c) od 24 let do 30 let
- d) več kot 30 let
- e) ne želim se opredeliti

50. Spol:

- a) ženski
- b) moški
- c) ne želim se opredeliti

51. Iz katere krajevne skupnosti prihajaš?

- a) Ne prihajam iz občine Sežana
- b) Krajevna skupnost Avber
- c) Krajevna skupnost Dane pri Sežani
- d) Krajevna skupnost Dutovlje
- e) Krajevna skupnost Kazlje
- f) Krajevna skupnost Lokev
- g) Krajevna skupnost Pliskovica
- h) Krajevna skupnost Povir
- i) Krajevna skupnost Sežana
- j) Krajevna skupnost Štjak
- k) Krajevna skupnost Štorje
- l) Krajevna skupnost Tomaj
- m) Krajevna skupnost Vrabče
- n) Ne vem
- o) Ne želim se opredeliti

52. Označi svojo najvišjo doseženo formalno izobrazbo.

- a) nedokončana osnovnošolska izobrazba
- b) dokončana osnovnošolska izobrazba
- c) dokončana srednješolska izobrazba
- d) dokončana višješolska ali visokošolska izobrazba
- e) dokončana prva stopnja univerzitetne izobrazbe
- f) dokončana druga stopnja univerzitetne izobrazbe
- g) dokončana tretja stopnja univerzitetne izobrazbe

HVALA ZA TVOJ ČAS IN PRISPEVEK K OBLIKOVANJU STRATEGIJE ZA MLADE!

Izpolnjeno anketo lahko oddate osebno na vložišču Občine Sežana, v Mladinskem centru Podlaga, izpolnite elektronsko in poskenirano pošljete na naslov: mladi@sezana.si ali pa po navadni pošti na naslov Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

Poletje je pravi čas za zabavno učenje angleščine!

Verjamem, da ste veseli, da se po dolgem času življenje počasi vrača v ustajljene tirnice. Zadovoljno je tudi novo vodstvo v centru **Helen Doron English Sežana**, kjer so nam ponosno povedali, kako uspešno so učne urice potekale preko spleta v času karantene, sedaj pa se je zabavno učenje angleščine končno preselilo spet nazaj v njihove priklupne učilnice. Pred njimi so pestre počitnice, ko bodo na **poletnih tečajih** zabavali otroke in jim omogočili, da v družbi prijateljev ohranjajo stik z jezikom in nadoknadijo veliko tistega, za kar so bili zaradi letošnjih razmer oropani. Te dni imajo res veliko dela, saj do 11. junija potekajo **zgodnji vpisi**, ki starem prinašajo številne ugodnosti in dejstvo, da je za njihove otroke jeseni mesto v zelenem terminu zagotovljeno.

Ponosni na uspešnost metode tako na spletu kot v živo

Priznana metoda poučevanja angleščine Helen Doron English letos v Sloveniji praznuje 10. obletnico delovanja in prav zaradi dolgoletnih izkušenj in podpore strokovnjakov za izobraževanje so tudi v negotovih razmerah zaradi epidemije izvajanje tečajev zelo uspešno preselili na splet. Kot nam je zaupala **Nina Žerjal, lastnica centra v Sežani in odgovorna za slovensko mrežo Helen Doron English**, so s pomočjo skrbno pripravljenih materialov in zagnanih učiteljev uspeli tudi na daljavo zagotoviti tako dobre rezultate in zabavno učno izkušnjo kot je značilna za njih, ko delajo v živo.

»Po vseh izzivih, ki so jih povzročali številni ukrepi, smo spoznali, da smo pripravljene na vse in prav hitro prilagajanje različ-

nim razmeram naši starši izjemno cenijo, saj vedno najdemo najboljšo rešitev za naše tečajnike. Otrokom namreč vedno želimo nuditi najkvalitetnejše tečaje in najbolj zanimivo učno urico, pa naj bo to prek spleta ali v živo. Vse skupaj ne bi bilo mogoče brez naših zagnanih učiteljev, ki z najrazličnejšimi interaktivnimi igrami in kvizi, pa tudi z neverjetno pozitivno energijo, otrokom omogočajo, da se vedno učijo na njim zabaven način. Najlepši občutek je, ko nam starši povejo, s kakšnim navdušenjem otroci pričakujejo naslednjo urico angleščine. Pa naj še kdo reče, da otroci ne marajo učenja – z lahkotnim in igrivim pristopom, ki jim je blizu, lahko premikamo gore,« je poudarila Nina, in dodala, da je izjemno ponosna na sežanski center, kjer se je celotna zgodba Helen Doron English pred desetimi leti pravzaprav začela. V vseh letih je center prepričal že številne starše, iz majhnega studia s 30 tečajniki pa je zrasel v center, ki ga letos obiskuje že **preko 100 veselih in radovednih tečajnikov**.

To poletje lahko tudi vaš otrok na prijeten način nadoknadi zamujeno

Ker vedo, da je bilo to šolsko leto drugačno in v številnih pogledih zelo zahtevno, so v centru Helen Doron English Sežana pripravili **poletne tečaje**, kjer bodo vaši otroci **uživali ob zabavnih aktivnostih v družbi vrstnikov ter se ob tem na lahkoten način učili angleščine**. To je odlična priložnost, da nadoknadijo morebiten izostanek znanja in tako jeseni samozavestno spet sedejo za šolske klopi. Poletni tečaji otrokom nudijo »testno vožnjo« za vse, ki naše metode še ne poznajo. Ustvarjali bomo lepe spomine in sklepali nova prijatelj-

stva, učenje pa bo steklo kar samo od sebe pod izkušenim vodstvom licenciranih učiteljev.

Poletni tečaji so na voljo v dveh različicah: **Summer Fun** za otroke od 4 do 10 let in **Cool Summer** za otroke od 11 do 16 let. Tečaj traja 5 dni in obsega 20 učnih ur po metodi Helen Doron English s pomočjo inovativnih materialov za zabavno učenje. Poletni tečaji potekajo v majhnih skupinah, ki omogočajo bolj osebni in sproščen pristop, seveda pa je prav zato število prostih mest zelo omejeno. Če želite, da tudi vaš otrok v družbi Helen Doron English preživi kar se da čudovito poletje, **ne odlašajte s prijavo** – pokličite nas na 040 303 604 ali nam pišite na sezana@helendoron.com in omenite kodo OBZORNIK10, s katero pridobite 10 % popusta.

Naj vas september ne ujame nepripravljenih

Naši tečaji vsako leto prepričajo vse več zadovoljnih staršev, ki z navdušenjem opazujejo jezikovni napredek pri svojih otrocih. V sežanskem centru se zavedajo, da lahko septembrski kaos ob vračanju v vrtec in šolo povzroči marsikatero skrb, zato želijo starem bodočih tečajnikov že sedaj olajšati izbor terminov za tečaje v novem šolskem letu. Poleg prednostne izbire terminov in skupin, vsem starem tudi letos v času **zgodnjih vpisov** nudijo možnost koriščenja **10 % popusta** ob plačilu šolnine v enkratnem znesku. Za več informacij obiščite center Helen Doron English Sežana, jih pokličite na 040 303 604 ali pišite na sezana@helendoron.com.

Besedilo: Urška Lisjak
Sliki: arhiv Helen Doron English

Spoznaj svoje spretnosti – zaznaj nove priložnosti!

Spletni Vprašalnik Ocenjevanje Spretnosti – SVOS je pripomoček, s pomočjo katerega lahko brezplačno ocenite lastne spretnosti. Namenjen je vsem generacijam odraslih, ki želite preveriti, v čem ste dobri in kaj lahko še izboljšate. Pri tem so na voljo naloge in izzivi iz vsakdanjega življenja in delovnega okolja s področja besedilnih, matematičnih in spretnosti reševanja v problemov v računalniškem okolju. S SVOS preverite tudi uporabo spretnosti doma in v službi, kako zdravo živite in svoje poklicne interese.

SVOS rešite po spletu, od doma. Re-

zultati, vključno s primerjavo z drugimi odraslimi, so samo vaši in jih dobite takoj. Pri interpretaciji teh rezultatov pa vam na Ljudski univerzi Sežana nudimo brezplačno pomoč in vam tudi svetujemo o možnostih izobraževanja, ki so vam na voljo za izboljšanje svojih spretnosti.

Več o vprašalniku, brezplačnem dostopu in svetovanju vam je na voljo na vaši lokalni točki SVOS – na Ljudski univerzi v Sežani. Pokličete nas lahko po telefonu 05 73 11 303, kjer vam bomo odgovorili na vsa vaša vprašanja. Test lahko rešujete doma,

LJUDSKA UNIVERZA SEŽANA

lahko pa tudi pri nas. Več informacij lahko dobite tudi na spletni strani <https://svos.acs.si>.

Andragoški center Slovenije ob podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Evropskega socialnega sklada strokovno bdi nad ocenjevanjem spretnosti v Sloveniji. V sodelovanju z javnimi izobraževalnimi ustanovami skrbi, da je SVOS dostopen vsem odraslim. Za majhno državo, kot je Slovenija, je pomembno, da imajo vsi prebivalci razvite spretnosti. Izkoristite to možnost!

Marjeta Stepančič Slavec,
Ljudska univerza Sežana

Trinajsto ocenjevanje salam in klobas na Vrabčah

V sklopu operacije LAS Krasa in Brkinov z naslovom Kakovost in podjetništvo je Kmetijsko svetovalna služba novogoriškega Kmetijsko gozdarskega zavoda izpeljala že 13. ocenjevanje salam in klobas, ki ga lani zaradi znanih epidemioloških razmer ni bilo. Tekmovanje se je odvijalo 30. marca 2021 na kmetiji Tonhovi na Vrabčah pri Božu Škapinu. Pri izvedbi ocenjevanja je sodelovalo tudi Društvo turizma na kmetijah Fraska. Če je leta 2019 na ocenjevanje prispelo 58 vzorcev, jih je letos komisija pod vodstvom Srečka Horvata ocenila le 27 in podelila 23 priznanj, ki so jih udeleženci z oceno prejeli po pošti.

»Operacija Kakovost in podjetništvo je usmerjena v trajnostno kmetijstvo in podjetništvo ter stremi k razvoju in trženju kmetijskih pridelkov in izdelkov. Namenjena je lokalnemu prebivalstvu vseh štirih občin, ki je zainteresirano za pristop k razvoju podeželja, varovanju narave in kulturne dediščine. Operacija je namenjena spodbujanju podeželskega prebivalstva h kakovostnejši pridelavi in predelavi lokalnih kmetijskih pridelkov, sonaravnemu kmetijstvu in razvoju novih izdelkov, dvigu dodane vrednosti ter k spodbujanju novih inovativnih poslovnih idej. S projektom smo začeli oktobra 2018 in bo trajal do

konca letošnjega maja, mogoče še dlje, za kar smo pristojno kmetijsko ministrstvo zaprosili za podaljšanje zaradi epidemije koronskega virusa,« pove vodja sežanske Kmetijsko svetovalne službe Milena Štolfa.

Projekt z naslovom S povezovanjem izobraževanj do dviga kakovosti pridelkov in krepitve trajnostnega podjetništva na podeželju poteka na območju LAS Krasa in Brkinov, ki zajema območje vseh štirih kraško-brkinskih občin. Vodilni partner je Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, partnerji pa so še ORA Krasa in Brkinov, Vinakras in Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa.

V dobrih dveh letih so organizirali že več izobraževanj (delavnici iz vinogradništva in vinarstva –Spoznajmo svet vina in Kultura pitja vina, predavanja o ekološki pridelavi grozdja, sadja in zelenjave, demonstraciji rezi sadnega drevja, ocenjevanje sadnih sokov in sirupov ter ocenjevanje suhomesnatih izdelkov).

Strokovna komisija, ki so jo sestavljali Srečko Horvat (predsednik) in člani Milena Štolfa, Marta Koruza, Anka Rojc - Polanec, Karmen Bizjak Bat in Stojan Ščuka, je prispelo vzorce ocenjevala po 20-točkovnem sistemu. Prejeli so 27 vzorcev, od tega 10 klobas in 17 salam. Ocenjevanje je bilo anonimno, vsi vzorci – predvsem gre za svinjske mesnine –

Komisija pred ocenjevanjem.

Klobasa, ki je prejela zlato priznanje.

Salama, ki je prejela zlato priznanje.

so bili oštevilčeni. Komisija je ocenjevala izgled, sestavo in barvo prereza, teksturo, vonj in okus. Za nemoten potek ocenjevanja sta poleg gostitelja poskrbela še Slavko Može, eden glavnih pobudnikov ocenjevanja že od samega začetka, in Aleks Dariž.

Prvega aprila je bila predstavitev ocenjenih vzorcev preko spleta. Vodil jo je predsednik komisije Srečko Horvat, ki je poudaril: »Pogoji za sušenje so bili zara-

di različnih vremenskih razmer zelo težki, kar se kaže tudi v kakovosti izdelkov, zato priporočamo pogostejšo kontrolo vlage in temperature v prostoru, kjer se sušijo izdelki.«

Podeljenih je bilo 23 priznanj, od tega dve zlati, devet srebrnih in dvanajst bronastih. Najvišje priznanje za salame je prejel Dušan Rebuta iz Brestovice pri Komnu, ki salame izdeluje že od leta 1974, resneje pa dobrih 30 let. Med de-

setimi vzorci klobas, kjer so prav tako prevladovala svinjske, je zmagal vzorec, ki ga je na ocenjevanje dal Drago Požrl iz Brežca pri Divači, ki kmetuje za lastne potrebe in je tudi priden kuhar.

Milena Štolfa je ob zaključku še dodala, da žal predvidene strokovne ekskurzije letos ne bodo izvedli, bodo pa pripravili zaključno prireditev, ko bodo zdravstvene razmere to dovoljevale.

Besedilo: Olga Knez
Slike: arhiv KSP Sežana

20-letnica mestnega akademskega optičnega omrežja Sežana

Na predvečer dneva Evrope v letu 2021 (9. maj), mineva 20 let od otvoritve mestnega akademskega optičnega omrežja v Sežani (MAOO Sežana).

To je bil prvi primer Sloveniji, ko so se organizacije upravičenke, ki se lahko povežejo v omrežje ARNES, dogovorile o skupnem visokozmogljivem krajevnem omrežju z lastno optiko. Upravičenke dostopa do tovrstnega visokozmogljivega omrežja ARNES so organizacije s predšolskega, šolskega, visokošolskega, raziskovalnega, kulturnega in športnega področja.

Z javnim razpisom je bilo izbrano podjetje Advant, d. o. o., ki je zgradilo skupno omrežje osmih zavodov v Sežani: OŠ Srečka Kosovela, ŠC Srečka Kosovela, Vrtec Sežana, Kosovelova knjižnica Sežana, Kosovelov dom Sežana, Zavod za Šport, Ljudska univerza in Glasbena šola Sežana.

8. maja 2001 je tako Sežana dobila 'informacijsko avtocesto'. Slovesne otvoritve so se udeležili predstavniki takratnih ministrstev, Zavoda RS za šolstvo, Slovenskih železnic in Občine Sežana, ki je prispevala polovico finančnih sredstev. Ministrstvo za izobraževanje in šport je omogočilo dobavo aktivne opreme. Celotna izvedba je bila ocenjena na 13.500.000 SIT (slabih 57.000 EUR).

Testna povezava preko Slovenskih železnic je delovala do leta 2010, ko je AR-

Lucija Čok, MŠZŠ, Pavel Gantar, MID, in Miro Klun, župan Občine Sežana. (Slika: fotoarhiv Nade Princič)

Omrežje je plod tesnega sodelovanja s strokovnjaki ARNES, Zavoda RS za šolstvo, Elektra Gorica, PE Sežana, Slovenskih železnic in Občine Sežana, ki je prispevala polovico finančnih sredstev. Ministrstvo za izobraževanje in šport je omogočilo dobavo aktivne opreme. Celotna izvedba je bila ocenjena na 13.500.000 SIT (slabih 57.000 EUR).

Testna povezava preko Slovenskih železnic je delovala do leta 2010, ko je AR-

NES v OŠ Srečka Kosovela Sežana postavljen eno izmed svojih 66 vozlišč. Trenutna hitrost skupne povezave je 10 Gb/s.

Izgradnja MAOO Sežana je imela daljnosežne posledice:

- Model povezovanja organizacij v takšno visoko zmogljivo krajevno omrežje z lastno optiko je postal zgled za gradnjo podobnih omrežij v naslednjih 20 letih;

- Zaradi hitre povezave v omrežje ARNES/internet je bilo mogoče izvajati celo množico različnih projektov;
- Dve računalniški učilnici v OŠ Srečka Kosovela Sežana in ena v ŠC Srečka Kosovela Sežana sta omogočili tisočim učiteljem primorskega in notranjskega bazena izobraževanje za prihodnost;
- Logična posledica je bila tudi postavitve enega izmed vozlišč odprtega širokopasovnega omrežja Južna Primorska (OŠO JP), katerega solastnik je Občina Sežana. V OŠ Srečka Kosovela Sežana so tako sedaj tri vozlišča, vozlišče MAOO Sežana v solastništvu os-

Predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, Ministrstva za informacijsko družbo, Ministrstva za kulturo, Slovenskih železnic, Zavoda RS za šolstvo, ARNES in Občine Sežana. (Slika: fotoarhiv Nade Prinčič)

Shema MAOO Sežana leta 2001. (Slika: Dalibor Čotar)

mih zavodov v Sežani, ARNES in OŠO JP;

- Nenazadnje, ne moremo mimo znatnega finančnega prihranka, ki je nastal kot posledica lastne optike v omrežju MAOO in vozlišča ARNES v OŠ Srečka Kosovela Sežana. Ocenjen prihranek v 20 letih znaša približno 1 milijon EUR. V vsem tem času je bil namreč dostop do interneta v omrežju MAOO Sežana za vse uporabnike brezplačen in tako bi moralo tudi ostati.

Besedilo: Dalibor Čotar

Trideseta obletnica Inkubatorja Sežana

Inkubator, d. o. o., Sežana je organizacija zasebnega prava, ki sta jo septembra 1991 ustanovila Občina Sežana in družba Sloveneta za spodbujanje in promoviranje podjetniške kulture ter ustvarjanje novih podjetij v občini in širši regiji. Od leta 2016 je edina ustanoviteljica Inkubatorja Občina Sežana. Ta najstarejša in ena najuspešnejših institucij podpornega okolja za podjetnike praznuje letos 30. obletnico.

Inkubator omogoča s svojimi storitvami v okviru podpornega podjetniškega okolja razvoj novih, predvsem start-up podjetij, ki se razvijajo iz inovativnih podjetniških zamisli, nastalih v lokalnem in širšem gospodarskem okolju. Vanj se lahko vključijo vsi, ki se podajajo na svojo podjetniško pot, obseg in oblika pomoči pa je odvisna od faze inkubacije, v kateri se podjetniška skupina nahaja. Naloga Inkubatorja je, da tovrstne podjetniške ideje spremlja od začetka razvoja do ustanovitve lastnega podjetja in uveljavitve na trgu. Pri tem

družba sodeluje s sorodnimi podpornimi subjekti inovativnega okolja (SIO), predvsem z univerzitetnimi in podjetniškimi inkubatorji, kot tudi s tehnološkimi parki in pospeševalniki v Sloveniji, ki delujejo v okviru združenja tehnoloških parkov in inkubatorjev ter mednarodno v okviru EBN - European Business and Innovation Centre Network, ter z drugimi iniciativami podpornega okolja.

Inkubator je s pričetkom svojega dela v opučenih prostorih Iskre v Sežani v teh letih sodobno uredil 7.000 m² poslovnih prostorov, s preko 100 pisarnami in skupnimi prostori, coworkingom in laboratoriji. Z izvrstnim naborom strokovnjakov in mentorjev je omogočil zagon preko 300 podjetjem z visoko stopnjo preživetja in ustvarjanja novih delovnih mest. Nekatera od teh najdemo tudi med stotimi najhitreje rastočimi podjetji Obalno-kraške regije. Danes v inkubatorju domuje 58 podjetij z 90 zaposlenimi. Inkubator Sežana pa še naprej ostaja osrednji subjekt podpor-

nega okolja v širši regiji.

Pomembna vloga podjetja od 2018 je tudi na področju podpore pri izobraževanju in raziskovalni dejavnosti, saj se je tega leta Visokošolsko izobraževalno središče Sežana (VIVISS) pridružilo Inkubatorju, s tem pa je družba prevzela njegove pristojnosti ter zagotavlja pogoje za delovaje višješolskega izobraževalnega sistema v občini Sežana. S tem so omogočene tudi boljše povezave med akademskim okoljem ter gospodarstvom in lokalno skupnostjo. V letih delovanja je Inkubator uspel ustvariti bogato adremo stikov iz gospodarstva, predvsem iz lokalnega okolja, ki jih tudi redno vključuje v okviru osnovnega delovanja, torej zagotavljanja kakovostnega podjetniškega podpornega okolja.

V našem Inkubatorju smo si zastavili za cilj obeležiti 30. obletnico ustanovitve na povsem deloven način:

- z organizacijo podjetniške šole Naj ideja postane startup za začetnike;

- izvedbo Scale-up Academy, namenjene podpori start-upom v prodoru na tuje trge;
- izvedbo največjega tehnološkega maratona na svetu NASA International Space Apps Challenge;
- izvedbo problemske konference o sodobnih trendih razvoja podpornega okolja za zagonska podjetja;
- otvoritvijo prenovljenih poslovnih prostorov stare Iskre;
- otvoritvijo novega Cowrokinga Iskra;
- ustanovitvijo Visoke strokovne šole za oblikovanje in fotografijo v Sežani ter
- drugimi promocijskimi in tematskimi dogodki.

Za inovativne potencialne podjetnike in start-upe bo tako Inkubator še naprej:

- nudil pomoč pri razvoju in ovrednotenju poslovnih ideje ter svetoval pri zagonu podjetja, razvoju novih poslovnih modelov in prodoru na nova tržišča;
- ponujal svetovanje in mentoriranje na področju razvoja produktov, organizacije procesov, promocije, komuniciranja, trženja, informacijsko-komunikacijskih tehnologij, internacionalizacije, kadrovanja kot tudi na pravnem, davčnem in finančnem področju, spodbujal inovativnost in

podjetniško razmišljanje med mladimi;

- izvajal strokovno prakso ter mentoriranje za študente;
- v sodelovanju s pedagoškimi in raziskovalnimi inštitucijami razvijal nove študijske programe;
- identificiral podjetne študente, ki so mogoči bodoči podjetniki in inkubiranci ter
- zagotavljal materialne pogoje za študentsko in raziskovalno delo v regiji.

Izkoristiti želimo dediščino in dobre prakse, ki so jih v teh 30 letih zasnovale ekipe Inkubatorja, ter jih nadgraditi s sodobnimi modeli pomoči podjetniškim talentom zagonskih podjetij. Nova vizija in strategija razvoja Inkubatorja temelji na dveh osnovnih stebrih: podjetništvo in izobraževanje. Sinergije obeh se ponujajo same po sebi. Naloga naše ekipe je, da jih prepoznamo in udejanjimo s sodobnimi tehnološkimi in pedagoškimi prijemi.

Besedilo: Dorijan Maršič,
direktor Inkubatorja Sežana
Slika: arhiv Inkubatorja Sežana

Škratji Kras, resnična domišljija!

Je navdih res stvar trenutka, je res le energija, ki gre skozi človeka in mu podari tisto nekaj? Zakaj je potem ravno Kras pokrajina, ki tako zelo navdihuje njene prebivalce in obiskovalce, kakšna energija polni kraški zrak? Kaj pa, če je navdih le drugo ime za vztrajnost, za

ustvarjalnost, za iznajdljivost in marljivost? Če je tako, potem je odgovor enostaven in eden: na Krasu so te vrline doma, so v ljudeh in v zraku, so v kamnu in v vodi, so v burji in v ruju in tako krožijo že stoletja.

A včasih se zgodi, da se tudi Kras pos-

tavi na glavo, kamen se že ob rahlem dotiku spremeni v prah, burja ni več veter, je le vetrič, ki milo pihlja, in ruja ni moč prepoznati, je le blede senca samega sebe. Še Kraševci, ljudje neomajnega duha, so ostali brez volje in navdiha. A vseeno je nekaj tako, kot je že od pamtiveka, otroci so še vedno navihani in polni energije, po ozkih ulicah se igrajo skrivalnice, dokler eden od njih iz svojega skrivališča ne zasliši čudnih glasov. Kaj se dogaja, kdo jim nagaja, kdo jih plaši in v njih srepo bolšči?

Izvirna zgodba Škratje s Krasa Uroša Grilca z ilustracijami Zvonka Čoha je ekološko ozaveščena pripoved o tem, kako so nagajivi škratje zagodli prebivalcem Štanjela, v katerem je vse postavljeno na glavo. Na Škratjem Krasu so skrili kraški zaklad in vsenaokrog natrosili škratje uroke. Kraški svet zdaj ni več trden kot kamen, vztrajen kot burja in pisan kot ruj. Kras potrebuje pomoč! In tukaj se poda domišljija na čisto pravo pot iz kamna in prsti.

Pravljичno-doživljajska pot Škratji Kras

Pravljico-doživljajska transverzala po Sloveniji.

je nova družinska dogodivščina v Štanjelu na Krasu, ki otroke in odrasle popelje v čudoviti svet Krasa. Burja, kamen in ruj niso le kraške posebnosti, temveč so po njih poimenovani tudi čisto pravi škratje s Krasa, ki poskrbijo, da je družinska dogodivščina polna navihanih škratovščin in zabave. Na poti so otroci na pomembni misiji: poiskati morajo skrivne pečate, ki predstavljajo temeljne značilnosti Krasa, in vrline, zlasti vztrajnost in ustvarjalnost kraškega človeka, ter rešiti škratji urok, da bo na Krasu spet vse lepo in prav. Za pot potrebujejo Krasno beležko, ki jo dobijo v Baru Zoro na izhodišču poti, bistro glavo in pozorno oko, da se jim ne izmuzne kakšen škratorunski simbol. Na koncu pa jih v TIC Štanjel čaka krasna nagrada za uspešno zaključeno misijo!

Prav posebno doživetje je tudi glasbena pravljica, ki je nastala po slikanici, s katero pripovedovalka Nina Peče Grilc ter glasbenika Samo Kutin in Ana Kra-

vanja otrokom pričarajo kraške zvoke in zgodbo o škratih s Krasa. Če želite svoje doživetje Škratjega Krasa še obogatiti, potem le spremljajte naš program na www.facebook.com/skrateljic.com.

Pravljično-doživljajska pot Škratji Kras, šesta pot na pravljično-doživljajski transverzali po Sloveniji, je trajna obogatitev turistične, pohodne in kulturno-umetnostne ponudbe Krasa. Škratji Kras vas od 19. junija dalje vabi, da ga prehodite z ošiljenimi barvicami in si narišete svojo dogodivščino!

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Projekt zavoda Škratelj nastaja v sodelovanju in s podporo partnerjev: Ministrstvo za kulturo RS, Center za kreativnost, Občina Komen, Agrarna skupnost Štanjel, ORA Krasa in Brkinov, Marmor Sežana, d. d., RUNE, Inkubator Sežana, Park Škocjanske jame, Kosovelov dom Sežana, Klub kraških ovčarjev Slovenije in Festival Gledanica.

Besedilo: ekipa Zavoda Škratelj
Slika: Urška Boljkovac

V juliju bo odprl vrata novi hotel Maestoso v Lipici

V julijskih dneh, ko se začenja visoka turistična sezona, bo odprl svoja vrata prenovljeni hotel Maestoso v Lipici. Gostom bo nudil udobje in sprostitev v edinstvenem ambientu s štirimi zvezdicami superior. Poleg 139 sob in kongresnega centra bo hotelska ponudba vključevala tudi kulinarična razvajanja v restavraciji Gratia.

Med najbolj zanimivimi in privlačnimi pridobitvami novega hotela Maestoso

je njegova nova, drzna podoba, ki ga povezuje z zelenimi pašniki in belimi lipiškimi ograjami, obenem pa sledi značilnostim Krasa in najsodobnejšim svetovnim trendom. Izvirno notranjost hotela je zasnoval studio Enota, d. o. o., z željo, da bi gostom ponudili sproščen oddih v stiku z naravo, jih popeljali v svet konj in konjenišva ter pritegnili k doživljanju Krasa.

Postelje 'na senu' in drsna vrata, ki jih

najdemo v domovanju lipicancev, tako ustvarjajo nepozabno doživetje hotela Maestoso, ki gostom nudi tri tipe sob:

- Ecological: osnovni tip sob s pogledom na posestvo Kobilarne Lipica, kot nalašč primeren za prijetno bivanje in sprostitev;
- Sport: za obiskovalce, ki so aktivni po duši. Poleg vseh klasičnih storitev (Wi-Fi, zajtrk ...) nudijo tudi dodatni prostor za opremo, ki je potrebna za jahanje, golf, tek, kolesarjenje ...;
- Comfort: za tiste, ki cenijo udobje in si želijo privoščiti največ, za popolno sprostitev v objemu Krasa in lipiškega posestva.

Vse informacije o ponudbi hotela Maestoso so dostopne na novem spletnem mestu Kobilarne Lipica www.lipica.org, kjer že sprejemajo rezervacije hotelskih storitev – od sproščujočih koncev tedna v dvoje do družinskih počitnic, porok, praznovanj in poslovnih dogodkov.

V hotelu Maestoso bo letos mogoče izrabi tudi turistične bone, ki so bili izdani lani, medtem ko bo letošnje turistične bone mogoče porabiti tudi za obisk Kobilarne Lipica, ogled predstave klasične dresure, druge kobilarniške

izdelke, družinsko igro disc golfa in na Golfu igrišču Lipica.

Direktor Holdinga Kobilarna Lipica, d. o. o., Matej Oset o projektu prenove hotela Maestoso pojasni: »Odprtje prenovljenega hotela Maestoso prinaša veliko optimizma, pravzaprav pomeni novo rojstvo in simbolen začetek nove zgodbe turizma v Lipici. Ta je obarvan zeleno, saj v Lipici sledimo definiciji trajnostnega oziroma zelenega turizma, obenem pa odprtje prenovljenega hotela Maestoso predstavlja zaokrožitve ponudbe in utrjevanje vloge Lipice kot generatorja turizma v regiji. Novi hotel odpiramo z željo, da bi njegovi gostje – na prijeten in varen način – doživeli vse, kar Lipica s svojimi lipicanci ponuja, obenem pa odkrivali krajino, gastronomijo in doživetja celotnega Krasa.«

Želja ekipe, ki je zasnovala prenovljeni hotel, je, da novi Maestoso na sproščeno druženje, prigrizek in kavico ali družinsko praznovanje pritegne vse, ki

so doma na Krasu in širši primorski regiji. Tudi njim bo v prihodnje – tako kot hotelskim gostom – namenjen velnes center Bonadea z bazenskim in kompleksom velnes. Prenova tega dela bo

sledila odprtju hotela Maestoso, saj je ponudba velnesa zelo pomembna za dobro počutje gostov in za to, da se turistična sezona v Lipici in na Krasu podaljša na vse leto.

Besedilo in sliki: Enota, d. o. o.

Doživite poletni dan v Lipici

Po žrebitvi prvih letošnjih žrebet, vrana žrebčka Maestosa Samire XXXVIII, rjave žrebičke Canissa XLIII in njunih več kot 20 vrstnikov, je v Kobilarni Lipica te dni že vse pripravljeno za poletne počitniške dogodivščine in sproščujoče izlete.

Kaj vse lahko doživite v Lipici od jutranjih ur, ko se lipicanske kobile in žrebeta podajo na pašo, pa vse do večera, lahko izveste s klikom na novo spletno mes-

to kobilarne www.lipica.org. Tu si lahko ogledate program Poletnega dne v Lipici, ki vsak dan in vsako uro prinaša kaj zanimivega.

K raziskovanju lipiškega posestva vabi tudi nova mobilna aplikacija Lipica Journey, k sprostitev v naravi družinska igra disc golfa, nato pa kava, sladica in prigrizek na terasi Muzeja kulinarike ali v novem hotelu Maestoso.

Posebna priložnost za obisk Kobilarne

Lipica je bila na Poletno muzejsko noč v soboto, 19. junija, ko so se lahko obiskovalci med 18. in 22. uro podali na ogled zibelke lipicancev v svežini poletnega večera. Svoja vrata bosta odprla Muzej lipicancu Lipikum in Galerija Avgusta Černigoja, na ogled pa je bila tudi umetniška vizualna pripoved o lipicancih LOVE IN US Lipizzaner horses by Alenka Slavinec. Vstop v kobilarno med 18. in 22. uro je bil brezplačen.

Obenem pa k poletnim doživetjem vabi tudi skupna pobuda Kobilarne Lipica, Parka Škocjanske jame in Parka vojaške zgodovine Pivka, ki se že peto leto predstavljajo pod skupno blagovno znamko Trio kraških znamenitosti. Obiskovalci vsake od teh treh destinacij prejmejo – tudi letos – pri nakupu vstopnice preostalih dveh (v roku 3 mesecev) 25-odstotni popust. Tako Park Škocjanske jame, Park vojaške zgodovine Pivka in Kobilarna Lipica potrjujejo, da sta povezovanje in sodelovanje prava pot za uspešno promocijo, kar je še posebej pomembno v letošnji turistični sezoni, ko osrednjo pozornost namenjajo domačim, slovenskim gostom.

Besedilo in sliki: Kobilarna Lipica

Petdeset paketov s hrano za družine v stiski na Krasu in v Brkinih

Člani Lions kluba Sežana, ki ga vodi predsednica Mojca Švara Buda iz Komna, so po uspešno izpeljani dobrodelni

akciji, ko so 10-letno slabovidno deklico iz Sežane osrečili s prenosnim računalnikom in elektronsko lupo, 31. marca

2021 priskočili na pomoč tudi socialno šibkejšim družinam na območju Krasa in Brkinov. Povezali so se s Kraško dekanijsko Karitas v Sežani in za družine v stiski namenili petdeset paketov z živili in priboljški, med katerimi so bili tudi marmelada, kava, čaj in čokolada. »Situacija s koronskim virusom se žal ne izboljšuje, socialno-ekonomski položaj mnogih ljudi se slabša. Zato smo si bili člani kluba enotni, da ponovimo lansko dobrodelno akcijo v predvelikonočnem času z donacijo prehranskih paketov in ljudem polepšamo praznike ter jim damo občutek, da niso sami,« je ob predaji paketov predstavnikom sežanske Karitas, ki jo vodi Nataša Godina, povedala predsednica sežanskega LK Mojca Švara Buda.

Besedilo: Olga Knez
Slika: Bogdan Macarol

Higienski paketi za Rdeči križ

10. maja 2021, ob Tednu Rdečega križa, ki poteka od 8. do 15. maja in ko slavimo solidarnost, človečnost in humanitarne vrednote, so se na sežanskem območnem združenju RK razveselili higienskih paketov, so jih namenili velikim družinam v stiski na območju štirih kraško-brkinskih občin.

Kar 50 paketov je prispeval Lions klub Sežana, ki ga vodi predsednica Mojca Švara Buda. Po besedah sekretarke sežanskega RK Dore Sedmak so sežanski lionsi že ob lanski veliki noči priskrbeli 50 prehranskih paketov za RK. Prav toliko so jih prejeli letos na sežanskem Karitasu. Letos pa so na RK zaznali večjo potrebo po higienskih potrebščinah in s tem tudi skrb za osebno nego in higieno med občani. V dar so dobili milo, detergent za pomivanje posode, zobno ščetko in pasto, gel za tuširanje, čistilo za kopalnice, toaletni papir in pralni prašek. Ob tednu RK so jih razdelili sku-

paj s prehranskimi paketi velikim družinam na sedežu sežanskega RK, nekaj pa so jih uporabnikom dostavile strokovne sodelavke CSD. Prejšnja predsednica sežanskega LK Barbara Čepirlo in prva podpredsednica Barbara Orel sta

ob tem poudarili, da so tokrat napolnili kar dve vozili (poleg osebnega vozila še kombi Fame iz Sežane).

S 1. julijem 2021 bo Švara Budova predsedniško funkcijo predala novemu predsedniku Marku Kosmaču.

Besedilo in slika: Olga Knez

Teden Rdečega križa

8. maj je mednarodni dan Rdečega križa in začetek tedna Rdečega križa, ki pri nas poteka od 8. do 15. maja. Ob tej priložnosti se spomnimo tudi obletnice rojstva ustanovitelja gibanja Jeana He-

nrija Dunanta, švicarskega mirovnika in humanista ter prvega dobitnika Nobelove nagrade za mir. Slogan letošnjega tedna Rdečega križa je bil Rešimo kriz(ž)e in težave, s katerim Rdeči križ

Slovenije (RKS) spodbuja ljudi k skupnemu reševanju težav in k solidarnosti vseh. Namen tedna Rdečega križa je ozaveščanje javnosti o humanitarnih vrednotah ter poslanstvu in dejavnostih

RKS ter širjenje vrednot humanosti, solidarnosti in sočutja do drugih.

Rdeči križ Slovenije, ki letos praznuje 155-letnico delovanja, je prvi pomočnik skupnosti v humanitarnih zadevah in vsako leto pomaga vsakemu desetemu prebivalcu Republike Slovenije. Združuje 100.000 članov oziroma podpornikov in 12.000 prostovoljcev, ki delujejo v 56 območnih združenjih. Največja humanitarna organizacija pri nas deluje na več področjih, med katerimi so najpomembnejša zlasti krvodajalstvo, humanitarna in socialna dejavnost na državni in lokalni ravni, izvajanje prve pomoči, pripravljenost in ukrepanje ob naravnih in drugih nesrečah, ozaveščanje o humanitarnih vrednotah ter omogočanje letovanja otrok in starejših z zdravstvenimi težavami in iz socialno ogroženih

okolij. Rdeči križ ima pomembno vlogo tudi med epidemijo covid-19. RKS je ena izmed sil za zaščito in reševanje v Republiki Sloveniji.

Območno združenje Rdečega križa Sežana pokriva območje občin Sežana, Hrpelje - Kozina, Divača in Komen. V svojem okolju izvajamo vse pomembne aktivnosti.

Vsako leto organiziramo tri terenske dvodnevne krvodajalske akcije s preko 1200 odvzemi krvi. Te potekajo pod posebnimi pogoji tudi v času epidemije covid-19. Zadnje akcije konec aprila se je udeležilo kar 230 krvodajalcev. Zahvaljujemo se vsem, ki s svojo krvjo nesebično rešujete življenja in vračate zdravje.

V sedanjih razmerah v zmanjšanem obsegu in na prilagojen način kot javno

pooblastilo še naprej izvajamo tudi tečaje prve pomoči.

Večji del dejavnosti združenja je namenjen socialnim programom. Materialno pomoč v hrani in higienskih pripomočkih, vredno 43.013 EUR, je lani prejelo 463 ljudi. Poleg tega smo razdelili še za 8.220 EUR finančne pomoči družinam in otrokom. V mladinskem zdravilišču in letovišču RKS na Debelem rtiču je brezplačno letovalo 14 otrok. V času epidemije so nam lani in letos z večjo donacijo prehranskih in higienskih paketov pomagali Lions klub Sežana in sadjarja Janez Dujc iz Zavrhka in Franetič iz Dolnjih Ležeč.

Rdeči križ že tradicionalno izvaja vrsto programov za boljše kakovost življenja starejših ljudi. V okviru združenja imamo deset skupin starih ljudi za samopomoč, ki so namenjene druženju starejših ljudi. Prostovoljke Krajevne organizacije ob različnih priložnostih obiskujejo starejše ljudi tako doma kot tudi v domovih upokojevcev. V času epidemije je izvajanje teh programov močno okrnjeno, kljub temu pa na prilagojen način še vedno prisotno. Prostovoljke v naših krajevnih organizacijah so lani poklicale, pisale ali obiskale 1027 ljudi, starejših od 80 let. Vedno smo bili na voljo za svetovanje in psihosocialno podporo po telefonu.

Naša vloga se je med epidemijo covid-19 še posebej okrepila, saj so naši prostovoljci bolničarji pomembno sodelovali v boju proti epidemiji. Vključeni so bili v dejavnosti na državnih mejah ob začetku epidemije in kasneje v zdravstvenih in socialnovarstvenih zavodih.

Bolničarji in prostovoljci za pomoč v Domu upokojevcev Sežana, 25. decembra 2020.

Besedilo in slika: Dora Sedmak

Prvi defibrilator v KS Avber

V mesecu maju so krajani Krajevne skupnosti Avber dobili AED (avtomatski eksterni defibrilator), računalniško vodeni aparat, ki nas z govornimi in vizualnimi navodili vodi skozi temeljne postopke oživljanja in žrtev ponovno defibrilira z električnim sunkom. Aparat je nameščen na dvorani v Avberju, ki je na dosegu vsem, ki ga bodo potrebovali. Mesto, kjer se nahaja aparat, je označeno na zunanjem delu stavbe.

Nakup novega defibrilatorja je omogočila Zavarovalnica Triglav, omarico pa je financiralo Razvojno društvo Škauna.

Besedilo in sliki: Barbara Jerič

Začetno posvetovanje HOPS

V četrtek, 28. maja 2021, smo se zbrali na prvem posvetu HOPS. Kratica HOPS pomeni hitra ocena potreb in storitev in je kratka akcijska raziskava. Njen namen je ugotoviti, kakšne so obstoječe storitve v skupnosti, kakšne so potrebe ciljnih skupine ter katere storitve v lokalni skupnosti primanjkujejo.

Cilj projekta preobrazbe je preselitev stanovalcev v skupnost ter vzpostavitev mreže skupnostnih služb. Z omenjeno raziskavo bomo ugotovili, katere nove storitve je smiselno vzpostaviti v lokalnem okolju, da se ne podvajajo ter da lokalni skupnosti ponudimo, kar potrebuje.

Obenem pa je HOPS način povezovanja in sodelovanja različnih lokalnih strokovnjakov. Začetek je posvetovanje, ki smo organizirali v prostorih Obrtno podjetniške zbornice Sežana. Pridružili so se nam ključni akterji lokalnega okolja Kras: Društvo Vezi, VDC Koper – Enota Sežana, Dom upokoјencev Sežana, Občina Divača, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper (osebna asistenca), Rdeči križ Sežana in CSD Južna

Primorska – Enota Sežana. Predstavili smo Dom na Krasu in dislocirane enote, projekt preobrazbe, raziskovalni načrt HOPS ter ključne statistične podatke omenjenega lokalnega območja.

Sledila je odprta diskusija o storitvah,

ki v skupnosti, po mnenju strokovnjakov, primanjkujejo in bi jih bilo pomembno razviti.

Naložbo financirajo Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija.

Besedilo in slika: Rene Vremec

Jeza je smerokaz, agresija je razdiralec

Jeza spada med osnovna čustva, kar pomeni da je univerzalna. Pomembna je za naše preživetje in prav vsi jo poznamo. Pojavi se, kadar so naše potrebe ogrožene, kadar doživljamo neugodje, kadar se počutimo ovirane, provocirane, kadar občutimo, da se nam zgodi krivica ... Jeza nas aktivira in usmerja v delovanje, ki bo zaščitilo naše vrednote in potrebe.

Kadar govorimo o ustreznem spoprijemanju z jezo, nimamo v mislih izbrisa jeze iz našega čustvovanja, vendar gre za to, da jezo prepoznamo in izrazimo na primeren način, tako da poskrbimo za dobro nas in oseb okoli nas.

Kot otroci smo jezo težko nadzorovali in smo svojo stisko izrazili preko joka, kričanja, razbijanja, tolčenja ... Taka reakcija je za otroka in okolico zelo naporna. Naša naloga je, da se skozi odraščanje naučimo jezo primerneje izražati, kar pa ne pomeni, da jo potlačimo.

Kombinacija zgodnjih izkušenj v otroštvu, vedenjskih vzorcev staršev, osebnostnih lastnosti, širšega okolja ter ostalih dejavnikov v življenju vpliva, kako bomo jezo doživljali in izražali.

Razlike med posamezniki v uspešnosti s soočanjem z jezo se lahko pojavijo že zaradi kulturno spolno stereotipnih pristopov v vzgoji. Dečki s strani okolice pogosteje doživijo odobravanje jeze, hkrati pa neodobravanje strahu in žalosti (»Bravo, fant mora udariti po mizi.«, »Kaj pa se zdaj jočeš, fant mora biti pogumen!«). Obratno pri deklicah pogosteje sprejemamo strah in žalost, jeza pa je nesprijeta (»Kdo te bo pa maral, če boš tako nesramno vrtela jezik.« ali »Prestrašena je, saj veste, kakšne so punce.«).

Če se je npr. deček naučil, da so občutki ranljivosti nesprijemljivi, bo lahko namesto teh občutkov doživljal jezo. Temu pojavu pravimo sekundarno čustvo jeze, ki se pojavi zato, ker se z ranljivostjo ne znamo spoprijeti. Sekundarno čustvo jeze nam služi, da postavimo zid, distanco in se pokažemo močni, s tem pa zatremo občutek ranljivosti. Obratno pa se je lahko deklica naučila potlačiti jezo, sekundarno pa se pojavijo čustva žalosti in nemoči. V obeh primerih nas sekundarno čustvo usmerja v napačno smer od dejanskega reševanja proble-

ma. Spregledamo pa primarno čustvo, ki bi nas lahko usmerilo v pravo smer delovanja. Mož, ki ga bo žena zapustila, bo sekundarno občutil veliko jezo, morda sovraštvo in maščevalnost do nje. S tem pa si ne bo dopustil občutiti žalosti ob izgubi, ki ima pomembno funkcijo, da izgubo predela in sprejme. Žena, katere mož je pogosto službeno odsoten, bo potlačila svojo jezo in bo sekundarno občutila žalost. S tem pa bo onemogočila, da bi jo jeza usmerila v pogovor in poskus reševanja problema skupaj s partnerjem.

Seveda je doživljanje in soočanje s čustvi še veliko bolj kompleksno, vendar je iz zgoraj navedenih primerov razvidno, da jih je za uspešno soočanje s čustvenimi stiskami v življenju potrebno v prvi fazi prepoznavati. Čustva so naši smerokazi in jeza je čustvo, ki nas pri reševanju težav lahko zelo dobro usmerja.

Pomembno pa je, da jeze ne enačimo z agresijo. Če jeza preraste v agresijo, lahko privede v fizično in psihično nasilje. V družbi ostaja mit, ki govori, da je potrebno jezo spraviti iz sebe, tako da

razbijamo, kričimo, žalimo, da nam je potem lažje. Žal se na tak način jeza še bolj razbohoti, saj ji pustimo, da prevzame nadzor nad našim vedenjem. Ko se umirimo, pa pogosto ostanemo z občutki krivde zaradi neželenega vedenja. Res je, da je jeza aktivno čustvo, vendar je naša odgovornost, da to dodatno energijo izrazimo na družbeno sprejemljiv način. Lahko se odločimo za kričanje v blazino, energijo lahko izrazimo

preko telesne aktivnosti, preko pisanja v čustveni dnevnik brez cenzure. Umiriti se lahko poskušamo s tem, da nekajkrat globoko vdihnemo in izdihnemo, da se za nekaj časa umaknemo, se pogovorimo z nekom, poskušamo razumeti tudi drugo plat zgodbe.

Pomembno se je tudi vprašati, ali lahko kakor koli vplivamo na trenutno stanje. Morda nanj ne moremo vplivati in je boljše za nas, da se umaknemo

ali sprejmemo. Če pa menimo, da je problem rešljiv, je potrebno, da okolici odločno, jasno in spoštljivo izrazimo svoja čustva in potrebe. Konstruktivno soočanje z jezo nas usmeri k aktivnemu reševanju problema, na koncu pa nas čaka velika nagrada v občutkih ponosa, moči, zadovoljstva, miru, boljših odnosih s sabo in drugimi.

Ela Brecelj

Evropska prvakinja Lina Funa

Lina je mlada uspešna plezalka, ki se je že pri rosnih petnajstih letih povzpela na vrh Evrope v plezanju in uresničila del svojih otroških sanj.

Že aprila 2013, ko so v Sežani odprli plezalno steno, se je Lina takoj vpisala na plezanje. Vse od tedaj je njen trener Luka Fonda, ustanovitelj Športno plezalnega kluba Plus v Sežani. Od leta 2018 pa Lina redno trenira v Kopru, kjer je od leta 2017 plezalni center istega društva. Vsak teden ima kar pet treningov, ki trajajo od dve do tri ure.

Svoje prve tekme v balvanskem plezanju se je udeležila leta 2015 v kategoriji mlajše cicibanke in že na prvi tekmi zmagala. Sprva sicer ni želela tekmovali, pa so jo starši in trener spodbujali in že istega leta je postala prvakinja Zahodne lige v svoji kategoriji.

Prvič je na državnem tekmovanju tekmovala leta 2016. V kategoriji mlajših cicibank je bila skupno 10. v težavnosti in 12. v balvanih.

Leta 2017 je postala zmagovalka Zahodne lige v kategoriji starejših cicibank. Na državnem prvenstvu je bila v kategoriji cicibank skupna zmagovalka v balvanih, v težavnosti pa drugouvrščena.

V letu 2018 je tekmovala z leto starejšimi in postala podprvakinja Zahodne lige v kategoriji mlajših deklic. Na držav-

Zmagovalka Lina Funa (Vir: Youtube)

nem tekmovanju je bila v svoji kategoriji peta v balvanih in šesta v težavnosti in hitrosti.

Na državnem prvenstvu leta 2019 je skupno osvojila drugo mesto v balvanih in drugo mesto v težavnosti, v hitrosti pa peto. V Celju je postala državna prvakinja v kombinaciji.

Leta 2020 je zmagala na balvanski tekmi na edini tekmi na državni ravni v tem letu. Že v začetku leta je bila izbrana tudi v mladinsko reprezentanco, toda zaradi epidemije ni bilo nobene tekme.

Maja letos se je z mladinsko reprezentanco v športnem plezanju udeležila evropskega mladinskega prvenstva v Permu (Rusija), kjer je naravnost bles-

tela. Tekmovala je v kategoriji Youth B. Najprej je v svoji paradni disciplini balvanov postala evropska podprvakinja, tri dni zatem pa še evropska prvakinja v kombinaciji.

Seveda pa je treba omeniti, da za njo stoji ekipa ljudi, ki ji pomagajo. To so seveda njeni starši, ki jo vseskozi podpirajo in vozijo na treninge in tekme. Poleg staršev sta ji v veliko oporo tudi njena sestra in bratec. Treningi v 55 kilometrov oddaljenem Kopru seveda predstavljajo velik logistični izziv, pri čemer staršem z veseljem na pomoč priskočijo stari starši. Veliko prevozov na treninge je v zadnjem letu prevzela tudi Mina Markovič, za kar so ji Linini starši zelo hvaležni. Ključno vlogo pri Linini uspehu je seveda odigral njen trener Luka Fonda, ki nad njo bedi že od njenega prvega vstopa v plezalno dvorano.

Ob izjemnem uspehu smo vaščani Krajevne skupnosti Štjak naši prvakinji ob prihodu iz Rusije pripravili tudi manjši sprejem in jo seveda primerno uspehu tudi počastili.

Po vseh uspehih lahko brez težav in zadržkov trdimo, da bomo o Lini še slišali. Obenem pa ji seveda želimo čim več uspešno preplezanih smeri.

Besedilo: Špela Lipanje Sorta

Lina v družinskem krogu (Slika: Špela Lipanje Sorta)

Naša Lina je splezala na vrh Evrope

Med 1. in 5. majem je v ruskem mestu Perm potekalo Evropsko mladinsko prvenstvo v plezanju. Udeleženci tekmovali so bili plezalci, stari od 14 do 19 let, med njimi tudi Lina Funa, ki obiskuje 9. razred Osnovne šole Srečka Kosovela Sežana. Lina je na prvenstvu dosegla izjemne rezultate, med drugim je v finalu balvanov osvojila drugo mesto v kategoriji starejših deklic, najpomembnejši dosežek pa je zagotovo naslov evropske prvakinja v kategoriji starejših deklic v olimpijski disciplini kombinacije v športnem plezanju.

Učenci izbirnega predmeta šolsko novinarstvo smo se z Lino pogovarjali o treningih, tekmovanjih, uspehih in požrtvovalnosti, ki je potrebna za doseganje takih rezultatov.

Kaj te je prepričalo, da si si izbrala ravno ta šport in kam segajo tvoji začetki v plezanju?

Kot majhna deklica sem si vedno želela trenirati nogomet. Starši so pred začetkom osnovne šole že našli ženski nogometni klub, kjer sem želela trenirati. Poleti pred 1. razredom pa sem med počitnicami pri očetovem bratrancu prvič splezala na vrh prave stene v Šempetru pri Gorici. Starši pravijo, da sem plezanje takoj vzljubila, a v naši okolici ni bilo nobene plezalne stene. Moja pot se je tako začela leta 2013, ko se je v Sežani odprl Plus climbing, moj prvi klub, kjer sem, kljub selitvi kluba v Koper, tudi ostala.

Življenje športnika in učenca na osnovni šoli sta med seboj zelo različni. Kako ti jih uspe povezati in kako potem poteka tvoj običajen dan, koliko ur posvetiš treningom?

Moj običajen dan se že od samega začetka, ko sem začela plezati, ne bistveno razlikuje. Dopoldne sem v šoli

in poskušam od pouka čim več odnesti, da se mi ni potrebno potem veliko učiti. Po pouku grem z avtobusom v Koper, kjer imam trening. Ker so vožnje dolge, se med potjo učim ali berem. Trening traja približno tri ure.

Tudi psihična pripravljenost je del športa. Kaj ali kdo ti pomaga ostati zbrana in kaj je po tvojem mnenju ključ do uspeha?

Glava in mentalna igra sta v športu zelo pomembni. Največkrat izgubiš zaradi glave, ne glede na to, kako dobro si fizično pripravljen. Meni osebno zelo pomaga trener, ki zelo poudarja psihično pripravljenost in na tem veliko delam. Ključ je po mojem mnenju to, da veš, kaj je tvoj cilj, da veš, zakaj treniraš, se odrekaš in vztrajaš in da si mentalno močen, ne glede na to, kako močno si prizadet. Je težko, ampak se, tako kot vsako mišico, da tudi glavo natrenirati.

Tekmuješ tudi že veliko let. Imaš pred nastopom kakšno rutino, ki te pomiri in prinese srečo?

Kot sem že povedala, se mi zdi mentalna moč zelo pomembna. Za srečo na glavi nosim pentljico, čeprav sem si dokazala, da so predmeti za srečo le prepričanje, ker sem zmagala tudi, ko sem jo pozabila doma. Pred nastopom si vedno povem, da sem trenirala, da sem pripravljena, da sem naredila vse, da sem tam, kjer sem, in da sem tega zmožna. Po navadi se uspem pomiriti, zdi pa se mi, da tudi pod pritiskom plezam dobro.

Zaupaj nam, na kateri trenutek/zmago si najbolj ponosna. Imaš tudi kakšne posebne spomine na tvoje prvo tekmovanje?

Zelo rada tekmujem, a ne od vedno. Za svojo prvo tekmo sem doma jokala, da nočem iti. Mama in teta sta me komaj uspeli prepričati, da grem. Na tekmi mi ni bilo jasno niti, kaj moram početi, jaz sem samo plezala in jokala, ker se mi je zdelo, da mi gre slabo. Kljub temu da sem na tekmi zmagala, sem se za naslednje vseeno kregala. Počasi sem tekme vzljubila, in letošnje Evropsko prvenstvo je trenutno moj najljubši spomin. Prvič sem letela z letalom, prvič tekmovala na evropski ravni in domov prinesla kar dve medalji. Nepopisno.

Prejela si nagrado za športnika Krasa in Brkinov, odlične rezultate in uspehe pa dosegaš tudi na drugih ravneh, nazadnje na evropski. Kakšni občutki se ti porajajo ob vseh teh uspehih in kako se s tvojimi uspehi soočajo ljudje okrog tebe?

Nimam veliko izkušenj, ampak zdi se mi, da uspehe vedno bolj čustveno dojemajo gledalci, starši, trenerji kot športniki sami. Športnik trenira, odtekmuje, prejme nagrado za vztrajno in trdo delo in potem trenira dalje. Mislim, da se svojih uspehov športniki zavedajo šele pozneje, ko malo pomislijo za nazaj in ugotovijo, kaj vse so dosegli. Ljudje okoli mene se vedno veselijo z menoj in nepopisno je, ko v njihovih očeh vidim ponos in veselje.

Za konec pa nam zaupaj še, kaj bi priporočala otrokom, ki se ukvarjajo z enakim športom.

Vsem, ne samo bodočim plezalcem, želim, da bi sledili svojim sanjam in ne bi obupali ob prvi oviri, na katero bodo naleteli. Pomembno je, da se trudijo in vztrajajo, ne glede na to, kako težko je. Na koncu bodo po vsem tem uspeli. Če ne bodo uspeli, pomeni, da še niso na koncu.

Besedilo: učenci izbirnega predmeta
šolsko novinarstvo

Slike: osebni arhiv Line Funa

Uspešen nastop sežanskih atletov in atletinj na ekipnem prvenstvu Slovenije za pionirje in pionirke U16

V soboto, 15. maja 2021, je v športnem parku Bonifika v Kopru potekalo ekipno prvenstvo Slovenije za pionirje in pionirke (U16). Sodelovalo je kar 38 društev oziroma športnih atletskih klubov iz Slovenije. Atleti so tekmovali v disciplinah na 100 m, 300 m, 1000 m, 3000 m, 100 m ovire, 300 m ovire, štafeta 4 x 100 m, 4 x 300 m, hoja 3000 m, daljina, troskok, višina, palica, met krogla, diska, kladiva, kopja.

Tekmovanja so se udeležili tudi sežanski atleti in atletinje Športnega društva Hopla Sežana pod vodstvom trenerke Saše Prokofjev. Uspešno je nastopil Črt Pfeifer in osvojil kar dve drugi mesti, in sicer v disciplini na 100 m (s časom 11,80 s) in 300 m (s časom 38,93 s). Drugega mesta so se veselila dekleta

Črt Pfeifer v sprintu (Slika: Saša Prokofjev)

2. mesto v štafeti U16 - dekleta 4 x 100 m: Maša Škvarča, Barbara Gorup, Hana Marušič in Sara Požar (Slika: Doris Požar)

Mlade atletinje (Slika: Katja Čotar)

Skupinska slika atletov ŠD Hopla Sežana (Slika: Katja Čotar)

v štafeti 4 x 100 m v sestavi Maša Škvarča, Hana Marušič, Sara Požar in Barbara Gorup. Od skupno 23 štafet so se s časom 52,09 s zavihtele na odlično drugo mesto.

Svoj osebni rekord so Maša Škvarča, Sara Požar in Barbara Gorup izboljšale tudi v samostojni disciplini, teku na 100 m. Hana Marušič se je v hudi konkurenci na 100 m uvrstila na odlično peto mesto.

Uspešno so tekmovali tudi mlade atletinje Naja Mevlja, Živa Pfeifer, Ela Trampuž in Hana Nada Legiša v kategoriji starejših pionirk in z osebnimi rekordi zaokrožile uspeh ekipnega prvenstva.

Atletom in trenerki Saši Prokofjev iskreno čestitamo. Veselimo se bližnjih atletske nastopov v Kranju, Novem mestu in Novi Gorici.

Besedilo: Doris Požar

Podelitev najvišjih priznanj Planinske zveze Slovenije

Marjan Olenik – Gurka je v letošnjem letu prejel najvišje priznanje Planinske zveze Slovenije, svečano listino PZS 2020, za zasluge na področju alpinistične, vodniške in druge planinske dejavnosti. Svečana podelitev je bila marca 2021 v Ljubljani. Predlagatelj priznanja je bilo Planinsko društvo Sežana.

V času njegovega dolgoletnega delovanja je v našem društvu prejel naslednja priznanja: bronasti častni znak PZS leta 1977, srebrni častni znak PZS leta 1982, zlati častni znak PZS leta 1992; srebrni znak PSJ leta 1978 ter spominjsko plaketo PZS leta 2010.

Svečana listina PZS pa je priznanje, ki pomeni dobitniku res veliko priznanje za svoje delo in zasluge, imeti takega člana pa je društveni ponos.

Prav gotovo večina ljudi našega Kraševca pozna po tem, da ga ni prevzela samo kraška krajina, pač pa tudi gorski svet, med njimi tudi najvišji vrhovi Himalaje. Še mlademu alpinistu so prav tam prijatelji nadeli vzdevek Gurka, po enem izmed tamkajšnjih plemen. Že v rosnih letih je z zanimanjem raziskoval podzemni svet kraških jam, ki so ga dobesedno prevzele. V njih je preživel tudi po nekaj dni. V Ljubljani je med študijem elektrotehnike spoznal prijatelje, ki so se ukvarjali z alpinizmom in ta alpinistična strast ga je zasvojila tako, da se je iz globine jam začel podajati na najvišje vrhove, tudi z odpravo v Himalajo. Član našega Planinskega društva Sežana je postal kot 12-letni fant in obi-

skeval planinske tabore za mlade, kasneje pa se izobraževal v smeri alpinizma in planinske dejavnosti. Opravil je vse mogoče izpite za planinskega vodnika, za poletne, zimske in ledeniške razmere ter turno smuko. Usposobil se je tudi za alpinističnega inštruktorja. Že vrsto let je član Obalnega alpinističnega kluba Koper. V našem društvu že več kot 30 let organizira in vodi zimski vzpon na Krn, ki je postal tradicionalen. Vrh smo večkrat varno osvojili. Vsa pretekla leta je intenzivneje vodil planince po naših gorah, v zadnjih letih pa se je specializiral za vodenje po Velebitu, v Gorski Kotar in v Dolomite. Poseben užitek pa mu

je plezanje v Paklenici. Velik izziv so mu tudi brezpotja.

Osvojil je vse pomembnejše evropske vrhove, že šestkrat je bil v Himalaji – prvič leta 1975, nazadnje pred tremi leti. Plezal je v Andih in v Patagoniji, bil je član prve primorske alpinistične odprave v Ande leta 1982, kjer je osvojil vrh 6961 metrov visoke Aconcague, najvišje gore na ameriški celine. Pred dvema letoma je ponovno šel v Peru. Ima pa posebno željo, povzpeti se na vse najvišje vrhove evropskih držav. Manjka mi jih še pet. V Španiji je že osvajal vrhove v gorovju Sierra Nevada, a najvišji vrh Španije je 3.718 metrov visoka vul-

kanska gora Teide na Kanarskih otokih, ki je sicer eden izmed redkih še aktivnih vulkanov v Evropi. Tudi tam je že bil, saj ga zanimajo tudi aktivni ognjeniki, ki jih je že kar nekaj obiskal. Na Triglavu je bil 168-krat, večinoma se nanj poda pozimi, ker mu pomeni turni spust v dolino posebno doživetje. Prizna, da mu vzponi na Triglav pa tudi po drugih naših gorah s preveliko gnečo v poletnih mesecih niso pri srcu. Takrat raje raziskuje brezpotja.

A planinstvo in alpinizem še zdaleč nista edini področji, s katerima se naš Gurka ukvarja. Podrobneje je njegove aktivnosti razkrila novinarka Petra Vidrih v Primorskih novicah, ki so te tako zelo pester, da bi o njem lahko napisali knjigo.

Je alpinist, popotnik, raziskovalec, eko-log, konjenik, čebelar, jamar, jadralni pa-

dalec, fotograf, slikar, etnolog, planinski vodnik, alpinistični inštruktor, turistični vodnik, ljubitelj narave, umetnosti, starin in tudi vsega novega, nenavadnega. In kot da bi vse to ne bilo dovolj, je še prostovoljec.

Česar se je v življenju lotil, je delal in dela s srcem, temu pravimo 'z dušo'! Če le ima čas, tudi predava o svojih popotovanjih. Poznamo ga po reku našega znanega alpinista Nejca Zaplotnika »Kjer je volja, je pot!« Ta volja je našemu Marjanu - Gurki odpirala vse poti! Naj mu v svojem imenu in v imenu vseh iskreno čestitam za vse njegove dosežke, priznanja in prehojene poti ter mu zaželim, da bi ga ta volja peljala še novim ciljem nasproti!

Besedilo: Mirjam Frankovič Franetič
Sliki: osebni arhiv Marjana Olenika – Gurke

Sežanski jamarji v Planinski jami

Jamarsko društvo Sežana s predsednikom Jordanom Guštinom, ki že več kot 30 let vodi jamarje, ki upravljajo z najstarejšo turistično jamo v Evropi, jamo Vilenica, organizira tudi jamarski krožek za bodoče jamarje. Jamarske večine jih poučuje Jaka Jakofčič.

Prav tako izkušen jamar z več kot polstoletnim stažem pa je 16. maja 2021 bodoče jamarje popeljal na strokovno ekskurzijo v največjo vodno jamo na Slovenskem, v Planinsko jamo, ki se nahaja na južnem robu Planinskega polja. V njej so si ogledali različne dvorane, številna lepa jezera in čudovite kapnike v podzemnem sožitju dveh rek. Okoli 500 metrov globoko v jami se reki Pivka in Rak združita v reko Unico. Žal zaradi visoke vode v jami niso videli človeške

ribice, ki se sicer nahaja v skoraj sedem kilometrov dolgi jami, kjer je eno največjih sotočij rek v Evropi.

Udeleženci so bili navdušeni nad lepotami podzemnega sveta, za kar se zahvaljujejo tudi domačemu Jamarskemu društvu Planina, ki upravlja z jamo. Na Krasu nimajo priložnosti, da si ogledajo vodno jamo. Kras sicer ima vodo, toda globoko pod površjem. Navdušeni bodoči jamarji so spoznavali tudi nevarnosti, ki se skrivajo pri raziskovanju vodnih jam.

Naslednjo strokovno ekskurzijo načrtujejo v Vranjo jamo na Planinskem polju in Unško koliševko, v kateri je za dober kilometer predorov, ki so jih gradili za Rapalsko mejo.

Besedilo: Olga Knez
Slika: arhiv JD Sežana

NK Tabor Sežana uspešno zaključil še eno tekmovalno sezono V novo prvoligaško sezono z novim partnerjem: 'Log center Adria'

Za sežanskimi nogometaši je nova uspešna sezona. Tekmovalni cilji kluba so bili znova doseženi, tako na ravni članske ekipe kot tudi v tekmovanju mlajših selekcij, kjer gre izpostaviti končno 4. mesto na skupni lestvici ekip U17 in U19, ki pod imenom Tabor Klančar Žerjavi tekmujeta v 2. slovenski kadetski in mladinski ligi Zahod. Tekmovanje za nogometaše, mlajše od 15 let, je bilo zaradi ukrepov za zajezitev epidemije v preteklem obdobju onemogoče-

no, kljub temu je klub organizirano vadbno skozi celotno obdobje, ko so ukrepi le-to omogočali.

Članska ekipa je z osvojenim končnim 6. mestom na prvenstveni razporednici prve slovenske nogometne lige (PLTS) dosegla najvišjo uvrstitev v zgodovini kluba ter postavila nov mejnik sežanskega nogometa. Na zadnji tekmi letošnjega prvoligaškega prvenstva je v Sežani gostila ekipo Gorice, kjer so domači nogometaši tekmo sicer izgubili

z izidom 1 : 0, kar pa ni pokvarilo vtisa še ene uspešne sezone. Zadnja tekma sezone je bila posebna še zaradi enega razloga: spoznali smo lahko podjetje LOG Center A, d. o. o., ki je v letošnjem letu pričelo z gradnjo novega logističnega centra v sežanski industrijski coni. Logistični center bo podjetjem ponujal zmogljivosti za logistično dejavnost v velikosti 17 nogometnih igrišč, v njem pa bo že v pričetku leta 2023 odprtih preko 400 novih delovnih mest, v letih,

ki sledijo, pa še bistveno več.

Med polčasom tekme je na zelenici stadiona Rajko Štolfa potekal slavnostni podpis sponzorske pogodbe, s katero se je podjetje LOG Center A zavezalo k

podpori našega kluba za prihodnji dve sezoni. Župan Občine Sežana David Škabar je ob tem poudaril, da ga veseli, da tuji vlagatelj vstopajo na Kras z razumevanjem svoje družbene odgovorno-

sti in s podporo lokalnemu športu.

V Nogometnem klubu Tabor Sežana se jim zahvaljujemo za podporo ter izražamo dobrodošlico v našem kraju.

LESTVICA 2020 / 2021	
63	MURA
63	MARIBOR
59	OLIMPIJA
55	DOMŽALE
45	BRAVO
44	CB24 TABOR
43	CELJE
43	ALUMINIJ
42	KOPER
29	GORICA

Končna lestvica Prve slovenske nogometne lige v sezoni 2020/21.

Župan David Škabar, predsednik NK Tabor Branko Dikič in Michal Buban, direktor projekta Log center A, s klubskimi dresi po slovesnem podpisu pogodbe o sodelovanju.

Besedilo: ?

Sliki: ?

Zavod ŠTIP epidemijo izkoristili za posodobitev javnih športnih površin

Leti 2020 in 2021 si bomo zagotovo zapomnili. Koronski virus in omejevalni ukrepi so namreč vplivali na celotno družbo in posameznike, posledično pa seveda tudi na gibanje in naše navade. Če odmislimo vse družbene, ekonomske, zdravstvene in moralne posledice, ki jih bo pustila koronska kriza za prihodnja leta, lahko z gotovostjo rečemo, da sta bili preteklo in letošnje leto

z vidika investiranja in obnove športnih objektov zares uspešni.

Zavedamo se, da dobra telesna kondicija zmanjšuje tveganje za okužbo z virusom, hkrati pa zmanjšuje tesnobo, ki jo lahko povzroči izolacija. Korist redne telesne dejavnosti je še večja, če poteka na svežem zraku. Zato smo se na Zavodu skupaj z Občino Sežana odločili za temeljito obnovo skate parka v lastni

režiji. Tako smo vse lesene strukture zamenjali ter jih naredili uporabnikom prijazne in varne. Na območju skate parka se nahaja starejši urbani park z orodji, ki so bila prvenstveno namenjena gimnastiki. V zadnjem času se zaradi zgoraj naštetih dejavnikov zbira vse več občanov, zato smo ga z obnovo za občane naredili bolj prijaznega in varnega za uporabo. Poleg tega smo ga dopolnili s posameznimi gimnastičnimi orodji.

Dobro se zavedamo, da tudi otroška igrišča predstavljajo pomemben in nepogrešljiv del infrastrukture vsakega mesta. Več kot jih je in bolj kot so raznovrstna, večjo dodano vrednost predstavljajo za občane. Ker je bilo trenutno v najslabšem stanju in najbolj na udaru otroško igrišče pred Športno dvorano Sežana, ki ga redno uporabljajo tako Osnovna šola Srečka Kosovela Sežana kot drugi otroci v popoldanskem času, smo se odločili za celotno obnovo igrišča. Dotrajana igrala smo zamenjali z velikim lesenim igralom, na katerem lahko otroci izvajajo vse elementov naravnih oblik gibanja. Z drugimi besedami to pomeni, da je igralo najboljši približek plezanja po drevesu, hkrati pa so dodani še različni elementi oviram, ki jih morajo premagati. Prenova se je iz-

kazala za dobro investicijo, saj je igrišče množično obiskano.

Posledice epidemije se bodo v prihodnjih letih zagotovo pokazale v še večjih razsežnostih, vendar si bomo prizadevali še naprej zagotavljati urejeno in vzdrževano infrastrukturo. Pri tem nas še posebej veseli, da jo iz danes v dan uporablja vse več občanov.

Besedilo: Matej Glavina
Sliki: arhiv Zavoda ŠTIP

Projekt Celovita obnova kamnitih in keramičnih elementov Botaničnega vrta Sežana ob vili Mirasasso: ODOBREN

V historičnem slogu oblikovan Botanični vrt Sežana – Vrt ob vili Mirasasso je eden

najpomembnejših objektov vrtno-arhitekturne tvornosti na območju Slovenskega primorja ter Slovenije nasploh. Poleg tega, da je razglašen za vrtno-arhitekturno, to je nepremično kulturno dediščino, se vrt, grajen v stilu italijanskih meščanskih vrtov, ponaša še s statusom naravne vrednote državnega pomena ter naravnega in kulturnega spomenika lokalnega pomena. Slednje nakazuje, da je Botanični vrt ob vili Mirasasso izjemna vrednota, ki tako v slovenskem kot tudi čezmejnem prostoru postaja čedalje bolj valorizirana, promovirana,

prepoznana in obiskana kot svojstvena kulturna in naravna zakladnica.

Z namenom celovitega upravljanja vrta, ki vključuje načrtno in dosledno vzdrževanje ter revitalizacijo njegovih površin in objektov, hkrati pa tudi številne druge aktivnosti za njegov trajnostni razvoj do zelene ravni odličnosti, ga je Občina Sežana kot njegova lastnica leta 2018 predala v upravljanje Komunalno stanovanjskemu podjetju, d. d., Sežana. V sklopu vseh upravljaljskih aktivnosti se KSP, d. d., Sežana kot upravljavec vrta osredotoča tudi na pripravo, prijavo in izvajanje različnih nacionalnih in EU projektov, ki tako in drugače prispevajo k sanaciji, revitalizaciji, promociji in trajnostnemu trženju vrta.

Poleg dveh EU projektov, s katerima je bil urejen Interpretacijski center kraške vegetacije kot vsebinska nadgradnja vrta ter podlaga za njegovo celovito gospodarjenje, je KSP, d. d., Sežana v začetku februarja 2021, v okviru razpisa Ministrstva za kulturo RS, prijavilo tudi projekt z naslovom Celovita obnova kamnite in keramične plastike (to je kamnitih in keramičnih elementov) Botaničnega vrta Sežana ob vili Mirasasso, ki so bili v preteklosti predmet vandalizma in negativnih naravnih dejavnikov. Močno poškodovani ter mnogi skoraj do celna uničeni elementi bodo s pomočjo projekta, ki je bil s strani Ministrstva za kulturo odobren maja 2021, povsem konservatorsko-restavratorsko obnovljeni.

Šestnajstim celovito obnovljenim elementom bo na ta način povrnjena

estetska veljava, s ponovno postavitvijo v vrtu bodo ti elementi pomembno opozarjali na zgodovinski pomen tega prostora, hkrati pa bodo prispevali tudi k lepšemu izgledu in sporočilni vrednosti vrta kot izjemnega spomenika.

Ker so omenjeni elementi vrta nastajali in bili v vrtu postavljeni daleč v preteklosti, torej v času uporabe drugačnih materialov, metod, pristopov ter znanj in spretnosti, bo projekt pomembno prispeval tudi k ohranitvi omenjenih materialov in veščin, in sicer do tolikšne mere, da ne utonejo v pozabo.

Tako načrtan projekt, katerega vrednost znaša 18.019,40 EUR bo trajal eno leto, kar pomeni, da bo celovito obnovljene kamnite in keramične elemente Botaničnega vrta Sežana ob vili Mirasasso mogoče občudovati od pomladi 2022 dalje. V ta namen bomo po zaključku projekta organizirali tudi brezplačno vodenje Po poti kulturne dediščine vrta, ki bo nadalje razvit v celovito zaključen produkt za ozaveščanje javnosti o pomenu sežanskega vrta kot neprecenljive kulturne in naravne vrednote. Vrednote, ki je Sežani, Krasu ter celotni Sloveniji nedvomno lahko v ponos, hkrati pa tudi v opozorilo, da je dediščina dragocena daritev, ki smo jo prejeli, in zato tudi obveza, da jo kot daritev prenesemo dalje – ohranjeno, odeto v svojo lepoto in predvsem cenjeno.

Primer močno poškodovanega kipa, ki bo predmet projektne sanacije.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Besedilo: Marjetka Kljun Terčon
Slika: arhiv KSP, d. d., Sežana

Afriška prašičja kuga sedaj zelo blizu nas

Od leta 2014 se Afriška prašičja kuga širi po državah Evropske unije, zato obstaja veliko tveganje za vnos bolezni tudi v Slovenijo. Zaradi hitrega širjenja je izrednega pomena dosledno izvajanje preventivnih ukrepov.

Kaj je Afriška prašičja kuga ali APK?

APK je zelo nevarna, nalezljiva, virusna bolezen domačih in divjih prašičev, za katero ni cepiva. Širi se hitro, predvsem s stikom zdravih prašičev z okuženimi. Smrtnost je do 100-%, škoda, ki nastane, pa je velika. Poleg prašičev so glavni prenašalci APK tudi ljudje, ki sami ne zbolijo, temveč prenašajo virus z obleko, obutvijo, priborom, hrano, prevoznimi sredstvi ... Prenašalci bolezni so pogosto tudi psi.

Kako prepoznamo APK?

Pri prašičih posumimo na APK, če opazimo naslednje simptome:

- nenaden pogin;
- povišano telesno temperaturo od 40,5 do 42 °C;
- rdečino po koži (vršički ušes, repa, spodnjih delov okončin, deli prsi in trebuha);
- zmanjšan apetit, apatičnost, cianozo, motnje v koordinaciji;
- bruhanje, drisko, izcedek iz oči in abortuse.

Pri divjih prašičih je značilen nenaden pogin večjega števila živali na določenem območju. Okuženi prašiči se nenavadno obnašajo, so dezorientirani, izčrpani, zaostajajo za tropom ...

Kako moramo ravnati, ko opazimo poginulo žival?

V skladu z Zakonom o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge (ZNUAPK),

Uradni list RS št. 200/2020, smo dolžni prijaviti vsako najdbo poginulega prašiča ali njegove ostanke Centru za obveščanje, na številko 112. Prijava naj vsebuje podatke o najditelju, lokacijo in čas najdbe, starost in spol prašiča (če je mogoče), vidne spremembe na prašiču, možnost dostopa do mesta najdbe.

Najdenih trupel ne premikamo. Najditelj označi lokacijo, omeji svoje gibanje, pri čemer vsaj 72 ur oziroma do negativnega izvida preiskave APK ne sme vstopati v objekte, kjer se redijo domači prašiči, in v obore, kjer so divji prašiči. Nujno očistimo in razkužimo obleko, obutev in pripomočke.

Kako preprečimo širjenje bolezni?

Zavedati se moramo, da so preventivni ukrepi izjemno pomembni, kjer imajo ključno vlogo gozdarski delavci, lovci, rejci prašičev in drugi obiskovalci gozdov.

Rejci:

- pri delu z živalmi, uporabljajte zaščitno obleko, obutev in redno razkužujte roke in opremo;
- omejite dostop osebam na dvorišče

in hleve s prašiči;

- postavite razkuževalne bariere pred vhodom v hleve;
- preprečujte stik med domačimi in divjimi prašiči;
- nove živali izolirajte, preden jih združite z vašo čredo;
- s potovanj iz drugih držav ne prinašajte mesa in mesnih izdelkov. Lovci, gozdarji, obiskovalci gozda:
- če najdete poginulo, povoženo ali sumljivo žival, to nemudoma sporočite Centru za obveščanje na 112;
- ostanke hrane odvrzite v zaprte smetnjake;
- preden pridete v stik z domačimi prašiči, se preobujete, preoblecite, umijte in razkužite roke. Operite in razkužite opremo, ki ste jo uporabljali v gozdu;
- z lovskega turizma oziroma z območij, kjer veljajo omejitve zaradi APK, ne prinašajte izdelkov.

S svojim odgovornim ravnanjem lahko preprečimo širjenje APK in se izognemo veliki gospodarski škodi. Nenazadnje je to tudi naša moralna, naravi odgovorna in zakonska obveznost.

Besedilo in slika: Slađana Jovičič

Ajda – vsestransko uporabna kulturna rastlina

Ohranjanje ajde, ki so jo še pred pol stoletja naši predniki pridelali v velikih količinah, in skrb za čebele, pomen lokalno pridelane hrane, osveščanje, povečanje izkoriščenosti kmetijski zemljišč, ... so le nekateri od razlogov, zaradi katerih je Čebelarstva zveza Slovenije, kot pobudnik in koordinator projekta Kar sejemo, to žanjemo, leta 2014 skupaj s partnerji, začela spodbujati setev medovite ajde. Ajda je

kulturna rastlina, ki je pomembna tudi pri kolobarjenju, in ne potrebuje škropljenja, kar pomembno prispeva tudi k ekološkemu kmetijstvu. Je tudi uspešna v boju proti plevelu.

Projekt Kar sejemo, to žanjemo je povezoval številne partnerje. Sodelovali so Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, kmetijske šole in

ostali partnerji. Vsak od njih je po svojih najboljših močeh prispeval k povečanju prepoznavnosti medovite ajde. Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so se kmetijske površine, posejane z ajdo, povečale iz 3.022 ha v letu 2015, na 6.432 ha v letu 2020. To pomeni, da so se kmetijske površine, posejane z ajdo, v zadnjih petih letih v Sloveniji podvojile. V tabeli so prikazani podatki po letih.

Podatki o prijavljenih kmetijskih površinah posejanih z ajdo v zbirnih vlogah za leta 2015 - 2020 v ha

Leto	Ajda
2015	3021,65
2016	4024,94
2017	4528,18
2018	4992,71
2019	6440,57
2020	6431,69

Vir: Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja

Ajdo lahko sejemo kot glavni ali strniščni posevek. Glavni posevek sejemo od začetka do konca maja, ko je dovolj toplo za kalitev in ni več nevarnosti slane.

V maju sejana ajda do spravila potrebuje od 11 do 12 tednov. Setev ajde kot glavnega posevka se še posebej priporoča za območja, ki jih pogosto prizadene suša. Strniščna ajda se seje po spravilu ozimnih žit, to je od 10. in najkasneje do 25. julija. Cveti v avgustu ali septembru, ko v naravi začne primanjkovati hrane za čebele. Za čebele so pomembne medovite sorte ajde, to so darja, čebelica in črna gorenjska. Ajdo sejemo na njive, kjer predhodne poljščine niso bile premočno gnojene z dušikom. Podrobnejše nasvete v zvezi s pridelavo ajde najdete v publikaciji Tehnologija pridelave ajde, ki so jo pripravile strokovne službe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Čebelarstva zveza Slovenije je kot po-

budnica in koordinatorka projekta Kar sejemo, to žanjemo skupaj s partnerji pomembno prispevala k povečanju setve ajde, spodbudila sodelovanje med čebelarji in kmeti ter posredno vplivala na pridelavo tako zaželene domače, slovenske ajde. Z vključevanjem kulinarike smo obudili tradicionalne jedi iz ajde, navdihnili sodobne kuharske mojstre ter povečali pridelavo ajdovega medu.

Čebelarstva zveza Slovenije skupaj s partnerji nadaljuje s spodbujanjem setve medovitih kulturnih rastlin, kot so sončnice, buče in facelije.

Ponosni smo, da lahko prispevamo k ohranjanju narave in čebel!

Nataša Klemenčič Štrukelj

Z branjem premagajmo osamljenost

Ob Dnevu za spremembe, ki je potekal 10. aprila 2021, smo v sodelovanju s Slovensko filantropijo, MC Podlaga, MC Nova Gorica, ŠC Srečka Kosovela Sežana, Kosovelovo knjižnico Sežana, Goriško knjižnico Franceta Bevka, OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica, OŠ Frana Erjavca Nova Gorica, Domom upokojencev Sežana in z dnevnim centrom ŠENT Nova Gorica organizirali skupnostno akcijo z naslovom Z branjem premagajmo osamljenost.

V Domu na Krasu smo prejšnje leto v sklopu projekta deinstitucionalizacije pričeli izdajati časopis Izhod v skupnost, ki je izdelek tako naših stanovalcev kot tudi ljudi v skupnosti. Da bi ljudi v skupnosti še bolj povezali, smo se skupaj odločili izdelati posebno številko časopisa. Prispevke za časopis smo zbirali s pomočjo socialnih omrežij, elektronske pošte ter v kartonastih hiškah, ki smo jih postavili v prostore sodelujočih organizacij in zavodov. Omenjene hiške so bile prepoznavne po logotipih in rumeni barvi.

V vmesnem času nam je epidemija ponovno postregla z zaprtjem. Omejeno gibanje med regijami in šolanje

od doma sta bila ukrepa, ki sta pomembno vplivala na pridobivanje prispevkov. Ker pa ni vse črno, je bil to tudi čas za umetniško ustvarjanje in s tem premagovanje osamljenosti. Akcija se je podaljšala vse do konca aprila. Prispevki, ki smo jih prejeli, so bili plod lastne domišljije.

Pri ustvarjanju smo posameznikom puščali prosto pot, pri čemer omejitev glede likovnega materiala in tehnike ni bilo. Omejitev je bila le velikost prispevka, ki ni smela presežati formata A4, izdelek pa ni smel biti zmečkan in/ali uničen.

Na dan, ko smo zaključili z zbiranjem prispevkov, smo dogodek obeležili v skupnosti. Odpravili smo se na Goriško, Obalo in Kras, kjer smo postavili instalacijo. Na vnaprej dogovorjenih mestih v skupnosti, Vrtnarija Marjetica Koper, Park pri Starem gradu Sežana in na trgu Silvana Furlana v Novi Gorici, smo na drevesa, oljke in palme obesili prispevke naših že izdanih številok časopisa Izhod v skupnost. Poleg drevesa smo postavili lesene hiške, ki so jih s pomočjo zaposlenih izdelali stanovalci Doma na Krasu. Lesena hiška v Novi

Gorici je bila postavljena do 10. maja 2021, v Sežani in na Obali pa bosta hiški krasili prostor še celo pomlad. V leseni hiški vas čakajo izvodi naše posebne izdaje časopisa Izhod v skupnost. V elektronski obliki pa ga najdete tudi na naši spletni strani.

Prijetno branje in ponovna zahvala vsem sodelujočim!

Besedilo: Tjaša Tavčar in Brigita Obreza
Slika: Brigita Obreza

Kroski obzorja

Gledališka delavnica malo drugače

Na 3-dnevni gledališki delavnici se bomo spoznali z osnovami gledališča in gledališke igre. Skozi različne gledališke vaje in tehnike (npr. slikovno gledališče, pripovedništvo, improvizacija itd.) bomo iz osnovnih gledaliških elementov začeli razumevati tudi bolj kompleksne pristope. Na delavnicah bomo delali po načelu odprtosti in sprotne nastajanja prizorov, ki bodo črpali iz ustvarjalnosti udeležениh, zato ne bomo uporabljali vnaprej pripravljenih besedil ali vlog. V času trajanja delavnice bomo tako skozi proces sami razvili lasten material, s katerim bomo delali. Končni cilj delavnice je spodbuditi lastno ustvarjalnost in pustiti domišljiji prosto pot ter se naučiti ne le samih tehnik in metod, temveč tudi, kako jih uporabiti v praksi in kako z njimi in skozi njih izraziti svoje lastne vsebine in poglede.

Mentorja:

Barbara Polajnar (performerka, pedagoginja) in Jaka Andrej Vojevec (režiser, performer) že vrsto let v KUD Transformator delujeta kot mentorja gledaliških delavnic. Ustvarjata in igrata v predstavah za otroke in odrasle, s katerimi preko gledališča naslavljata aktualne družbene tematike.

Minimalno število udeležениh: 6

Maksimalno število udeležениh: 14
KOMU JE DELAVNICA NAMENJENA: Vsem ljubiteljem gledališke igre od 13. let starosti dalje.

KJE SE BO IZVAJALA: na prostem (park, amfiteater) in v primeru slabega vremena v Kosovelovem domu Sežana.

KDAJ: od 13. do 15. julija 2021, vsak dan od 17.00 do 20.00.

CENA: 20,00 EUR na udeleženca.

OBVEZNE PRIJAVE: Prijave zbiramo na info@kosovelovdom.si, do sobote, 10. 7. 2021. Vplačilo se izvede 13. 7. pred pričetkom delavnice.

Dogodek pripravljamo v soorganizaciji Kosovelov dom Sežana in Mladinski center Podlaga Sežana.

POP UP ŠOPek - drugi pop up dogodek na Krasu

Od vključno 1. do vključno 3. julija bo v Sežani potekal že drugi t. i. POP UP dogodek, kjer se bodo predstavili ustvarjalci in ustvarjalke s prodajno razstavo.

Namen začasne trgovine ustvarjalcev je opozoriti širšo javnost na prisotnost ustvarjalcev na trgu, spodbuditi obiskovalce k podpori lokalnih in kakovostnih avtorsko izvirnih del ter povezovanje in druženje tako ustvarjalcev kot obiskovalcev.

Letos se bodo predstavili: društvo

Konstruktivist, Galerija Kastelic, Ana & Gaja Art Gallery, Jasmina Rojc, Jana Štok, Katja Prunk – Katarina Barbara, Andreja Kocjan – Krasni cvet, Nika Korošec – Lanika, Mojca Senegačnik – MamaF, Erika Mahnič – Mavrična nitka, Metka Nelc – Zverhookice in Ines Zgonc – Monstermade.

Kje: prostor pod kostanji nad amfiteatom Kosovelovega doma Sežana.

Kdaj: 1. julij 2021, od 14.00 do 20.00

2. julij 2021, od 14.00 do 20.00

3. julij 2021, od 9.00 do 12.00

V primeru slabega vremena dogodka ne bo.

Pridite in podprite lokalne ustvarjalce!

Petra Čebokli

KRASINVEST d.o.o. SEŽANA

Partizanska cesta 30, 6210 Sežana

info@krasinvest.si, www.krasinvest.si

tel. 386 (0)5 7313 180, fax. 386 (0)5 7313 181

- projektiranje
- inženiring
- nadzori
- geodetske storitve
- ocenjevanje vrednosti nepremičnin

Na Krasu in Brkinih celo poletje KrasPass degustacije in doživetja

60 vinarjev, gostincev, kmetij in čudes se povezuje v gastronomsko družino in vabi k okušanju vsak dan v tednu.

Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, kot krovna organizacija za razvoj in pospešitev turizma na Krasu in Brkinih, ponovno združuje turistične ponudnike, z namenom pospešitve turizma na destinaciji.

Na Krasu in Brkinih bo obiskovalce že drugo leto zapored, **od 11. junija do 31. avgusta 2022**, gostila velika gastronomska družina KRASPASS GOURMET. **Vse dni v tednu** bodo vrata odprli in polnili mize priznani kraški vinarji, vrhunski kuharski mojstri, gostinci s tradicijo in gostoljubne turistične kmetije. Obiskovalci se bodo lahko razvajali z izvirnimi jedmi, izjemnimi vini in na burji sušenimi mesninami **po enotnih cenah**: 12 EUR, 18 EUR in 24 EUR, ter 45 EUR za vrhunsko kulinariko. Dan si bodo razigrali na kreativni delavnici kamna ali vodenem doživetju čudes Krasa in Brkinov.

Na KrasPass popotovanju se bodo kot kamnita ogrlica nizala doživetja, ki bodo, letos prvič, obiskovalcu poleg gostoljubnih Kraševcev in Brkincev, prinesla kamenčke spominov. Pet doživetij, pet kamenčkov, s katerimi bodo obiskovalci sestavili čisto **svoj obesek za ključe**.

Degustacija vin

Kraški vinarji morajo znati ukrotiti kamnito naravo. Z zemljo imajo strasten odnos, ki se prelija v vrhunskih vinih in peninah. Ob krajši degustaciji bodo obiskovalcem postregli lokalne sire ali sušene mesnine, v slabi uri bodo razkazali še klet, najmočnejša energija pa se pretaka na gourmet doživetju s staranimi in nagrajenimi vini.

Degustacija suhih mesnin

Gostoljubne turistične kmetije so oaze nostalgije. Okušanje butičnih mesnin, sušenih na kraški burji, je tu res pristno. Lokalni siri in hišno vino ne smejo manjkati. Ob daljši degustaciji si bodo obiskovalci ogledali še posestvo, na gourmet doživetju pa se jim bodo v ustih topile mesnine in siri, ki so zoreli s še več potrpljenja in ljubezni.

Večeri vrhunske kulinarike

Kraška in brkinska kulinarika skrivata toliko presenečenj kot narava. Razvajanje s petimi hodi je popotovanje med travniki, polji, gozdovi in kletmi. Najboljši kuharski mojstri so z inovativnostjo in zvestobo lokalnim sestavinam svoje restavracije uvrstili v prestižne kulinarične vodnike, kot sta Michelin ali Gault & Millau.

Degustacija lokalnih dobrot

Domačije na Krasu in Brkinih vabijo na avtentična sirarska, zeliščarska, čebelarska in sadjarska doživetja. V vseh se čutita ljubezen do narave in tradicije. Lokalne dobrote postrežejo v idiličnem okolju, poleg degustacije pa bodo obiskovalce popeljali tudi na ogled posestva ali jim zaupali, kako nastajajo zakladi zdravja.

Čudesa Krasa in Brkinov

Obiskovalci bodo raziskovali očarljive kraške vasice, brkinske griče in lepote podzemlja, ki jim v Evropi ni para. Umirili bodo tok misli ob občudovanju plemenitih lipancev in zelenih

razgledov. Voden ogled znamenitosti lahko traja do dve uri in vključuje kulinarično presenečenje – napitek, poslastico ali vrečko zelišč. Vstopnica je vključena v doživetje.

Doživetja kamna

Kamnoseški mojstri Krasa imajo izjemen občutek za detajle. S kamnom rokujejo toliko časa, da iz ostre gmote ustvarijo mehko obliko uporabnih ali okrasnih izdelkov. V krajšem ali daljšem doživetju kamna bodo obiskovalci spoznali njegovo sodobno oblikovanje, ustvarili svoj unikaten izdelek in za konec nazdravili v sosednjem vinotoču.

Več informacij na www.visitkras.info/kraspass.

Katja Kralj

Strokovni vodja destinacije Kras in Brkinov

ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

T: 051 674 888

E-pošta: katja@visitkras.info

Vaš partner za zdravje.

triglavzdravje

triglavzdravje.si

AKTIVNE POČITNICE IN CELODNEVNO VARSTVO 2021 SEŽANA

Vabljeni otroci od 6. do 10. leta starosti (1.–5. razred OŠ)

Aktivne počitnice in celodnevno varstvo bo organizirano **od 6.45 do 15.30** na sedežu **Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana**, Bazoviška cesta 11 in na Ljudski univerzi Sežana, Bazoviška cesta 9, Sežana.

od 28.6. do 2.7.2021	od 5.7. do 9.7.2021	od 12.7. do 16.7.2021
----------------------	---------------------	-----------------------

Čakajo vas športne aktivnosti, družabne igre, ustvarjalni kotički in izleti v naravo. Poskrbeli bomo za topel obrok dnevno. Izleti na kopanje bodo organizirani ob zadostnem številu prijavnin in na osnovi dodatnega prispevka. (Prijavnico za kopanje bodo prejeli otroci, vključeni v programu.)

Starši otrok s stalnim bivališčem v občinah **Sežana, Divača, Komen in Hrpelje - Kozina** krijejo stroške v višini **40 EUR tedensko** na otroka. (Starši otrok s stalnim bivališčem izven omenjenih občin krijejo stroške na otroka tedensko v višini **70 EUR tedensko** na otroka).

Plačilo prispevka je potrebno poravnati pred pričetkom programa za vsak posamezen teden. Otroka lahko prijavite za cel teden v označenih terminih, prijave po dnevih niso mogoče. V primeru, da se bo v posameznem terminu prijavilo manj od 10 otrok, bomo program v tem terminu odpovedali. Po zaključku vpisa vas bomo obvestili o terminih, v katerih bo program organiziran.

Za prijavo izpolnite prijavnico, zdravstvene podatke in izjavo, ki jo najdete na sedežu društva Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, Bazoviška cesta 11, 6210 Sežana, na spletnem naslovu www.mdpm.si **najkasneje do 15. junija**. Vprašalnik in izjavo v zvezi s preprečevanjem širjenja koronskega virusa je potrebno oddati prvi dan ob prihodu otroka v varstvo.

CELODNEVNO VARSTVO v drugih krajih

Starši otrok s stalnim bivališčem v občinah Krasa in Brkinov lahko svojega otroka vpišete v celodnevno varstvo tudi v ostalih krajih in terminih izvedbe programa:

HRPELJE	DIVAČA	KOMEN
5. 7. - 9. 7. 2021	2. 8. - 6. 8. 2021	9. 8. - 13. 8. 2021
12. 7. - 16. 7. 2021	9. 8. - 13. 8. 2021	16. 8. - 20. 8. 2021

POLEG PROGRAMA AKTIVNIH POČITNIC IN CELODNEVNEGA POČITNIŠKEGA VARSTVA
VABIMO OTROKE NA:

LETOVANJA NA MORJU

z možnostjo koriščenja zdravstvenega regresa!

Prispevek staršev na otroka za 7-dnevno letovanje znaša 98 EUR, v treh obrokih.

Starši otrok, ki ne morejo koristiti zdravstvenega regresa, lahko zaprosite za več-obročno odplačevanje ali cenejše oblike letovanja na osnovi prošenj! Prispevek staršev na otroka za 7-dnevno letovanje znaša 260 EUR, v več obrokih.

LETOVANJE FIESA - 18. 7. - 25. 7. 2021 za predšolske otroke letnik 2014 in 2015, ki vstopajo v 1. razred in osnovnošolce do 5. razreda;

LETOVANJE PACUG - 24. 7. - 31. 7. 2021 za vse osnovnošolce in mladostnike;

LETOVANJE PACUG - 20. 8. - 27. 8. 2021 za vse osnovnošolce in mladostnike.

LETOVANJE V HRIBIH

LETOVANJE KRANJSKA GORA - 28. 8. - 31. 8. 2021 za predšolske otroke letnik 2014 in 2015, ki vstopajo v 1. razred in osnovnošolce do 5. razreda (za štiridnevno letovanje koriščenje zdravstvenega regresa ni možno).

Prijavnice za varstvo in letovanja ter vse informacije prejmete na sedežu društva, tel. 05 7341486, mail: drustvo.prijatelj@iol.net ali na spletni strani www.mdpm.si

Ana Pangos, za Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

Gin in brinjec ponovno vabita v Dutovlje 2. in 3. julija

Gin & Brin festival je dvodnevni dogodek, ki ga pripravljajo ljubitelji gina in brinjevca iz društva Na placu, odvija pa se v borovem gozdičku ob športnem igrišču v Dutovljah. Namen festivala je razširjati kulturo uživanja gina, njegovo bogato in zanimivo zgodovino, obenem pa ohraniti tradicijo brinjevca v naših krajih. Na letošnjem festivalu se bo predstavilo 17 slovenskih destilarjev gina in brinjevca. Odvilo se bo tudi več delavnic in predavanj s strokovnimi gosti. Potekalo pa bo tudi strokovno ocenjevanje ginov in brinjevcev.

DOGAJANJE

V petek, 2. 7., se bo dogajanje začelo ob 18.00, v soboto, 3. 7., pa ob 16.00 in trajalo do poznih ur. Obiskovalci bodo ob prihodu prejeli festivalski kozarec ter brošuro s pregledom dogajanja in predstavitevijo vseh sodelujočih.

Vsak dan se bo predstavilo 15 destilarjev. Nekateri izmed njih bodo z nami oba dneva, drugi pa le en dan, zato bodo v sredini junija organizatorji na svojih družbenih omrežjih objavili razpored. Poleg destilarjev bodo z nami še drugi ponudniki izdelkov iz brinja in kotlov za destilacijo. Lakoto nam bodo tešili mojstri 'street food' kulinarike Food Truck Stara šola. Dogajanje bodo pospremili akustični glasbeni izvajalci.

V obeh dneh festivala se bo razvrstilo več delavnic in predavanj, na katere se lahko obiskovalci prijavijo že pred dogodkom, saj je število mest omejeno. Za točne informacije naj obiskovalci sledijo družbenim omrežjem festivala Gin & Brin. Dve izmed teh delavnic sta:

- Akademija destilacije gina: vodil jo bo Matej Turin, začela pa se bo že dva tedna pred festivalom. Akademija je namenjena vsem, ki želijo izvedeti več o destilaciji in aromatih ter se tudi naučiti postopkov za pripravo kakovostnega gina.
- Delavnica priprave koktejlů Gin S.O.S.: Luka Vončina, profesionalni barman z dolgoletnimi izkušnjami iz različnih vod, pripravlja delavnico priprave koktejlů S.O.S. (strast, originalnost in

stil), ki se bo osredotočala na mešanje pijač z gini različnih stilov. Delavnica bo potekala v dveh terminih (petek in sobota).

OCENJEVANJE GINOV IN BRINJEVCEV

Ob festivalu Gin & Brin bo že drugič izvedeno ocenjevanje ginov in brinjevcev. Lani, pred prvim ocenjevanjem, so organizatorji ob pomoči izkušene strokovne komisije in po zgledu priznanih tujih ocenjevanj sestavili pravilnik. Destilati so ocenjeni po 100-točkovnem sistemu. Komisijo pa sestavlja 10 slovenskih strokovnjakov na področju žganih pijač in gostinstva.

Na ocenjevanje se lahko prijavijo vsi – tudi destilarji, ki se na festivalu ne predstavljajo, in manjši destilarji, ki svoje blagovne znamke še nimajo. Sodelovati je mogoče v šestih kategorijah: London Dry gin, hladno zmešan gin, destilirani gin, sadni gin, brinjec in liker na osnovi gina.

Dodatne informacije o festivalu so na voljo na Facebook strani Gin & Brin festivala in dogodka.

Športno kulturno razvojno društvo Na placu

Festival Dojiva se tudi letos v Sežani

Prihaja poletje, sproščeni večeri, morje in sonce. V avgustu – vrhuncu poletja – pa obeležujemo tudi svetovni teden dojenja. Med 1. in 7. avgustom 2021 se bo v Sloveniji odvijal 8. festival Dojiva se. Letos že drugič tudi v Sežani.

Nejasnosti v povezavi z epidemiološkimi razmerami v Sloveniji so nam vzele veliko – veliko pa tudi dale, predvsem pomen iznajdljivosti in prilagajanja, zato se bo festival odvijal na spletu. To pomeni, da nobena mamica in oče ne bosta ostala brez informacij, nasvetov in izkušenj o dojenju.

Aktivnosti festivala se pričenejo že junija z literarnim natečajem Naša zgodba. Mamice, očete in otroke vabimo k sodelovanju na natečaju na temo dojenja, ki bo potekal do 25. junija 2021. Več informacij o natečaju najdete na spletni strani www.dojiva.se.

V okviru festivala bodo posneti podkasti – pogovori o dojenju z mamicami, ki imajo različne izkušnje z dojenjem. Na Facebook strani Festival Dojiva se in Instagram profilu Dojiva se bomo dnevno spoznavali mite in zanimivosti o dojenju, zato vabljeni, da nas spremljate in

pridobite nova znanja, se malo nasmejite in začudite.

Med 1. in 6. avgustom 2021 bodo na spletu potekala brezplačna predavanja na temo dojenja in starševstva.

Teden dojenja bo obeležila tudi Kosovelova knjižnica Sežana, ki bo v tem času izpostavila knjige na temo dojenja, starševstva, nosečnosti.

Program vseh aktivnosti bo objavljen na spletni strani www.dojiva.se.

V soboto, 7. avgusta 2021, bo ob zaključku festivala Dojiva se v 22 krajih po Sloveniji istočasno potekalo sproščeno druženje mamic, očetov in otrok, z namenom ustvariti mirno, sproščeno in podporno okolje za starše. V Sežani bo dogodek potekal v Parku pri starem gradu od 9. ure dalje.

Festival vsako leto pospremi tudi izdaja vodnika po nosečnosti in starševstvu Zaupam si 2021, ki ga bo mogoče

prevzeti na dan dogodka. V vodniku bo pester nabor strokovnih člankov o porodu, dojenju, vzgoji in prehrani.

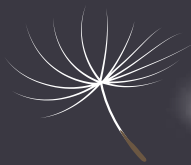
Bistvo festivala je podpora mama mami. Ni pomembno, kako dolgo je ali bo mama dojila. Pomembna je podpora, saj si vsaka mama zasluži srčno in strokovno podporo v vseh trenutkih, ko jo potrebuje – ko otrok zvečer joka, ko ga čez dan pestijo krči ali ko misli, da morda nima dovolj mleka. Največ, kar šteje, je prav podpora.

Vsaka mama je dobra mama – ne glede na to, koliko mleka je ali bo pri njej popil njen dojenček!

Se vidimo na festivalu!

Besedilo in slike:
Tanja Mlakar in Eva T. Barič

vilenica 36.
mednarodni literarni festival
international literary festival

strah in
pogum
fear and
courage

7.–12. 9. 2021
www.vilenica.si

Dobrote kraške roke...

NAJ VAŠ OGLAS DOSEŽE SVOJ DOMET

OGLAŠEVANJE NA LCD ZASLONU BOTANIČNEGA VRTA SEŽANA

... NA LCD ZASLONU SE LAHKO OGLAŠUJE...

- naravno in kulturno dediščino čezmejnega Matičnega Krasa
- javne prireditve in aktivnosti: kulturne, športne, izobraževalne ter tiste povezane z naravno in kulturno dediščino Matičnega Krasa
- produkte in storitve, povezane z naravno in kulturno dediščino Krasa, ki so pomembne za razvoj občine Sežana in Matičnega Krasa

... NA LCD ZASLONU SMEJO OGLAŠEVATI SUBJEKTI MATIČNEGA KRASA...

- Občina Sežana, krajevne skupnosti v občini Sežana, javna podjetja in javni zavodi, katerih ustanovitelj ali soustanovitelj je Občina Sežana
- lokalne skupnosti iz območja čezmejnega Matičnega Krasa in njihovi zavodi
- lastniki, najemniki in upravljalci objektov naravne in kulturne dediščine
 - društva in klubi s sedežem na območju Matičnega Krasa
 - državna podjetja in državni zavodi, druga združenja v javnem interesu iz območja Matičnega Krasa ter
 - drugi subjekti, ki pomembno prispevajo k razvoju turizma na območju Matičnega Krasa

VEČ INFO O CENIKU IN POGOJIH OGLAŠEVANJA:

KSP D.D. SEŽANA, upravljavalec Botaničnega vrta Sežana / storitve@ksp-sezana.si / 031 625 093

Kulturno društvo Kras v sodelovanju z Botaničnim vrtom Sežana že tretje leto zapored prireja Eks tempore Kras ob prazniku Občine Sežana.

V letošnjem letu bo podelitev nagrad za 3. Eks tempore Kras in 2. Ex-tempore Kras za dijake do 20. leta na temo:

1. Kras
2. Lipicanci

potekala v Botaničnem vrtu Sežana v petek, 27.8.2021 ob 18. uri.

KUPON ZA NEPOZABNO DOŽIVETJE

Ob predložitvi kupona na vstopni recepciji Kobilarne Lipica imajo otroci do 15. leta brezplačno vstopnino za obisk kobilarne.

www.lipica.org | info@lipica.org | 05 739 1696

*Kupon je veljaven do 31. 8. 2021 in velja za večkratni obisk.

LAIRBACH

PETEK

20. 8. 2021 ob 21.00

REZERVNI DATUM: 21. 8.

Prodaja vstopnic se prične s 1. 7. 2021.

KONCERT

OB 30-LETNICI

Kosovelovega doma Sežana

AMFITEATER KOSOVELOVEGA DOMA SEŽANA

www.kosovelovdom.si

Športni
park Sežana
7.00 - 16.00

za otroke
od 5. do 14.
leta starosti

Poletni Športni kamp

ŠPORTNI KAMP

NOGOMETNI KAMP

KOŠARKARSKI KAMP

ROKOMETNI KAMP

Termin 1
28.6. - 2.7.

Termin 2
5.7. - 9.7.

IZLET NA
MORJE IN V
PLISKOVICO

Informacije: +386 41 295 393

info@sport-sezana.com

I FEEL
SLOVENIA

RESPONSIBLE TRAVEL STANDARDS - SLOVENIAN TOURISM

GREEN
& SAFE

CARSO
KRAS

KRASPASS

— GOURMET POLETJE —

60 NAJBOLJŠIH VINARJEV,
GOSTILN, RESTAVRACIJ IN KMETIJ

DEGUSTACIJE
IN DOŽIVETJA

VEČERI VRHUNSKE
KULINARIKE

VSAK DAN
11H | 15H | 18H

ENOTNA CENA
12 € | 18 € | 24 €

PONEDELJEK-ČETRTEK
19H

5 HODOV
45 €

#visitkras

#ifeelsLOVEnia

#mojaslovenija

#tasteslovenia

NAČRTUJTE OBISK
WWW.VISITKRAS.INFO/KRASPASS

